45252

J. Kazimir z Podkrajšku

RJEČNIK

HRVATSKO-SLOVENSKI.

ZA SLOVENSKE SVOJE ČLANOVE

IZDALA

MATICA HRVATSKA

DRUGO PREGLEDANO IZDANJE.

ZAGREB.
NAKLADA „MATICE HRVATSKE".
1895.

45252

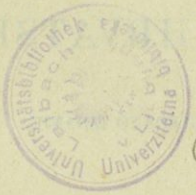

030022897

TISAK KARLA ALBRECHTA.

Ovaj rječnik napisao je *prof. dr. A. Musić*, a „Matica Hrvatska“ namjenjuje ga slovenskim svojim članovom. Videći naime, da svake godine sve više Slovenaca k njoj pristupa, držala je „Matica Hrvatska“ za svoju dužnost, da im poda sredstvo za lakše i bolje razumievanje svojih knjiga. *Ovaj će rječnik dobiti na dar svaki Slovenac, kad se medju članove njezine upiše.* Osim toga može ovaj rječnik poslužiti još i toj svrsi, da hrvatsku književnost u obće Slovencem učini lakše pristupnu. Medjusobno upoznavanje može samo učvrstiti onu liepu slogu, koja od vajkada spaja hrvatsku i slovensku braću, duševna sveza s najbližom braćom može samo podati nove snage u borbi za sretniju budućnost. Osobito mogu Slovenci prema čistijemu i naprednijemu jeziku hrvatskomu svoj književni jezik obrazovati, a bujnije razvita književnost hrvatska može im naknadjavati ono, čega sami u svojoj književnosti još nemaju, i biti primjerom, za kojim se i oni mogu povoditi. Osobitu vriednost za Slovence ima znanstvena književnost hrvatska, naročito sada, kad se slovenskomu jeziku stalo širiti područje u školi i uredu, koji je hrvatski jezik već odavno osvojio.

Ali prije svega namienjen je ovaj rječnik, kao što je spomenuto, slovenskim članovom „Matice Hrvatske“, da mogu lakše i bolje razumievati knjige, koje im ona podaje, a medju njimi osobito i narodne pjesme, koje će naskoro početi izdavati, zašto su i običnije turske rieči (zvjezdicom označene) primljene u rječnik. U tom smislu neka se rječnik i prosudjuje. Nema sumnje, da će se rječnik gdjekomu činiti premalen, gdjekomu preobširan, a riedko će tko pomisliti, koliko je truda trebalo, dok se i takav sastavio. No nedostatci, bez kojih takav *pokušaj* ne može biti, uklonit će se moći samo s pomoću onih, kojim je rječnik namienjen. Zato „Matica Hrvatska“ moli svakoga, *tko* čitajući hrvatske (a napose „Matičine“) knjige s ovim rječnikom u njemu ma *kakav nedostatak nadje* (osobito ako koje rieči nema), *da ga ili tajniku „Matice Hrvatske“ ili sastavljaču rječnika priobći*, da se, ako igda do III. izdanja dodje, može izpraviti.

Drugo se izdanje od prvoga razlikuje poglavito tim, što su neke rieči dodane, a druge izostavljene. Za taj posao dobro je došao piscu popis traženih rieči, što ga je još godine 1889. „Matici“ poslao tadašnji bogoslovac *g. A. Šarec*, na čemu mu „Matica“ iskreno zahvaljuje.

Što se pojedinosti tiče, valja naročito ovo pripomenuti:

1. U rječniku nema rieči, koje se po uvodnih pravilih lako razumiju; n. pr.: *kupac* (10.), *muž* (9.), *dug* (15.) itd.

2. Rieči sastavljene s priedlozi primljene su samo one, kojim se značenje od značenja prostih znatnije razlikuje; na primjer: *potvoriti, razpitati.*

3. Niesu primljene one izvedene rieči, koje se po onoj rieči, od koje su izvedene, mogu lako razumjeti, na primjer: *dosadan* od *dosada.*

4. Riedko se nalaze glagoli i u imperfektivnom (nedovršnom) i u perfektivnom (dovršnom) obliku, nego je uzet onaj oblik, koji je obićniji.

5. Gdjekojim riečim kazano je značenje ili samo njemačkom riečju ili pored slovenske još i njemačkom; to je učinjeno tada, kad slovenske rieči u takom značenju u obće nema (niti bi se lako mogla načiniti) ili, ako ima, ne označuje dovoljno oštro značenja hrvatskoj rieči.

Nacrt slovnice hrvatske izporedjene sa slovenskom, koji se pred rječnikom nalazi, ako i jest kratak, sadržava ipak najznatnije razlike izmedju jezika hrvatskoga i slovenskoga te će Slovencu, koji počinje hrvatski čitati, dobro doći, a poslije toga bit će najbolja hrvatska slovnica za Slovenca marljivo čitanje hrvatskih knjiga.

Izpunjavajući evo „Matica Hrvatska“ i po drugi put, što je slovenskim svojim članovom bila obećala, želi samo još, da bi ovo djelce urodilo liepim plodom na sreću jednoga i drugoga plemena.

U Zagrebu mjeseca rujna god. 1895.

Odbor „Matice Hrvatske“.

Kratek načrt hrvatske slovnice primerjene s slovensko.

Splošne opombe.

1. Hrvati in Srbi, kteri so skupa *en narod* ter govore *en jezik,* štejejo okolo 6 milijonov duš in stanujejo po Hrvatskej, Slavoniji, Dalmaciji, vzhodnej Istri, Bosni, Hercegovini, Črnej gori, Starej Srbiji, Srbiji in južnej Ogrskej.

2. Hrvatski jezik se deli:

a) po besedi, ktero rabi za slovensko *kaj,* na tri narečja: *štokavsko* (vzhodno in južno) rabi *što, čakavsko* (jugozahodno, primorsko) rabi *ča,* a *kajkavsko* (zahodno) rabi *kaj;*

b) po glasu, kterega ima za tisti slovenski *e,* ki se po Dolenjskem izgovarja kakor *ej* (staroslovenski ѣ), deli se zopet na tri narečja: *jekavsko* (južno) ima *ie (ije)* ali *je* (v. 8.): *cviet (cvijet), vrieme (vrijeme), djelo; ekavsko* (vzhodno) ima *e: cvet, vreme, delo; ikavsko* (zahodno) ima *i: cvit, vrime, dilo.*

Štokavci so na jugu jekavci, na vzhodu ekavci, na zahodu ikavci; čakavci so ikavci; kajkavci so ekavci.

Književno je *štokavsko jekavsko* (hercegovinsko) narečje. Vendar večina Srbov še vedno rajši rabi ekavsko kakor pa jekavsko narečje (ker se v njihovih književnih središčih, v Belem gradu in Novem sadu, govori ekavski).

3. Hrvatski jezik se piše z latinico in cirilico, in sicer rabijo latinico Hrvati, cirilico pa Srbi. Tukaj so postavljena cirilska pismena v svojem posebnem redu, a latinska jim kažejo pomen:

А а (a), Б б (b), В в (v), Г г (g), Д д (d), Ђ ђ (dj, gj), Е е (e), Ж ж (ž), З з (z), И и (i), Ј ј (j), К к (k), Л л (l), Љ љ (lj), М м (m), Н н (n), Њ њ (nj), О о (o), П п (p), Р р (r), С с (s), Т т (t), Ћ ћ (ć), У у (u), Ф ф (f), Х х (h), Ц ц (c), Ч ч (č), Џ џ (dž), Ш ш (š).

V novejšem času rabijo nekteri pisatelji v latinici ta le posebna (Daničićeva) pismena:

Đ đ za cir. Ђ ђ lat. Dj dj (Gj gj),
Ǵ ǵ „ „ Ц ц „ Dž dž,
Ļ ļ „ „ Љ љ „ Lj lj,
Ń ń „ „ Њ њ „ Nj nj.

4. Hrvatski jezik ima tedaj razun vseh glasov, ktere ima tudi slovenski jezik, še tri posebne glasove: *ć*, *dj* (ali *gj*) in *dž*. *Ć* se izgovarja kakor *tj* stopljeno v en glas, *dj* (ali *gj*) kakor *dj* ravno tako stopljeno v en glas, *dž* se nahaja navadno v tujih (turških) besedah.

5. Glas *h* se po nekterih (vzhodnih) krajih čuje slabo ali celo nikakor. Tako se n. pr. govori: *ladno* (hladno), *mua* (muha), *kru* (kruh). Izgubljeni *h* nadomestujejo radi drugi glasovi, posebno *v* ali *j*, n. pr. *muva, kuvati* (kuhati), *kruv, tijo* (tiho). Včasi se tudi v knjigi nahaja kaka beseda v takej obliki.

6. Hrvatski jezik se piše na dva načina: ali se gleda na izpeljavo besed (*etimologijska* pisava) ali pa se piše, kakor se govori (*eufonijska* pisava). Tukaj sledi nekoliko besed v eufonijskej in etimologijskej obliki: *opkopati*: *ob*kopati, *othraniti*: *od*hraniti, *zbor*: *s*bor, *rascvasti se*: ra*zc*vasti se, *raščistiti*: ra*zč*istiti, *nužno*: nuž*dn*o, *gozba*: gos*tb*a, oca: o*tc*a, *žalosna*: žalos*tn*a, *rasuti*: ra*zs*uti.

7. Hrvatski jezik ima štiri naglaske, dva za dolge zloge, in sicer ^ (jaki dolgi) in ˆ (slabi dolgi), dva pa za kratke, in sicer ˘ (jaki kratki) in ˇ (slabi kratki). Prve tri ima

tudi slovenski jezik; n. pr. *bôg, móča, sòm.* Slabega kratkega naglaska pa slovenski jezik ne pozna, a v hrvatskem se loči od jakega kratkega tako, kakor slabi dolgi od jakega dolgega, n. pr. *kòza.*

V hrvatskem jeziku se naglašujejo besede bolj pri početku kakor pa v slovenskem. *Na zadnjem zlogu ni naglašena nobena hrvatska beseda.* Razun tega morejo biti v hrvatskem tudi nenaglašeni zlogi dolgi (vendar samo za naglašenim zlogom, ne pred njim; znak dolgosti je tudi ^), kar v slovenskem ni mogoče: *pȇpeo* (slov. pepȇl), *djèvica* (devíca). *râzprava* (razprâva), *nástup* (nastöp), *gospòdâr* (gospodár), 2. padež *gospodára* (gospodárja), *ràzbîjâmo* (razbíjamo).

Razločki mej hrvatskim in slovenskim jezikom.

A. Glasovi.

1. Samoglasniki.

8. Za tisti slovenski *e,* ki se po Dolenjskem izgovarja kakor *ej* (staroslovenski ѣ), nahaja se v hrvatskem književnem jeziku (gl. 2. b.) *ie (ije),* če je zlog dolg, *je,* če je zlog kratek: *cviet (cvijet):* ekavski *cvẽt,* ikavski *cvît; vrieme (vrijeme): vreme, vrîme; djelo: dȇlo, dîlo.*

Ako pred *je* stoji *r,* gubi se navadno *j: breme* (namesto *brjeme), vremena* (n. *vrjemena,* 1 padež *vrieme).*

Pred *o* in *j* se *je* spreminja v *i: bio* (namesto *bjeo, biel), umijem* (n. *umjejem* od *umjeti).*

9. Tisti slovenski *o,* ki se po Dolenjskem izgovarja kakor *uo* (staroslovenski ѫ), nadomestuje v hrvatskem jeziku *u: muž* (slov. mož), *put* (pot), *kuća* (koča), *ruka* (roka), lučiti (ločiti), *supruga* (soproga).

10. Kjer je v slovenskem jeziku polglasni *e* (staroslovenski ъ, ь), nahaja se v hrvatskem jeziku *a*: *pas* (pes), *daska* (deska), *magla* (megla), *kupac* (kupec), *petak* (petek), *ovan* (oven), *danas* (denes), *tanak* (tenek).

2. Soglasniki.

11. Hrvatski *ć* se nahaja namesto slovenskega *č* ali *tj*: *svieća* (sveča), *reći* (reči), *mećem* (mečem; metati), *posvećen* (posvečen; posvetiti), *piće* (pitje), *lišće* (listje), *košću* (kostjo).

12. Hrvatskemu *dj* odgovarja slovenski *j*: *medja* (meja), *sladji* (slaji), *rodjen* (rojen), *prevadjati* (prevajati).

13. Mej *v* in *j* se nahaja *l* včasi tudi tam, kjer ga v slovenskem ni: *zdravlje* (zdravje).

14. Slovenski *l* na kraji zlogov nadomestuje v hrvatskem *o*: *pisao* (pisal), *posao* (posel, 2. padež: posla), *misao* (misel, 2. padež: misli — gl. 10.), *nosioca* (nosilca, 1. padež: *nosilac*), *čitaonica* (čitalnica).

Zato se besede na *-ol* končujejo na *o* (= oo): *stō* (= stoo, stol), *sokō* (= sokoo, sokol). Tako tudi: *stōca* (= stooca, stolca), *donji* (= doonji, dolnji). Ali navadno vendar: *stol, sokol, stolca* itd.

15. Namesto slovenskega *ol* (v izgovoru *ou*) se nahaja v hrvatskem *u*: *vuk* (volk), *pun* (poln), *sunce* (solnce), *tući* (tolči).

16. Za slovensko *šč* nahajamo v hrvatskem *št*: *ognjište* (ognjišče), *voštan* (voščen), *ištem* (iščem).

B. Oblike.

1. Samostavniki.

a) možki.

17. *Peti padež (vokativ) ednine* se je v hrvatskem jeziku popolnoma ohranil, in sicer se končuje na *-e* (pred kterim se

k, g, h izpreminjajo v *č, ž, š),* le za mehkimi soglasniki in za *-ar* ima končnico *-u: brate, gospodine* (1. padež: gospodin), *junače* (junak), *bože* (bog), *duše* (duh); — *kovaču, prijatelju, konju, gospodaru!*

18. *V 1. padeži (nominativu) množine* se glasovi *k, g, h* izpreminjajo v *c, z, s: junaci* (junak), *bozi* (bog), *dusi* (duh).

Ravno tako tudi v drugih padežih množine, kterih končnice se začenjajo z *i*, in sicer še v 5. (vokativu) in 7. padeži (instrumentalu) na *-i*, v 6. padeži (lokativu) na *-ih* in v 3., 6. in 7. padeži (dativu, lokativu in instrumentalu) na *-ima* (gl. 20.): *junacih, dusima.*

Besede na *-in* in *-janin* gube v vseh padežih množine *-in: Bugari* (Bugarin), *gradjani* (gradjanin), *Zagrebčani* (Zagrebčanin). — *Turčin* ima v množini: *Turci, Turaka* (gl. 19.), *Turkom* itd. (kakor da bi bilo v ednini: *Turak, -rka,* slov. Turek, -rka).

Besede *gospodin, vlastelin* in *brat* imajo v množini: *gospoda, vlastela, braća* ter se sklanjajo kakor ženske besede na *-a* (n. pr. *žena).*

19. *Drugi padež (genitiv) množine* se glasi kakor 2. p. ednine, samo da je *a* na kraji zmirom dolg, in če sta pred njim dva soglasnika (razun *st, št, zd, žd),* prihaja mej njih *a: jelena, otaca* (1. p. ed. otac, 2. p. ed. otca), *pasa* (pas, psa), *posala* (posao — gl. 14., posla), *nosilaca* (nosilac, nosioca — gl. 14.) Ako se 2. pad. mn. po obliki ne loči od 2. pad. edn. ter bi se ne vedelo, da je 2. pad. množine, devlje se na končni *a* znak dolgosti, n. pr. *jelenâ, junakâ.*

Ktere besede imajo v. 1. padeži mn. *-ovi (-evi),* te imajo v drugem padeži množine *-ova (-eva): volova* (volovi), *žuljeva* (žuljevi).

20. *3., 6., 7. padež (dativ, lokativ, instrumental) množine* se končujejo v hrvatskem jeziku ravno tako kakor v slovenskem; n. pr. *jelenom, jelenih, jeleni.* Razun tega pa se morejo končevati tudi na *-ima: jelenima* (jelenom, jelenih, jeleni),

kupcima (kupcem, kupcih, kupci), *nosiocima* (nosiocem, nosiocih, nosioci — 1. p. ed. nosilac), *junacima* (junakom, junacih, junaci); — gl. 18.

b) s r e d n j i.

21. *Drugi padež (genitiv) množine* se glasi tako, kakor 2. padež ednine z istim razločkom, ki je omenjen pri možkih besedah (gl. 19.): *mjesta* (mjesto, 2. pad. ed. mjesta), *vesala* (veslo, vesla), *rebara* (rebro, rebra), *srdaca* (srdce, srdca), *krilaca* (krioce = krilce — gl. 14., krioca = krilca).

22. Za *3., 6. in 7. padež (dativ, lokativ, instrumental) množine* velja isto, kar je spredaj (20.) rečeno za iste padeže možkih besed, tedaj: *mjestima* (mjestom, mjestih, mjesti), *veslima* (veslom, veslih, vesli), *kriocima* (kriocem, kriocih, krioci), *klupcima* (klupkom, klupcih, klupci; 1. padež ednine klupko).

23. Pri besedah *oko* in *uho* ohranila se je tudi *dvojina, ktere sicer hrvatski jezik ne pozna.*

1. 5. pad. *oči, uši,*
2. 6. pad. *očiju, ušiju,*
3. 7. (tudi 6.) pad. *očima, ušima.*

c) ž e n s k i n a *-a.*

24. *V 3. in 6. padeži (dativu in lokativu) ednine* pred *i* se glasovi *k, g, h* izpreminjajo v *c, z, s* (gl. 18.): *ruci* (ruka), *nozi* (noga), *snasi* (snaha).

25. *Peti padež (vokativ) ednine* se končuje na *-o: ženo, dušo!* — Samo tiste besede na *ica,* ktere imajo tri ali več zlogov, končujejo se v tem padeži na *-ice: danice* (danica), *udovice* (udovica), *gospodjice* (gospodjica = gospodična).

26. *Sedmi padež (instrumental) ednine* se končuje na *-om: ženom, dušom, danicom.*

27. *V 2. padeži (genitivu) množine* se na kraji nahaja dolg *-a,* pred kterim se mej dva soglasnika vtika *a,* kakor

pri možkih (gl. 19.) in srednjih (gl. 21.) besedah: *žena, ovaca* (ovca), *trešanja* (trešnja = črešnja), *sestara* (sestra).

28. *3., 6., 7. padež (dativ, lokativ, instrumental) množine* se končujejo kakor v slovenskem; n. pr. *ženam, ženah, ženami.* Razun tega pa se morejo končevati tudi na *-ama* (gl. 20.,22.): *ženama* (ženam, ženah, ženami), *ovcama* (ovcam, ovcah, ovcami).

29. Pri besedah *ruka* in *noga* se je v *2. in 6. padeži (genitivu in lokativu)* ohranila tudi oblika dvojine na *-u: ruku, nogu.*

d) ženski na soglasnik.

30. *V 7. padeži (instrumentalu) ednine* je končnica *-ju* (slov. *-jo)* ali *-i,* n. pr. *stvarju* (slov. stvarjo) ali *stvari*; *d* in *t* se z glasom *j* od končnice *-ju* stapata v *dj* (đ, cir. ђ) in *ć*: *gladju* (glad), *smrću* = smrtju (smrt), *mašću* = mastju (mast), *mišlju* = mislju (misao, gl. 10., 14.).

Če so pred *-ju* glasovi *b, p, v,* mej njih in *-ju* vtika se glas *l: zob-l-ju* (zob = oves), *kap-l-ju* (kap = kaplja), *krv-l-ju* (krv).

31. *Drugi padež (genitiv) množine* je enak 2. padežu ednine, samo da je *i* na kraji dolg *(i): stvarî* (2. padež ed. stvari).

32. *V 3., 6., 7. padeži (dativu, lokativu, instrumentalu) množine* se razun oblik, ktere ima slovenski jezik, nahajajo tudi oblike na *-ima: stvarima* (stvarim, svarih, stvarmi), *pogiblima* (1. p. ed. pogibao — gl. 10., 14., 2. ed. pogibli).

2. Pridevniki.

33. Razloček, ki ga imamo v slovenskem mej nedoločno in določno obliko pridevnikovo samo v 1. padeži ednine, n. pr. *star* mož (*ein* alter Mann): *stari* mož (*der* alte Mann), nahaja se v hrvatskem jeziku tudi v drugih padežih, in sicer v 2. padeži (genitivu) ednine: *stara* muža — *staroga* muža,

v 3. padeži (dativu) ednine *staru* mužu — *staromu* mužu, v 6. padeži lokativu ednine: *staru* mužu — *starom* mužu.

34. Določna oblika pridevnikova za *možki* in *srednji* spol v ednini zamenjuje slovenske končnice: *-ega, -emu, -em* s hrvatskimi: *-oga, -omu, -om: staroga* (slov. starega), *staromu* (staremu), *starom* (starem); *-a* in *-u* tudi odpadata: *starog(a), starom(u);* obliki na *-om* pridevlje se rad *-e,* n. pr. *starome,* (= 3. p. starom(u) in 6. p. starom).

Samo če je pred končnico mehek soglasnik, nahaja se tudi v hrvatskem jeziku: *-ega, -emu, -em: vrućega, vrućemu, vrućem; lošega, lošemu, lošem* (loš = slab).

35. *V 3. in 6. padeži (dativu in lokativu) ednine* za *ženski* spol se končujejo hrvatski pridevniki na *-oj* (slov. *-ej),* a v *7. padeži (instrumentalu)* na *-om* (slov. *-o): staroj* (slov. starej), *starom* (staro; n. pr. nad starom kućom, slov. nad staro hišo); *vrućoj, vrućom.*

36. V *množini* se sklanjajo hrvatski pridevniki tako kakor slovenski, samo v *3., 6. in 7. padeži (dativu, lokativu in instrumentalu)* se morejo za sve tri spole končevati tudi na *-im* ali *-ima: starim, starima* (starim, starih, starimi), *vrućim, vrućima* (vrućim, vrućih, vrućimi).

37. Končnice *-im, -ih* se glasé tudi *-iem, -ieh*: 7. pad. (instrumental) jednine: *stariem* (zraven: starim), 2. padež (genitiv) množine: *starieh* (zraven: starih), 7. padež (instrumental) množine *stariem* (zraven: starim, starima — gl. 36. — in: starimi).

38. *V 2. stopinji (komparativu)* se končujejo pridevniki na *-ji* (-ja, -je), *-iji* (-ija, -ije), *-ši* (-ša, -še): *mladji* (mlad), *kraći* (kratak), *gušći* (gust), *tješnji* (tiesan), *uži* (uzak), *viši* (visok), *jači* (jak), *draži* (drag), *tiši* (tih), *teži* (težak), *dublji* (dubok, slov. globok), *skuplji* (skup); — *stariji* (star), *bogatiji* (bogat), *zadovoljniji* (zadovoljan); — na *-ši* so samo ti le trije: *lakši* (lak, slov. lahek), *mekši* (mek, slov. mehek), *ljepši* (liep).

3. Zaimki.

39. Zaimki *ja* (slov. jaz), *ti* in *sebe* se sklanjajo tako, kakor v slovenskem jeziku, samo *7. padež (instrumental) ednine* se glasi: *mnom* (menój), *tobom* (tebój), *sobom* (sebój), a *3., 6., 7. padež (dativ, lokativ, instrumental) množine* morejo imeti tudi oblike: *nama, vama* zraven: nam, vam; nas, vas; nami, vami.

40. Zaimki, kteri imajo za vsak spol posebne oblike, sklanjajo se tako, kakor pridevniki. Pri teh le je 1. padež (nominativ) ednine za možki spol drugačen kakor pa v slovenskem jeziku: *taj* (ta, to), *ovaj* (ova, ovo), *onaj* (ona, ono).

Moga, tvoga, svoga = mojega, tvojega, svojega, *momu, tvomu, svomu* = mojemu, tvojemu, svojemu, *mom, tvom, svom* = mojem, tvojem, svojem. Namesto *momu, tvomu, svomu* in *mom, tvom, svom* govori se tudi: *mome, tvome, svome* (gl. 34.).

41. Zaimek *tko (ko)* — slov. kdo — ima v 7. padeži (instrumentalu) *kim* — slov. kom.

Što (šta) — slov. kaj — se sklanja tako, kakor *kaj* v slovenskem jeziku.

42. Hrvatski jezik rabi proste oblike zaimkov *tko, što* tudi tam, kjer jim slovenski jezik pridevlje *r: tko* — kdor, *koga* — kogar, *čemu* — čemur, *čim* — čimer; tako tudi *gdje* — kder (kjer).

4. Števílniki.

43. *Jedan (-dna, -dno)* se sklanja kakor določni pridevnik.

Dva, dvie (oba, obje) se sklanjajo tako le:

	mož.	sred.	žen.
1. 4. pad.	*dva*	*(oba)*	*dvie (obje)*
2. 6. pad.	*dvaju*	*(obaju)*	*dviju (obiju)*
3. 7. (tudi 6.) p.	*dvjema*	*(objema)*	*dvjema (objema).*

Tri, četiri se sklanjajo tako le:

1. 4. pad.	*tri*	*četiri*
2. 6. pad.	*triju*	*četiriju*
3. 7. (tudi 6.) p.	*trima*	*četirma*

44. Številniki *dva (dvie), oba (obje), tri, četiri* se v *1. in 4. padeži (nominativu in akuzativu)* nahajajo z dvojino, v drugih padežih pa z množino, iz sicer imata pridevnik in samostavnik *v 3., 6. in 7. padeži (dativu, lokativu in instrumentalu)* navadno oblike na *-im(a), -ama* (gl. 20., 22., 28., 32., 36.): 1. in 4. p. *dva dobra kupca*, 2. p. *dvaju dobrih kupaca*, 3., 6. in 7. p. *dvjema dobrim(a) kupcima; — tri mala sela, triju malih sela, trima malim(a) selima; — četiri mlade sestre, četiriju mladih sestara, četirma mladim(a) sestrama.*

Če se pa pred številnlki *dva (dvie), oba (obje), tri, četiri* nahaja predlog, mora številnik, in kar je ž njim, stati v 4. padeži (akuzativu). če ravno predlog zahteva kteri drugi padež: *od dva dobra kupca, pred tri mala sela, k četiri mlade sestre.*

45. Številniki od 5 dalje se ne sklanjajo, a nahajajo se (kakor v slovenskem) z drugim padežem množine: *pet dobrih kupaca, dvadeset malih sela, sto bielih ovaca.* — Za 200 se govori *dvje sta* in *dvje sti.*

5. Glagol.

46. *V sedanjem času* spregajo se hrvatski glagoli tako, kakor slovenski. *Dvojine tudi pri glagolih hrvatski jezik ne pozna.*

V 3. osebi množine je v hrvatskem jeziku navadna samo krajša oblika, tedaj namesto slovenskega *-ejo* hrvatski *-u* (slov. *-o),* nam. slov. *-ijo* hrv. *-e* (slov. -e): *pletu* (slov. pletejo ali pletó), *peku* (pečejo ali pekó), *pišu* (pišejo), *gube* (slov. gubijo ali gubé), *nose* (nosijo).

47. Hrvatski jezik ima tudi *nedovršni pretekli čas (imperfekt),* kterega je slovenski jezik izgubil. Njegove končnice so te le:

1.	ed	*-ah*
2.	„	*-aše*
3.	„	*-aše*

1. mn. *-asmo*
2. „ *-aste*
3. „ *-ahu*

pletijah, pletijaše, pletijaše, pletijasmo, pletijaste, pletijahu (plesti), *pecijah* (peći), *kunijah* (kleti), *čujah* (čuti), *mrah* (mrieti), *tonjah* (tonuti), *umijah* (umjeti), *vidjah* (vidjeti), *nošah* (nositi), *čuvah* (čuvati), *pisah* (pisati), *brah* (brati), *kupovah* (kupovati).

Imperfekt imajo samo nedovršni glagoli.

48. V hrvatskem jeziku nahaja se tudi še *dovršni pretekli čas (aorist),* in sicer od dovršnih glagolov.

Ako se nedoločnikovo (infinitivno) deblo (t. j. kar ostane, če se nedoločnikova končnica *-ti* odvrže) končuje na *soglasnik*, pridevljejo se za aorist te le končnice:

1. ed. *-oh*
2. „ *-e*
3. „ *-e*
1. mn. *-osmo*
2. „ *-oste*
3. „ *-oše*

plet-oh, plet-e, plet-e, plet-osmo, plet-oste, plet-oše (plesti = plet-ti, primeri plet-em), *dones-oh* (do-nes-ti), *zagreb-oh* (za-greb-s-ti), *pek-oh* (peći = pek-ti, pr. peč-em pek-em).

Ako se pa nedoločnikovo (infinitivno) deblo končuje na *samoglasnik*, pridevljejo se za aorist te le končnice:

1. ed. *-h*
2. „ —
3. „ —
1. mn. *-smo*
2. „ *-ste*
3. „ *-še*

ču-h, ču, ču, ču-smo, ču-ste, ču-še, poče-h (po-če-ti), *umrie-h* (u-mrie-ti), *potonu-h* (po-tonu-ti), *vidje-h* (vidje-ti), *pusti-h*

(pusti-ti), *sačuva-h* (sa-čuva-ti), *napisa-h* (na-pisa-ti), *nabra-h* (na-bra-ti), *odputovah* (od-putova-ti).

49. *Pretekli deležnik (particip)* se v hrvatskem jeziku končuje na *-v* ali na *-vši*, na *-v* samo za možki spol v ednini (pa se vendar tudi takrat more končevati na *-vši*): *dobiv, dobivši* (dobiti).

Kedar je v slovenskem pred *-ši* soglasnik (n. pr. -tši, -dši, -sši, -kši), vtika se v hrvatskem mej soglasnik in *-v(ši)* glas *a*: *splet-a-v(ši)* (slov. spletši), *doved-a-v(ši)* (doved-ši), *prines-a-v(ši)* (prines-ši), *napek-a-v(ši)* (napek-ši).

50. Tukaj se navaja še nekoliko posebnosti hrvatskih glagolov:

a) Glagoli *moći* in *hotjeti* spregajo se v sedanjem času tako le:

1. ed.	*mogu*	*hoću*	ali samo	*ću*
2. „	*možeš*	*hoćeš*	„ „	*ćeš*
3. „	*može*	*hoće*	„ „	*će*
1. mn.	*možemo*	*hoćemo*	„ „	*ćemo*
2. „	*možete*	*hoćete*	„ „	*ćete*
3. „	*mogu*	*hoće*	„ „	*će*

b) Glagol *-nesti* (kedar je sestavljen) ima poleg pravilnih tudi te le nepravilne oblike: *(do)nieti* (poleg: do-nesti), aor. *(do)nich* (doniesmo, donieste, donieše; poleg: donesoh, donese, donesosmo, itd.), *(do)nio, (do)niela, (do)nielo* (poleg: donesao, donesla, doneslo), *(do)nijet* (poleg: donesen).

c) Glagol *ići* (iti) ima v sedanjem času *idem* itd., v preteklih deležnikih pa: [išav(ši)], *išao, išla, išlo*. Če je pa s predlogom sestavljen, glasi se v nedoločniku: *do-ći, na-ći* itd., v sedanjem času: *do-djem, na-djem* itd., v preteklih deležnikih pa: *do-šav(ši), na-šav(ši)* in *do-šao na-šao, do-šla na-šla, do-šlo na-šlo*.

d) Glagola *biti* sedanji čas se glasi:

1. ed.	*jesam*	ali	*sam*
2.	„ *jesi*	„	*si*
3.	„ *jest*	„	*je*
1. mn.	*jesmo*	„	*smo*
2.	„ *jeste*	„	*ste*
3.	„ *jesu*	„	*su*

Niesam (nisam), niesi (nisi), nije, niesmo (nismo), nieste (niste), niesu (nisu).

Imperfekt: bijah ali *bjeh, bijaše (bješe), bijasmo (bjesmo), bijaste (bjeste), bijahu (bjehu).*

Aorist: bih, bi, bi, bismo, biste, biše.

51. *Sestavljene* glagolske oblike;

a) *prihodnji čas (futur): pisat ću* (gl. 50. a.) ali *pisaću, nosit ćeš (nosićeš), kupovat ćemo (kupovaćemo), reći će* itd.

b) *predpretekli čas (pluskvamperfekt): bjeh (bijah* — gl. 50. d.) *dao,* 2. 3. ed. *bješe (bijaše) došao, bjesmo (bijasmo) pustili, bjehu (bijahu) sabrali* itd.

c) *pogodni naklon (kondicional)* (v kterem se aorist glagola *biti* (gl. 50. d.) sprega, a v slovenskem je neizpremenjen): 1. ed. *dao bih,* 2. 3. ed. *došao bi,* 1. mn. *pustili bismo,* 3. mn. *sabrali bi* (ne *biše).*

RJEČNIK

HRVATSKO-SLOVENSKI.

Kratice in znamenja.

ed. ednina;
m. možki spol;
mn. množina;
part. particip (deležnik);
sr. srednji spol;
v. vidi;
ž. ženski spol;
= enako je;
* turška (arabska) beseda;
; za besedo pomeni, da se ta beseda v hrvatskem jeziku nahaja tudi v takem pomenu, kakor v slovenskem; potem se navajajo pomeni, ki jih beseda v slovenskem nema;
( ) tako je zagrajen glas, ki se tudi izpušča; n. pr. *veče(r)*.

A

*Aber**, v. *haber.*
*Adet**, običaj, navada.
*Aferim**, dobro!
*Aga**, turški gospodar.
*Ahar**, konjski hlev, dvor.
Akoprem, ako ravno.
Akov, vedro.
*Akrep**, skorpijon.
*Akšam**, večer, večernja molitev.
*Al**, rdeč, rožnat.
*Ala**, v. *aždaha.*
*Alà**, ali.
*Alaj**, četa; *alaj-barjak**, četna zastava.
Alamanka, nemška sablja.
*Alat**, orodje; rjavec (konj).
Aldomaš, likof.
*Alem**, dragi kamen.
*Alkoran**, koran (zakon Muhamedov).
Ama, ali.
*Aman**, milost.
*Amanet**, zalog, vera.
*Ambar**, žitnica.
*Ametice (ametom)**, popolnoma.
Amo, sim.
Anatema, prokletstvo, proklet.
Andjeo (-ela), angel.
Angjeo, v. *andjeo.*
*Anterija**, kratka dolnja obleka.
*Aps**, v. *haps.*
*Ar**, v. *ahar.*
Ar (are), ker.
Arak (arka), pola.
Aratos, proklet; *aratosiljati se*, proklinjati, proklinjaje opraščati se.
Arenda, najem.
Argatin (argatar), nadničar.
*Aršin**, laket, rif (vatel).
*Asker**, vojska.
Aspra, turški denar.
Astal (stol), miza.
*Ašik**, zaljubljen; *ašikovati*, ljubiti, zaljubljen biti.
*At**, arabski konj.
*Avaz**, glas.
*Avdes**, umivanje pred molitvijo.
Avet (-i)*, pošast.
Avlija, dvorišče.
Azdija, v. *hazdija.*
*Aždaha (aždaja)**, zmaj.

B

Babičiti (babiti), pomagati pri porodu; *babine (mn. ž.)*, otročja postelj; pohod (obisk) otročnice.
Babini dni (jarci, kozlići, pozajmenici, ukovi), sneženo vreme, ko zima uže jenjuje; *babino ljeto*, toplo vreme v jeseni.
Babo (babajko), oče.
Bacati (baciti), metati (vreči); *b. puške*, streljati.
Bačva, sod.
Badanj (-dnja), kad.
Badar (-dra, -dro), boder, živahen.
*Badava**, zastonj, zaman; *badavadžija*, zastonjik.
*Badem**, mandel.
Badnjak, klada, ktera se na sveti večer devlje na ogenj; dan pred Božičem.
Badnji dan, v. *badnjak.*
Badrljica, stebelce; pecelj (pri perji).
Bagar (-gra), škrlat; *bagren*, škrlatast.
Bagra, vrsta, sorta.
Bah; udariti u bah, tajiti; *udariti koga bahom*, poplašiti.
Bahat (-hta), topot.
Bahnuti, treščiti (nenadano priti).
Bajač (bajalac), čarovnik.
*Bajagi**, češ.
Bajam, v. *badem.*
Bajan (-jna, -jno), čaroben; *bajati (bajem)*, čarati.
Bajka, basen; *bajoslovlje*, basnoslovje (mitologija).
Baka, baba.
*Bakar (-kra)**, kufer.
*Bakarlija**, v. *bakračlija.*
*Bakračlija**, stremen.
Balav, smrkav.
*Balčak**, držalo pri sablji.

Bale (mn. ž.)*, smrkelj.
Balega, živinsko blato.
Balija, zasramovanje Turka; turški kmet.
*Baljemez**, velik top.
Balvan, hlod.
*Bambadava**, popolnoma zastonj.
Ban, kraljev namestnik na Hrvatskem
Banda, stran.
Baniti se, ponašati se kakor ban; preširen, prevzeten biti; hvaliti se.
Banka, bankovec.
Banovina, banova dežela.
Bantovati, ovirati, vznemirjati.
Banuti, v. *bahnuti*.
*Bar**, vsaj.
Bara, mlaka, močvirje.
*Barem**, vsaj.
*Barjak**, zastava; *barjaktar*, zastavnik.
Barovit, močviren.
Baršun, žamet.
Baruština, velika bara.
*Barut**, strelni prah; *barutana*, shramba strelnega prahú.
*Basamak**, stopnica.
Basati, bloditi.
Baš, ravno, pravo.
*Baša**, turški poglavar, starejšina, zapovednik, gospodar.
*Bašča**, vrt; *baščovan**, vrtnar.
*Baška**, narazen, posebe.
Baština, dedščina; *baštiniti*, podedovati.
Bataliti, zapustiti, uničiti.
Batina, palica.
Batriti, hrabriti; *batriv*, srčen.
Baviti se, nahajati se; zanimati se.
Bavrljati, bloditi
*Bazerdjan**, trgovec.
Baždar, merčin, ustanovitelj mere in vage *(Eicher)*.
Bečiti, upirati (oči); *b. se*, srpo gledati.
*Bećar**, neoženjen človek.
*Bedem**, zid.
*Bedevija**, kobila arabskega plemena.
*Beg**, turški gospod.
*Begenisati** *(-išem)*, ljubiti, želeti.
Beginica, begova žena; *beglučiti*, delati za bega; *begluk**, posestvo begovo, delo za bega.
Beknuti; ne zna ni beknuti, ne zna nič, še izpregovoriti ne zna.
*Bekrija**, pijanec.
*Belaj**, nesreča, zlo.
*Belći**, morda, menda.
*Belenzuka**, zapestnica.
*Beli**, zares, gotovo.
Bena, bedak.
*Bendjeluk**, trava, ki se devlje v vino ali žganje, da se človek opije in zaspi kakor mrtev.
*Benluk**, dolga ženska obleka z rokavi.
Berač, trgavec (grozdja); *berba*, branje, trgatev.
*Berberin**, brivec, brijač.
*Beričet**, sreča, napredek, obilje; letina.
Bermet (nem *Wermut*), pelinovec.
*Bešika**, zibel, zibka.
Beškot, (kruh) prepečenec (tal. biscotto).
Beteg, bolezen.
Bez, brez
Bezazlen, nedolžen.
Bezbrižan (-žna, -žno), brezskrben
Bezdan (-a, -o), brez dna; *bezdan*, brezdno, prepad.
*Bezisten**, prodajalnica platna.
Bezobrazan (-zna, -zno), brezsramen, nesramen; *bezobrazluk*, nesramnost
Bezočan (-očna, -očno), brezsramen, nesramen.
Bezposlen, brez dela; *bezposlica*, postopanje, praznovanje; postopač.
Bezpuće, brezpotje; napačnost, nespodobnost; *bezputan (-tna, -tno)*, brezpoten, napačen, nespodoben.
Bezzakonik, nepostaven, nepravičen, grešen človek; *bezzakonje*, nepostavnost, nepravičnost, greh.

*Biber**, poper.
Bieda, nesreča, obdolžitev; *biediti*, dolžiti.
Biela (biona), mrena na očesu.
Biglisati (-išem), peti.
Bilina, rastlina.
Biljarica, žena, ki pozna zelišča in ž njimi zdravi.
Bilje (sr. ed.), rastline, zelišča.
Biljeg (biljega), znamenje; pečat, kolek; tarča; mesto, na kterem stoje tisti, ki se bijejo.
Bilježiti zaznamenjevati, pisati; *bilježka*, znamenje, opomba; *bilježnik*, notar.
Biljisati, v. *biglisati*.
Biljka, rastlina.
*Biljur**, kristalno steklo.
*Bimbaša**, tisočnik (poveljnik od 1000 vojakov).
*Binjiš**, plašč.
Bio, bel; *bioce*, beljak
Biočug, obod, obroč.
Biona, v. *biela*
Birov, župan, županov sluga.
Birsa, vinske droži.
Biskati (bištem), čistiti od uši.
Biskup, škof.
Bitak (tka), obstanek, stanje.
Bitanga, postopač.
Bitisati (bitišem), miniti, biti.
Bječva, nogavica.
Bjelača, bela možka suknena obleka z rokavi.
Bjelance (bjelanjak, -njka), beljak.
Bjelasati se, beliti se.
Bjelilja, žena, ki beli platno.
Bjelilo, mesto, kjer se platno beli; s čimer se lice beli.
Bjeljara, v. *bjelilja*.
Bjelokost slonova kost.
Bjesnilo (bjesnoća), besnost, razsajanje, divjanje; *bjesomučan (-čna, -čno)*, obseden; *bješnjeti (bjesnim)*, besniti, razsajati, divjati.
Bježan (-i), beg; begunci.
Blagdan, praznik.
Blagodaran (-rna, -rno), hvaležen; radodaren.
Blagodat (-i), milost.
Blagovati, uživati, jesti.
Blagoviest, oznanjenje Marijino.
Blanj, stružec (oblič).
Blejati (blejim), beketati; zijati.
Bleka, beketanje.
Blistati, bliščati.
Blitva, pesa.
Blizanac (-nca), dvojčič.
Bljutav, neslan, gnusen, ostuden.
Bljuvati (bljujem), bruhati.
Bludnica, nečistnica.
Bluna, trap.
Bo, ker, namreč.
Boca, steklenica, flaša.
Bockati (bocnuti), bosti, dražiti.
Bočiti se, prepirati se.
Bodež, bodalo.
Bodljika, trn.
Bog, do zla boga, presneto.
Bogalj, kruljavec, hromec.
*Bogaz**, klanec.
Boginje (mn. ž), koze (Pocken).
Bogojavljenje, sveti trije Kralji.
Bogomolja, cerkev.
Bogoraditi, prositi v boga ime (boga radi).
Bogorodica, mati božja.
Bogovetni (bogoviti), božji.
*Boj**, postava (človeška), nadstropje, sklad (sloj).
*Boja**, farba; *bojadisati (-išem)*, farbati.
Bojagi, v. *bajagi*.
*Bojali**, pofarban.
Bojati se (bojim se), bati se.
Bojiti, farbati.
Bok, stran; *iz oka iz boka*, od koder koli.
Bokun, kos.
Bolest, bolezen, bolečina.
Boljar(in), plemenitaš.
Boljetica, rana, bolečina.
Boljinak (-nka), boljšanje; *boljma*, bolje.
Bolnica, bolniščnica.
Bolta, oblok (Wölbung).
Bolvan, v. *balvan*.
Bor, namesto *bog*, npr. *borme bora mi, za bora*, itd.

*

Boran (-rna, rno), naguban, nabran.
Boraviti, stanovati, živeti.
Borovica, brin.
Bosiljak (-iljka), bazilika (cvetlica).
*Bostan**, vrt.
*Boščaluk**, darovana obleka.
Božiti, govoriti komu: *pomozi bog*! ali: *božja pomoć!*
Božjak, berač; templjar.
Božur, potonika.
Brabonjak (-onjka), kozji bobek.
Braca (braco), bratec.
Bračan (-čna, -čno), zakonski (v. *brak*).
Braća, bratje.
Brajan (brajko), bratec.
Brak, zakon (die Ehe).
Brale, bratec.
Branič, branitelj; *branik*, branilo.
Brašančevo, praznik sv. Rešnjega Telesa.
Brašnjenica, popotnica; *brašno*, moka.
Bratimiti (bratiti), prositi koga, da bi bil brat (pobratim).
Bratstvo; v Črnej gori dele se plemena na bratstva; ljudje enega bratstva imajo en primek.
Bratučed, bratranec.
Brav, oven (ovca), kozel (koza)
Brava, ključalnica.
Brazgotina, proga, zarastek, krasta.
Brdašce (brdeljak, -ljka), hribček; *brdjanin*, gorjanec; *brdo*, gora, breg
*Bre**, no! le!
Brektati (brekćem), dihteti, sopihati.
Bremenit, težak; = *vremenit; bremenoša*, kdor breme nosi.
Brežuljak (-ljka), grič, holm.
Brica, brivec.
Brid, ostrina, oster rob.
Bridak (-dka, -dko), oster, hud, grenek.
Brieme = *vrieme*, čas, vreme.
Briga, skrb,
Brijač, brivec
Brinuti se, skrbeti, marati.
Briznuti; br. plakati, zajokati
Brižan (-žna, -žno), skrben.
Brkati, mesti, mešati.
Brklja, kol.
Brljak (brljka), škvorec.
Brnjast, z liso na nosu.
Brnjica, torba (za pasji gobec).
Broj, število; *brojanice (mn. ž.)*, molek, číslo; *brojiti*, šteti.
Brst, listje; *brstiti*, grizti brst.
Brujati (brujim), brenčati.
Bruka, sramota; *brukati se*, zasmehovati.
Brundati, dromljati; mrmrati.
Brus; dat ću mu b., — nič.
Brz; brže bolje, kar najhitreje.
Buba, kukec, mrčes; *b. mara*, polonica, božji volek.
Bubati, tolči; piliti se (o učenji); *bubnuti*, udariti, treščiti; bleknіti.
Bubreg, obist.
Bubuljica, mozoljček.
Buć, klobko las na glavi; *bućoglav*, s „bućem“ na glavi.
Bućkati, brazdati; *bućkuriš*, motna, pokvarjena pijača.
*Budak**, rovnica, kopača.
*Budala**, neumnež, norec.
Budući, bodoč, prihodnji; *budući da*, ker.
*Budžak**, ogel, kot
Bugačica, sušilni papir (Löschpapier).
Bugariti, žalostno pesem peti, žalovati, peti; *bugaršica*, žalostna pesem, junaška pesem.
Buhara, ječa (v šali).
Bujad (-i), praprot, stelja.
Bujan (-jna), -jno), nagel, silen; obilen; *bujati (bujim)*, šumeti; *bujati (bujam)*, rasti; *bujica*, hudournik.
Buka, ropot, hrup, šum.
*Bukagije**, spone, žlezje.
*Buklija**, čutara.
Buknuti, planiti.

Buktjeti (-tim), plameneti.
Bukvan, tepec, neumnež.
Bukvar, abecednik.
Bukvik, bukovje.
Bula, Turkinja.
Bulazniti, blesti.
Buljiti, upirati oči.
*Buljubaša**, polkovnik.
*Buljuk**, četa, čreda
Bumbača, bucika, knoflica.
Bumbar, čmrlj.
*Bumbul**, slavec.
Buna, hrup, upor, nemir.
*Bunar**, studenec.
Buncati, blesti.
Bundeva, buča.
Buništе, smetišče, smetnjak.
Buniti, podpihovati, dražiti, vznemirjati.
Bunjevac (-vca), človek katoliške vere v Bački.
Bunjište, v. *buništе*.
Buntovan (-vna, -vno), vstajniški, puntarski; *buntovnik*, vstajnik.
Burad (-i), sodje; *bure (-eta)*, sod.
Burkati, premetavati.
*Burma**, prsten; vrtelo.
*Burmut**, tobak za nos.
Burnik, močerad.
*Burundžuk**, tenko platno.
*Buruntija**, ukaz deželnega poglavarja.
Bus, šopek, grmiček, rušina; *busati se*, razraščati se, tolči se po prsih; *busen*, rušina.
*Busija**, zaseda.
Bušiti, vrtati, otliti.
*But**, stegno.
*Butun**, ves, cel.
Buturnica, zapor.
*Buzdohan (buzdovan)**, kij, bat.

C

Cakliti se, lesketati se, svetiti se; *caklo*, steklo.
Canjak (-njka), cunja.
Carevina, cesarstvo.
Carina, kar se plačuje za uvoz ali izvoz robe (col).
Carostavan (-vna, -vno), cesarstven (knjige carostavne pripovedujejo, čigavo bo cesarstvo); *carostavnik*, knjiga carostavna.
Cavtjeti (cavtim), cveteti.
Cedulja, listek.
Ceriti zube (= ceriti se), režati (se).
Cicvara, neka jed.
Ciča, najhuja zima.
Cičati (-čim), ječati, stokati.
Cieć(a), zavoljo, zaradi.
Ciedj, lug.
Ciene, ceno; *cjenje*, ceneje.
Cifrati, lepotičiti.
Cigani, babje pšeno, solika.
Cigla, opeka (cegel); *ciglana*, opekarnica.
Cigli, sam
Cik; *u cik (od) zore*, o svitu, ko se dani; *cikati*, pokati; *cíknuti*, počiti.
Cík (cika), ječanje; *cíknuti*, zaječati.
Cikla, pesa
Cilik, brenkanje; cviljenje, ječanje.
Cimer, znamenje nad prodajalnicami (Schild).
Cipela, črevelj.
Cjelcat, cel.
Cjelivati, poljubljati.
Cjelokupan (-pna, -pno), cel, ves.
Cjelov, poljub; *cjelovati*, poljubljati.
Cjelovit, cel.
Cjenjkati se, preveč pogajati se pri kupovanji.
Cjepača, češplja kalanka; *cjepanica*, poleno; *cjepidlačiti*, preiskovati kaj preveč na tanko do najmanjših malenkosti, kakor da bi bilo kaj znamenitega (dlako cepiti); *cjepidlaka*, kdor tako dela.
Cklenica, steklenica; *ckliti se*, lesketati se; *cklo*, steklo.
Ckvara, mazilo za lase.

Cmiljeti (cmilim), cviliti, ječati.
Cokotati (-koćem), škripati, klepetati.
Crepulja, pokrov, pod kterim se kruh peče; *criep*, črep, črepina; opeka.
Crkvari, božjopotniki, romarji.
Crljen itd., v. *crven* itd.
Crnomanjast, rjavkast.
Crpati (crpsti), zajemati.
Crven, rdeč.
Crvljiv, črviv; *crvotočina*, črvojedina.
Cucak (-cka), pes.
Cupkati, poskakovati.
Cura, dekle.
Cvasti, cvesti; *cvieće*, cvetje.
Cvieliti (cvieljati), žalostiti, mučiti.
Cvieti (mn. ž.), cvetna nedelja.
Cviljeti (cvilim), cviliti, žalovati.
Cvjetast, lisast na čelu; *cvjetnica*, cvetna nedelja; *cvjetnjak*, vrt.
Cvokati, glasno poljubljati; *cvokotati (-ćem)*, klepetati
Cvrka, cvrčanje; *cvrkutati (-ćem)*, cvrčati, žvrgoleti.

Č

Čačak (-čka), grude suhega blata.
Čačkalice (mn. ž.), zobno bezalo.
Čadj (čadja), saje.
*Čador**, šator.
Čagrtati (-grćem), ropotati.
Čahura, mešiček, zapredek.
Čajati (-jem), čakati.
*Čak**, celò.
Čaklja, kljuka, kvaka.
*Čakšire**, hlače.
Čalaran (-rna, -rno), zapeljiv, prevarljiv.
*Čalma**, turban.
Čama, dolg čas; *čamati (čamiti)*, čakati.
Čamac (-mca), čoln.
Čanak (-nka)*, skleda.
Čangrizati, zabavljati.
Čankoliz, kdor „čanke“ liže, lizun.
Čapak (-pka), krempelj.
*Čarapa**, nogavica.
Čaratan, slepar.
*Čardak**, balkon; nadstropje; stražarnica.
*Čarka**, majhen boj; čarkati se, (lahko) boriti se.
Čarni, črni.
*Čaršija**, trg.
Čas, minuta; *časiti*, obotavljati se, zadrževati se; *časovit*, začasen.
Čast; gostba, pojedina, jed; *častiti*; gostiti.
Častben, gostoljuben; pojedinski.
Čaša, kupa, kozarec.
Čatac (-tca), čitatelj, bravec; *čatiti*, čitati, brati.
Čatrnja, vodnjak (šterna).
*Čauš**, poglavar nad delom vojakov ali svatov.
Čavao (-vla), klinec, žrebelj.
Čavka, kavka.
Čavrljati, blebetati.
Čedo, dete, otrok.
Čegrtaljka, klepetec.
Čehati, skubsti, muzati (perje).
*Čeiz**, kar nevesta prinese iz očetove hiše.
Čekalo, klepetec (v mlinu).
*Čekič**, kladivo.
*Čekrk**, kolo, škrpec; sukalnik, navijalnik.
*Čelebija**, gospod, gospodičič.
*Čelenka**, odlikovanje za junaštvo, ktero se navadno nosi za klobukom.
*Čelik**, jeklo
Čeljad (-i), ljudje, družina; *čeljade (-eta)*, človek, družinče.
Čelo, čelo glave, nad glavo; *čelovodja*, vojskovodja.
Čemer, strup, grenkost, jeza, reva.
Čemin, jazmin.
Čempres, cipresa.
*Čengel**, kljuka, kvaka.
Čep, zamašek; tečaj (pri vratih).
Čepati, teptati, tlačiti, (komu) na noge stopati.

Čeperak (*-rka*), mala ped.
Čeprkati, brskati, broditi.
*Čerek**, četrt.
*Česma**, studenec.
Česnica, božična pogača.
Česno, košček česna.
Čest (*-i*), del, obhajilo; *od česti*, malo.
Čest, gost; *često*, večkrat; *česta*, gošča.
Čestit, srečen, slaven, dober; *čestitati*, želeti, da bi komu kaj srečno bilo; srečo komu želeti.
Češalj (*-šlja*), glavnik; *češljati*, česati.
Češljuga, osat; *češljugar*, lisec, štigljec.
Češnjak, česen.
Četka, krtača.
Četnik, kdor je v četi ali nad četo; major; *četovati*, v četi ali s četo vojskovati.
Čeznuti, giniti, hrepeneti
*Čibuk**, turška pipa (lula).
Čiča, stric.
Čičak (*-čka*), repinec, torica.
Čifut, v. *čivutin*.
Čigra, vrtavka.
Čijati, v. *čehati*.
Čiji, čigav.
Čika, stric.
Čilaš, belec (konj).
Čiljeti (*čilim*), propadati.
Čin, oblika, delo.
Čini (*mn. ž.*), čaranja.
*Činija**, skleda.
Činimiske (*-čini mi se*), zdi mi se.
Činiti, delati; *činiti se*, zdeti se.
Činjenica, dogodek (faktum).
Činovnik, uradnik.
Čio (*čila*, *čilo*), živahen, jak.
Čipke, zobci, špice; *čipkati*, plesti, štrikati.
Čir, tur.
Čislo, število; rožni venec.
Čistac (*-tca*); *na čistac*, na čisto; *čistilište*, vice.
Čitav, cel.
Čitula, imenik mrtvih v rodbini.
*Čivija**, klinec.
*Čivutin**, Jud.
*Čobanin**, pastir.
*Čoha**, sukno; *čohali* (*čohan*), suknen.
Čokot, trs, trta.
Čopor, trop, krdelo.
*Čorba**, juha.
Čorda, čreda; *čordaš*, črednik.
Čošan (*-šna*, *-šno*), suknen.
Čovjek, človek; *čovuljak* (*-ljka*), človeček.
Čpag, žep.
Črknja, vejica (v pismu).
Čuba, čoba, ustna.
Čučati (*čučim*), čepeti.
Čudnovat, čuden; čudotvorac (*-rca*), čudodelnik.
Čukalj (*-klja*), klin.
Čukundjed, pradedov oče.
*Čuma**, kuga.
Čunj, stožec (v geometriji).
Čupa, čop (las); *čupati*, puliti, trgati, skubsti; *čupav*, razkuštran.
Čuvadar, čuvar; *čuvaran* (*-rna*, *-rno*), hranljiv, varčen.
Čuvida, šema, maškara.
Čvor, ozel.
Čvorak (*-rka*), škvorec.

Ć

Ća, tja, proč.
*Ćaba**, sveto mesto: Meka ali Jeruzalem.

Ćaća, oče.
*Ćaja**, namestnik.
Ćaknut (*ćanut*), prismojen.
*Ćar**, trgovina; *ćardžija**, trgovec.
*Ćato**, pisar.
*Ćebe** (*-eta*), plahta (koc).
*Ćef**, volja, veselje.
*Ćela**, pleša; *ćelav*, plešast.
Ćelija, celica.
*Ćemer**, pas z mošnjo za denarje
*Ćemer**, oblok; *ćemerli**, oblokan.
Ćer (*-i*), hči.
Ćerdosati (*-došem*), pogubiti.
Ćesa, v. *kesa*.
Ći (*ćeri*), hči.
Čilaš, v. *čilaš*.
*Čilim**, preproga, sag (Teppich).
*Čiridžija**, voznik.
*Čitap**, knjiga, sveto pismo (turško = koran).
Čivot, skrinjica za svetinje ali kosti svetnikov.
*Čor** (*čorav*), na eno oko slep.
*Čorda**, sablja.
Čordisati (*-išem*), pogubiti.
*Čosa**, golobradec; *čosast* (*čosav*), golobrad.
*Čošak** (*-ška*), ogel.
Čuba, čop.
Čud (*-i*), narava, volja; *čudljiv*, muhast, premenljiv; *čudoredan* (*-dna, -dno*), nravstven.
Čuliti, vzdigovati (ušesa).
*Čumur** ogelj.
*Čuprija**, most.
*Čurak** (*-rka*), kožuh; *čurčija*, kožuhar, krznar.
Čurak (*-rka*), puran.
Čurlikati (*-ičem*), piskati na piščal (ki se imenuje *čurlika*).
*Čuskija**, drog, kol.
Čušati (*čušiti*), zauševati, klofutati.
Čuškati (*čušnuti*), brcati.
Čutati (*čutjeti, -tim*), molčati.

D

Dabar (*-bra*), bober.
Dáća, davek; *dâća*, pogrebščina; *dâća*, dar.
*Dadilja** (*dadilja*), pestinja.
Dafina, lovorika, divja oljika.
Dah, dihljaj, sapa, dihanje.
*Dahija**, prisvajač.
Dahtati (*dašćem*), dihteti, sopihati.
*Daidža**, ujec; *dainica*, ujna.
Dajbudi, vsaj.
Dakle, tedaj, zato.
Dako = *da ako*.
Dalek; ni iz daleka, še od daleč ne, nikakor ne.
Dali, ali; nego.
*Dambulhana**, turška godba.
Danak (*-nka*), davek.
Danguba, izguba dne, časa; *dangubiti*, gubiti dan, čas.
Danickinja, samokres skovan v Danciku.
Danište, mesto, kjer se danuje; *daniti*, predanovati; *danomice*, vsaki dan; *danji*, dnevni.
Dapače, celò.
Darežljiv, radodaren.
*Dar mar**, nered.
Darnuti, dotekniti se.
Darovac (*-vca*), debelo sukno.
Dašak (*-ška*), dihljaj, sapica.
Daščara, lesena koča, koliba.
*Dava**, pravda, tožba.
Davori, klic v žalosti, graji, žuganji, čudu, veselji itd.; *davorije* (*mn. ž.*), turška godba; bojne pesmi.
*Davudžija**, tožnik, pravdavec.
Dažd, dež; *daždjeti* (*-dim*), dežiti, deževati.
Daždevnjak, močerad.

De (*ded, dede, deder*), daj!
*Deli**, hraber; *delibaša*, zapovednik telesne straže; *delija*, konjik v telesnej straži, junak.
*Dembel**, lenuh.
*Demir**, železo, železen; *demirli*, železen.
Demišćija, demiškinja, v. *dimišćija*.
Denije (*ed. sr.*), bdenje, čutje.
Der, v. *de*.
Deračina, rop; *derati* (*derem*), dreti, trgati.
Deran (*derište*), paglavec.
*Dert**, skrb.
*Derviš**, turški menih.
Desetača, deseták (bankovec po 10 gld.); *desétak* (*-tka*), desetina; deset; *desetčar*, desetinar, pobiravec desetine.
Desiti, najti; — *se*, srečati se; najti se, biti.
Despot, gospodar.
Dešavati se, goditi se.
*Deva**, kamela.
Devesilj, nekaka rastlina.
Devetati, tolči.
*Diba**, draga svilna tkanina, v ktero je zlato vtkano.
Dičan (*-čna, -čno*), slaven, časten, pristojen; *dičiti*, slaviti, častiti, hvaliti; *dika*, slava, čast, hvala, lepota.
*Dilber**, lep.
Diljka, dolga puška.
*Dimije**, turške široke hlače.
*Dimirli**, v. *demirli*.
Dimišćija, damaščanska sablja.
Dimlije, v. *dimije*.
*Din**, (turška) vera; *dindušman*(*in*), sovražnik turške vere.
Dio (*diela*), del; *dioba*, delitev; *dionica*, deležnica, del, delež; *dionik*, deležnik.
Diple (*mn. ž.*), piščal z mehom (Dudelsack); *dipliti*, piskati na diple.
Dirati, dotikati (se).
*Direk**, steber.
Dirnuti, dotekniti (se).
*Div**, velikan.
*Divan**, svet, posvetovanje, pogovarjanje; *divaniti*, pogovarjati se, govoriti.
Divan (*-vna, -vno*), čuden, krasen; *diviti se*, čuditi se.
*Divit**, pisalno orodje (pero in tinta).
Divljač (*-i*), divjačina.
Divljaka, lesnika.
Divokoza, divja koza.
Divota, krasota.
Dizati (*-žem*), dvigati, vzdigovati.
*Dizdar**, vratar.
*Dizgen**, uzda.
Djakonija, gosposka, draga, sladka hrana
*Djaur**, nevernik (turška beseda za kristjana).
Djavao (*-vla*), *djavo* (*-vola*), vrag.
Dječak, dječarac (*-rca*), deček.
Dječin, otročji.
Dječurlija, zli otroci.
Djelatan (*-tna, -tno*), delaven (dan).
Djeljati, rezljati.
Djelomice, deloma.
*Djem**, uzda.
Djeram (*-rma*), *djerma*, vaga pri vodnjaku.
*Djerdan**, ovratnik (od denarjev ali biserov).
*Djerdek**, spalnica.
*Djerdjef**, vezilni okvir (Stickrahmen).
Djetešce, otroče.
Djetić, mož, mladenič, hlapec.
Djetinji, otročji; *djetinjstvo*, otročja leta.
Djevenica, klobasa.
Djever, možev brat; tovariš pri poroki; *djeveriti*, pozivati za devera; *djeveruša*, tovarišica pri poroki.
Djevojački, dekliški; *djevojka*, dekle.
*Djidi**, lep.
Djipati skakati.
*Djogat**, belec (konj).
*Djon**, podplat.

Djornuti se, napiti se.
*Djubre** (*-eta*), gnoj.
*Djul**, roža; *djulabija**, rdeče sladko jabolko; *djuls**, rožna voda
*Djumruk**, carina.
Djurdjica, šmarnica.
*Djuture**, popreko
Djuvegija (*djuveglija*)*, ženin.
*Djuvez**, rdeč.
*Djuzel**, lep.
Dnevice, vsak dan.
Dnevnica, dnina (= dieta); *dnevničar*, dninar (posebno pisar = diurnist).
Dob (*dobi*), starost; *doba* (ne sklanja se), čas.
Dobaciti, (sim) vreči; doseči v metanji.
Dobarce, malo *dobro*.
Dobaviti (*se*), doseči, dobiti.
Dobit (*-i*), *dobitak* (*-itka*), dobiček, zmaga; *dobitnik*, dobivec, zmagovavec.
Dobnik, ura.
Doboš, boben.
Dobrano, dosti dobro.
Dobričina, dobrodušnež.
Dobro, premoženje, lastnina, grad.
Dobročinac (*-nca*), dobrotnik.
Dobrodošlica, čaša vina ali žganja, ki se daje prišlecu z besedami: *dobro došao*!
Dobrostiv, dobrotljiv.
Dobrotvor, dobrotnik.
Docan (*-cna*, *-cno*), kesan; *dockan*, kesno; *docnjeti* (*-nim*), kesneti.
Dočekati, dočakati, sprejeti; *dočekljiv*, gostoljuben.
Dočepati (*se*), doseči, polastiti se.
Dočetak (*-tka*), konec; *dočeti* (*dočnem*), dokončati.
Dočim, dokler, ko, med tem ko.
Dočuti zaslišati, izvedeti.
Doći (*dodjem*), priti (pridem).
Dodijati, presesti, naveličati se.
Dodirnuti, dotekniti.
Dogadjaj, dogodek.
Dogarati, dogorevati.
Doglasiti, naznaniti.
Doglavnik, kdor je pri glavi poglavarji, prvi za njim.
Dogrdjeti (*-dim*), presesti, naveličati se.
Dogustiti; dogustilo mu je, došlo mu je do gusta, prišel je v zadrego.
Dohititi, deseči, razumeti.
Dohrliti, prihiteti.
Dohvat, doseg; *dohvatiti* (*dohvaćati*, *dohvatati*), doseči, uzeti.
Doista (*doisto*), res, za res.
Dojaditi, presesti, naveličati se.
Dojako, do sedaj.
Dojam (*-jma*), vtis.
Dojilja, dojka, dojnica.
Dojka, sisa; dojnica.
Dojmiti se, dotekniti se, prijeti se.
Dok, dokler.
Dokale, dokle.
Dokinuti, odpraviti.
Dokolan (*-lno*, *-lno*), brez dela; *dokolica*, lazno, čas.
Dokrajčiti, dokončati.
Doksat, balkon.
Dokučiti, doseči, dobiti, razumeti; *dokučljiv*, razumljiv.
*Dolama**, narodna suknena obleka do kolen z rokavi, suknja.
Dolazak (*-zka*), prihod; *dolaziti*, prihajati.
*Dolibaša**, kdor sedi na čelu mize; *dolija**, čaša za nazdravljanje.
Dolijati, dokončati zvijačo (o lisici: *e lijo, sad si dolijala*).
Dolikovati, spodobiti se.
Doliš, razun, samo.
Domaćica, gospodinja; *domaćin*, gospodar.
Domaja, dom.
Domak; na domak, na doseg, blizu.
Domar, domač človek.
Domašaj, doseg.
Domazet, kdor se priženi.
Domet, doseg.
Domišljat domišljiv, izveden.

Domorodac (*-dca*), domačin, rodoljub.
Don (pred imeni), gospod (dominus).
Donde, do tam, do tedaj.
Donekle, do nekod.
Donieti (*-nesem*), donesti.
Donle, do tam, do takrat.
Dopasti, priti, zadeti, dobiti.
Dopirati (*-rem*), dosezati.
Dopitati, prisoditi
Dopratiti, spremiti.
Dopremiti, prinesti, pripeljati.
Doprieti (*-prem*), doseči.
*Dorat**, rjavec (konj).
Doručak (*-čka*), zajutrek, predjužnik.
Dosada, nadlega, sitnost; *dosaditi* (*dosadjivati*), nadlegovati, nadležen biti.
Dosele, dosedaj.
Dosjetiti se, domisliti se; *dosjetljiv*, domišljiv, prebrisan, šaljiv.
Doskočiti, priskočiti, pomoči.
Doskora, do nedavno.
Doslije, dosedaj.
Dospietak (*-tka*), konec; *dospjeti* (*dospijem*) (*dospievati*) priti, dozoreti, utegniti; dokončati se.
Dostajati (*-jem*), *dostati* (*-stanem*), zadostovati, zadostiti; — *se*, dosezati, doseči.
Dostići (*dostignuti*) (*-gnem*), doseči, priti; *dostizati* (*-ižem*), dosezati.
Dostojan (*-jna*, *-jno*), vreden; *dostojanstvo*, vrednost, zas'uga, čast; *dostojanje*, dedina, posestvo; *dostojati* (*-jim*) *se*, vrednega se pokazati; spodobiti se.
Došašće, prihod (advent).
Došljak, prišlec.
Došuljati se, privleči se, prikrasti se.
Doteći (*dotjecati*, *-čem*), priteči, zadostiti, dosti biti.
Dotežčati, težak, nadležen postati.
Dotjerati, prignati.
Dotupavan (*-vna*, *-vno*), pameten.
Dotužiti, presesti, naveličati se.
Doumiti se, domisliti se.
Doušiti, prišepetati, javiti.
Dovde, v. *dovle*.
Dovesti (*dovedem*, part. *doveo*, *-la*, *-lo*; *dovezem*, part. *dovezao*, *-zla*, *-zlo*) pripeljati.
Doviti se, domisliti se; doseči.
Dovle, do tukaj.
Dovratak (*-tka*), *dovratnik*, podboj.
Dozlogrditi, presesti, naveličati se.
Označiti, nakazati; *doznaka*, nakaznica.
Dozvati se, k pameti priti, poboljšati se.
Dozvola, dovoljenje.
Drača, trnje
Dragati, božati, ljubkati.
Dragulj, dragi kamen, dragotina.
Drapati, trgati; *drapav*, oster, kosmat.
Dražest, mičnost, mikavnost.
Drečati (*drečim*), dreti se; *dreka*, drenje, krič.
Dremljiv (*dremovan*, *-vna*, *-vno*), zaspan.
Drenik, drenovec, drenov gozd; *drenjina*, drenulja; *drenovača*, drenova palica
Drevan (*-vna*, *-vno*), star, starinski.
Drhat (*-hta*), trepet; *drhtati* (*drščem*), *drktati* (*drkćem*), trepetati; *drhtavica*, trepet.
Drljača, brana; *drljati*, branati, črčkati.
Drljav, krmežljav.
Drmati, tresti.
Drndati, razbijati (volno); blebetati.
Drnuti, zagrizniti, ugrizniti.
Drnuti (*drnjivati*) *se*, razjariti se; *drnovan* (*drnovit*), razjarjen.
Dronjav, raztrgan; *dronjak* (*-njka*), cunja, capa.
Drozak (*-zga*), drozd.

Drpati, trgati.
Drug (drugar), tovariš; *druga (drugarica)*, tovarišica.
Drugčiji (drugojačiji), drugačen.
Drugda, včasi; drugi krat, sicer.
Drum, cesta.
Druževan (-vna, -vno), družljiv.
Drveće (-a), drevje; *drvlje (-a)*, drva.
Drvo (-eta), drevo (-esa); *drvo (-a)*, les.
Drvodjelja, tesar.
Drzak (-zka, -zko), *drzovit*, predrzen.
Držak (-žka), držalo; *držeć*, zdrav, močan.
Držkati, dražiti (psa).
Dubina (dubljina), globočina; *dubok*, globok.
Dubiti, po konci stati; *dubke*, po konci; *dubkom*, natlačeno (poln).
*Dućan**, prodajalnica (štacuna); *dućandžija*, prodajavec (štacunar).
*Dud**, murva.
*Duduk**, piščal.
Duga, mavrica.
Dugačak (-čka, -čko), dolg.
*Dugmali**, z gumbi; *dugme** (*-eta*), gumb.
Dugonja, dolgan, dolgin
Dugovanje, delo, posel, stvar.
Duha, vonj.
*Duhan**, tobak; *duhandžija*, tobakar; *duhankesa*, tobačnica.
Duhati (duham, dušem), pihati; *duhnuti*, pihniti.
Duhovati, izpovedovati.
Duhovi (mn.), Binkošti.
Duka, vojvoda.
Dulac (-lca), pisek.
Duljati, daljšati se; *dulji*, daljši; *duljina*, dolžina.
Dunda, velika, debela, čvrsta pa lena žena.
Dunja, kutina (Quitte).
Dunuti, v. *duhnuti*.
Dupe (-eta), rit.
Dupin, delfin, morska svinja.
Duplir, (dublier), voščena sveča.
Dupljaš, divji golob.
Durati, trajati, trpeti.
*Durbin**, daljnogled.
Duriti se, srditi se; studiti, gnusiti se; *durljiv*, razjarjen.
Durnuti, dregniti.
*Dušek**, blazina.
*Dušmanin**, sovražnik.
Dušnik, sapnik; goltanec, grlo.
*Duvak**, zagrinjalo (Schleier).
*Duvar**, zid, stena.
Duvna, opatica, nuna.
Duž, kraj, ob.
Dužd, glava beneške republike.
Duždevnjak, v. *daždevnjak*.
Dvanjke (mn. ž.), bisage.
Dvari (dveri), duri, vrata.
Dvaš, dvakrat.
Dveka, smola, kolomaz.
Dvize (-eta), oven ali ovca, kozel ali koza od dveh let.
Dvjesta, dve sto.
Dvogodac (-dca), *dvogodče (-eta)*, domače živinče od dveh let.
Dvojak, dvojen.
Dvojiti, dvomiti, sumnjati.
Dvojnice, dve piščali.
Dvopek, kruh prepečenec (Zwieback).
Dvor; na dvor, ven; *na dvoru*, zunaj; *s dvora*, od zunaj.
Dvorba, služba, strežba; *dvoriti*, služiti, streči; *dvorski*, oskrbnik.
Dvouman (-mna, -mno), dvomljiv.
*Džaba**; *džaba ti*, na dar ti.
*Džamija**, turška cerkev.
Džban, škaf, vedro.
Džbun, grm
*Džebana**, strelivo
*Dželat**, krvnik, rabelj.
*Džep**, žep.
*Dževap**, odgovor.
*Dževerdan (dževerdar)**, damaščanska puška.
Džigerica crna*, jetra; *biela*, pluča
*Džilit**, palica za metanje
*Džin**, velikan.

E

*Ećim**, v. *hećim*.
Eda, da.
*Efendija**, gospod (sodnik ali duhovnik).
Egav. kriv.
*Egbeta**, v. *hegbeta*.
Egede (*mn. ž.*), gosli; *egeduš*, godec.
*Ejvala**, dobro!
*Elčija**, poslanec.
*Ele**, v. *hele*.
Eno, glej!
*Esap**, v. *hesap*.
*Espap**, roba.
Eto (*evo*), glej!

F

*Fajda**, korist.
Fela, vrsta (sorta).
*Fenjer**, svetilnica.
*Ferman**, pismo turškega cesarja.
*Fes**, rdeča kapa.
Fijukati, žvižgati.
*Fildiš**, slonova kost.
*Fildžan**, skledica za kavo.
*Filj**, slon.
*Fišek**, naboj (patrona).
Fiškal, odvetnik (advokat).
*Fitilj**, zažigalnica, stenj.
Frkati (*-čem*), zavijati.
Frnjast (*frnjav*), zavihan (nos).
Frula, piščal.
Fućkati, žvižgati.
Fulati se, lesti, vlačiti se.
Furuna, peč.
Futavac (*-vca*), vdab.

G

Gaće, gate, hlače.
Gad, gnus, stud; *gadan* (*-dna*, *-dno*), gnusen, ostuden.
*Gadar**, sablja.
Gaditi se, studiti se.
Gadjati, meriti.
Gadljar, diplar; *gadljati*, diplati; *gadlje* (*ž. mn.*), diple (Dudelsack).
Gadljiv, izbirčen.
Gajba, tičnica, kurnik.
Gajdaš, *gajde*, v. *gadljar*, *gadlje*.
Gajiti, gojiti, rediti.
*Gajtan**, motvoz, vrvca.
Gakati (*gačem*), krokati.
Galeb, vodena ptica.
Galica, vitrijol.
Galija, velika ladja; *galijaš*, mornar na galiji.
Gamad (*-i*), golazen.
Gamizati (*-ižem*) (*gamziti*), lesti.
Ganutljiv, ginljiv.
Gar. saje; *garav*, sajast.
Gargača (*gargaša*), greben; *gargašati*, grebenati, mikati.
Garište, pogorišče.
Garofan (*garofilje*), v. *karanfil*.
Garov, črn pes.
Gatalac (*-taoca*) (*gatar*), vedež, prorok; *gatati*, vedeževati, prorokovati.
Gatnja, povest.
Gatnjik, hlačni trak.
Gavan, bogatin
Gavran, krokar.
Gazda, gospodar, domačin; *gazdarica*, gospodinja; *gazdinski*, gospodarski.
*Gazija**, junak (ki je kristjanu glavo odsekal).
Gdje, kde(r), kje(r); *gdjedje*, tu pa tam; *gdjegod*, kjerkoli; *gdjekoji*, nekteri; *gdješto*, kje kaj, nekaj.
Gegati se, leno hoditi; *gegavac* (*-vca*), kdor leno hodi, slepec; *gegavački jezik*, jezik slepcev.
Giban (*-bna*, *-bno*), poželjiv; *gibanica*, kolač, potica.
Gigalje (*mn. ž.*), hodulje (Stelzen).
Gingav, len, slab.
Gizda, lepotičje, lišp; *gizdati se*, lepotičiti se, lišpati se, napihovati se; *gizdav*, nalepotičen, nališpan, ošaben.
Gj, v. *dj*.
Gladilica, osla, brus.
Gladnjeti (*gladnim*), lačen postajati; *gladovati*, stradati.

Glasba, godba, muzika.
Glasnik (*glasonoša*), sel, posel, poslanec, poročnik, oznanjevavec.
Glava; raditi o glavi, po življenji streči; *doći glave*, ubiti; *glavom*, sam; *glavarina*, davek od glave (osebe); *glavčina*, pesto; *glavinjati* (*glavurdati*), opotekati se, omahovati; *glavit*, lep; *glaviti*, sklepati; *glavnica*, kapital; *glavnja*, klada, poleno.
Glib, blato.
Gljiva, goba.
Globa, denarna kazen; *globiti*, (*globljavati*), denarno kaznovati, tlačiti.
Gložiti se, prepirati se.
Gluha nedjelja (*glušnica*), tiha nedelja.
Gluma, igra (gledišćna); *glumac* (*-mca*), igravec (gledišćni); *glumište*, gledišče.
Glunta, puška.
Glup, neumen.
Gmaz, golazen.
Gmežditi, tlačiti.
Gmizati (*gmižem*), v. *gamizati*.
Gnjaviti, tlačiti.
Gnjecati, *gnječiti*, gnesti, tlačiti.
Gnjev, jeza, srd; *gnjevljiv*, nagle jeze, nagel.
Gnjurac, potapljavec.
God, *godj* (n. pr. *što god*, *kad godj*), koli.
Godina, leto, vreme, dež; *godišnji*, letni; *godišnjica*, obletnica; *godište*, leto, letni čas.
Godovnjak, praznovavec godú.
*Gojajli** (*gojan*, *-jna -jno*), rejen, debel; *gojiti*, rediti
Golcat; gol golcat, čisto gol.
Golem, velik.
Golet (*-i*), gola gora, goljava, goličava; *golišav*, gol; *goloigra*, bahač, vetrenjak; *golomrazica*, suha zima; *golotinja*, golota; *golotrb*, golega trebuha.
Golublje (*ed. sr.*), golobje.
Golušav (*goluždrav*), gol.
Gombati (*se*), telo vaditi.
Gomila, kup; *gomilati*, kopičiti.
Gomolj, kepa, gruda.
Gončin, gonjač.
*Gondže**, rožа v popku.
Gonetalica, uganka.
Gora; božjast
Gorak (*-rka*, *-rko*), grenek.
Goranin, hribovec.
Gorčica, grenčica; *gorčina*, grenkoba.
Gori, huji, hujši; *nije s gorega*, ne škodi.
Gorica; božjast
Gorivo, kurjava.
Gorjanik, hribovec; *goropad* (*-i*), divjanje; *goropadan* (*-dna -dno*), divji; *goropaditi se*, divjati; *gorostas*, velikan; *gorska bolest*, božjast; *gorštak*, hribovec.
Gosa (*goso*), gospod, gospodar; *gospodja* (*gospoja*), gospa; *Velika* (*mala*) *gospodja*, Velika (mala) maša; *gospoštija*, graščina.
Gostba, pojedina; *gošća*, gostinja.
Gotovo, skoro.
Govedarka, pastirica
Govno, blato (drek); *govnovalj*, govnač
Govordžija, zgovornež, jezičnež.
Grab (*grabar*, *-bra*), gaber.
Grabancijaš (*djak*), dijak v vražjej ali vilinskej službi.
Grabež, plen, rop
Grâd, toča; *gradobitina*, škoda po toči.
Grâd, mesto; *gradina*, ograja, vrt; *graditi*, delati, zidati; *g. se*, delati se; *gradivo* (*gradja*), snov za delanje, zidanje; *gradjanin*, meščan, državljan; *gradjevina*, zidanje, poslopje; *gradnja*, zidanje.
Grah, fažol.
Graja, vpitje, ropot.
Graknuti, *graktati* (*-kćem*), (za) krokati, (za)vpiti.
Gramziti, kopрneti.
Grana, veja.

Granica, meja; *graničar*, stanovavec (vojaške) granice; *graničiti*, mejiti.
Granuti, iziti (o solncu).
Gražak (*-žka*), grah; *graška*, zrno graha, fažola.
Grcati, gaziti.
Grč, krč.
Grdan (*-dna*, *-dno*), grd, strašen, sramoten; *grdi'o*, grdoba, groza; *grdinja*, grdoba; *grditi*, zmerjati, psovati; *grdnja*, sramota, pogrda; *grdosija*, groza.
Greb, grob.
Greda, hlod
Gredom, gredoč.
Greš, nezrelo (zaostalo) grozdje.
Grešlja (*grešljika*), neki denar (groš).
Grešpati, delati grešpe (nabore).
Grgoća, voda za grgranje.
Grgutati (*-gućem*), gruliti.
Grieška, pomota.
Grijati (*-ijem*), greti.
Grimiz, škrlat.
Grivna, obroček, zapestnica.
Grk, grenek.
Grkljan, goltanec.
Grknuti, greneti.
Grliti, objemati.
Grmljavina, grmenje.
Groblje, pokopališče.
Gr'oce=grlce (grlo).
Grohnuti, spustiti se (o dežji, solzah).
Gromak (*-mka*, *-mko*), doneč, glasen; *gromoradan* (*-dna*, *-dno*), v. *gorostasan*; *gromotan* (*-tna*, *-tno*), v. *gromak*.
Grošićar, posrednik, mešetar.
Grozan (*-zna*, *-zno*) = *grozdan* (*-dna*, *-dno*), poln grozdja (vinograd).
Groznica, mrzlica.
Grstiti se, gnusiti se.
Gruda (*grudva*), gruča, kepa; *grudati se*, kepati se.
Grudi, prsi.
Gruhati, pokati, tolči; ružiti, luščiti; *gruhnuti*, počiti.
Grumen, gruča, kepa; *grumičak* (*-čka*), gručica, kepica.
Gruntovnica, zemljiščna knjiga.
Grunuti, v. *gruhnuti*.
Grustiti se, gnusiti, studiti se.
Grušati se, siriti, sesedati se; *gruševina*, sesedeno sladko mleko; *grušiti*, tolči, luščiti.
Gruvati, v. *gruhati*.
Gubati se, gobav postajati.
Guber, koc.
Gucati, goltati, požirati.
Gudalo (*gudilo*), lok; *gudjeti* (*gudim*), gosti; *gudnjava*, godba (gosel).
Gudura, jarek.
Gugutati (*-gućem*), gruliti.
Guja, kača.
Gukati (*gučem*), gruliti.
Guliti, ružiti.
Gumbača (*gumbašnica*), bucika (knoflica).
Gundjati (*gundrati*), godrnjati.
Gungúla hrup, metež.
Gunj koc, suknja.
Gunja, kutina.
*Gurabija**, medena potica.
Gurati, suvati; *gurimice*, suvaje.
Gurav, gobav.
Guritati (*guričem*), kruliti.
*Gursuz**, v. *ugursuz*.
Gusar, (morski) razbojnik.
Guša, golžun, gržon, brahor (krof); *gušan*, gušav golob.
Guščak, gosinjak; *guščar*, gosar, gosji pastir; *guščji*, gosji.
Gušiti, daviti, dušiti.
Gušter, kuščar, martinček; mišica.
Gutljaj, požirek.
Guvno, gumno.
Guzica, rit
Gužvati, mečkati, tlačiti.
Gviriti, oči upirati.
Gvozden, železen; *gvoždje*, železo.

H

*Haber**, glas; skrb.
Hadet, v. *adet*.

*Hadum** (*hadumac, -mca*), skopljenec.
*Hadži** (*hadžija*), romar (kristjan, ki je bil v Jeruzalemu; Turek, ki je bil v Meki); *hadžiluk** romanje.
*Hair**, dobro; ne; *hairala**, kako, kaj?; *hairli**, srečno.
*Hajat**, izba (čumnata), klet.
Hajati (*-jem*), marati.
Hajde (*hajdémo, hájdete*), pojdi, pojdimo, pojdite! le!
Hajduk, razbojnik, ropar; *hajdukovati*, biti hajduk.
Hajka, gonja, ščuvanje; *hajkati*, goniti; *hajkač*, gonjač.
Hajoš, hlapec na ladji, lenuh.
Hák, dih.
*Hák**, pravica, plačilo; *doći komu haka glave*, ubiti koga.
*Hala**, v. *aždaha*.
Halabuka, ropot, vpitje.
*Halal**, blagoslov; *halaliti*, blagosloviti.
Halat, v. *alat*.
Haljine (*mn. ž.*), obleka.
*Halka**, (železen) obroč, trkalce; neka igra; *halkar*, kdor se halke igra.
*Halva**, neka sladka jed; *halvaluk*, dar za vino (Trinkgeld).
Ham, komat.
*Hamajlija**, zapis (Talisman).
Hambar, v. *ambar*.
Hametice, v. *ametice*.
*Han**, krčma; *handžija**, krčmar.
*Handžar**, velik nož.
*Haps**, zapor; *hapsiti*, zapirati.
*Har**, v. *ahar*.
*Harač**, glavni (osebni) davek; *haračlija**, pobirač harača.
*Harač** (*-rča*), trošek.
*Haram**, prokletstvo; *haramiti*, prokleti.
*Harambaša**, poglavar razbojnikov; *haramija**, razbojnik.
Haran (*-rna, -rno*), hvaležen.
*Harar**, vreča.
Harati, pleniti, pokončevati.
*Harčalija**, velika puška.
Harčiti, trošiti.
Hartija, papir.
*Hasura**, štorja.
*Haša**, tajitev; *hašati*, tajiti.
*Hat**, v. *at*.
Hatar, kraj.
Hatardžija, kdor dela po svojej volji (*hateru*); *hater**, volja.
*Havlija**, veliko belo zagrinjalo, s kterim se zagrinjajo neveste (*havli-mahrama*).
*Hazdija**, dolga obleka.
*Hazna**, blagajna; *haznadar*, blagajnik.
*Hazur**, gotov; *hazurala**, na noge!
*Hećim**, zdravnik.
*Hegbeta** (*mn. sr.*), bisage.
*Hele**, vendar.
Heljda, ajda.
Hero, Hercegovec.
Hero; *na hero*, na stran.
*Hesap**, račun; *hesapiti*, računati, misliti.
*Hespap**, v. *espap*.
*Hila**, prevara, goljufija.
Hiljada (grč.), tisoč.
Hiljav, brljav.
Himba, hinavstvo.
Hiniti (*se*), hliniti (se).
Hintov, kočija.
*Hir**, muha (v značaji).
*Hise** (*-eta*), del.
Hitac (*-tca*), strel; *hitan* (*-tna, -tno*), silen; *hitati*, loviti, prijemati; metati; hiteti; *hitimice*, metaje; hitro; *hititi*, prijeti; vreči; *hitrina*, spretnost.
Hladetina, žolica.
Hlapiti, hlastniti.
Hlepiti, hrepeneti.
Hljebar, pek; *hljebara*, krušna shramba.
Hmiljeti (*-lim*), lesti.
Hočak (*-čka, -čko*), rad, pripraven.
Hodnik, prehod, mostovž (Gang); *hodočašće*, božja pot; *hodulje*, die Stelzen.
*Hodža**, turški duhovnik.

Holi = hoćeš li?
Homut, komat; pest.
Hora, (pravi) čas; *horan (-rna, -rno)*, pripraven.
Horjatin, horjatka, malopridnež, malopridnica.
Hotimice, nalašč.
Hrabar (-bra), mož.
Hrakati (hračem), hrkati, kašljati; *hračak (-čka)*, hrakelj, pljunek.
Hramati (hramljem), šepati.
Hranjenik, rejenec.
Hrapav, hripav; *hrape (mn. ž.)*, grbe, grče, robovi.
Hrbtenica (hrbtenjača), hrbtanec.
Hrdja itd., v. *rdja* itd.
Hrek, deblo, panj.
Hrid, skala.
Hrišćanin, kristjan, človek pravoslavne vere (a *kršćanin* je človek katoliške vere).
Hrli = vrli; *hrliti*, hiteti.
Hrpa, kup.
Hrskavac (-vca), hrustavka; *hrskavica*, hrustanec; *hrskati*, hrustati.
*Hrsuz**, tat.
Hrušt, hrošč.
Hrvati se, v. *rvati se*.
Hučati, bučati, šumeti.
Huditi, v. *uditi*.
Hujati (-jim), bučati, šumeti.
Huka, šum, vpitje; *hukati (hučem)*, vpiti, šumeti.
Hula, graja; *huliti*, grajati, skruniti; *hulja*, malopridnež.
Hunjavica, nahod.
Huškati, dražiti.
Hvališa, bahač.
Hvastati se, bahati se.
Hvat, seženj; *hvatati (hvatiti)*, loviti, prijemati.
Hvoja, veja.

I

*Ibrik**, posoda.
*Ibrišim**, svilen konec.
Ići (idem), iti.
*Ićindija**, tretja molitev Muhamedancev.
Igalo, breg.
Igda (i kada), le kdaj; *igdje (i gdje)*, le kde.
Igrati, plesati.
Iguman, poglavar (gvardijan) pravoslavnega samostana.
Ikakav (i kakav, -kva, kvo), le kakšen; *ikako (i kako)*, le kako.
Ikona, sveta podoba.
Ili, ali.
Ilijnštak, komur je patron sv. Elija (*Ilija*).
*Iman**, vera.
Imanje (imaće), posestvo; *imatan (imašan) (-tna, -tno)*, bogat; (*imati se*, roditi se).
Ime; *krstno ime*, god; *imendan*, god; *imenjak*, človek istega imena.
Imetak (imutak) (-tka), *imovina*, *imuće*, blago, premoženje; *imućan (-ćna, -ćno)*, premožen.
Inače, drugače.
Inad, prepir; *inaditi se*, prepirati se.
*Inat**, kljubovanje; *za inat*, kljubu, navzlic; *inatiti se*, prepirati se.
*Indat**, pomoč.
*Indi**, tedaj.
Ini, drugi; *na ino mu se ne može*, drugače on ne more; *inoča*, priležnica; *inokosan (-sna, -sno)*, sam; *inostran*, tuj.
Inje, ivje, mraz.
Iole, samo nekaj.
Ipak, vendar.
*Ise** (*-eta*), v. *hise*.
Iskren, odkritosrčen; *iskrnji*, bližnji
*Istifan**, žensko pokrivalo.
Istina, resnica.
Istom, samo, še le: *istosmjeran (-rna, -rno)*, vštričen, paralelen; *istovetan (-tna, -tno)*, ravno isti.

Išta (*i što*), le kaj; *itko* (*i tko*), le kdo.
Iva, vrba.
Ivanj dan, kres; *Ivanjsko cvieće*, rumena lakota (mračnica).
Iver, treska.
Iza, izza, za.
Izaći (*izadjem*), iziti.
Izam (*izma*), mera.
Izbaviti, rešiti.
Izbečiti (*oči*), vpreti.
Izbijati, izvirati, iztekati.
Izbivati, izostajati.
Izbor, volitev; *izbornik*, volivec.
Izbuljiti (*izbućiti*) *oči*, debelo pogledati.
Izčašiti, izviti, izviniti.
Izčezavati (*izčeznuti*), izgibati, izginiti.
Izčiljeti (*-lim*), poiti, iziti.
Izdajica, izdajavec.
Izdašan (*-šna, -šno*), darežljiv, izdaten.
Izdovoljiti, zadovoljiti.
Izdrpati, raztrgati.
Izdvoriti, zaslužiti.
Izgred, nered.
Izgrnuti (*izgrtati, -ćem*), izgrabiti; okopati, izrahljati.
Izhlapiti, izpuhteti.
Izhoditi, priskrbeti.
Izim, razun.
Izjadati, iztožiti.
Izjagnjiti, povreči (o ovci).
Izjaloviti se, splaviti, pokaziti se.
Izjelica, *izješa*, požeruh.
Izkaliti, ohladiti.
Izkap; *na izkap*, do dna; *izkapiti*, izprazniti (do zadnje kaplje).
Izkolačiti (*oči*), debelo pogledati.
Izkon, *od izkona*, od nekdaj.
Izkorieniti, izdreti, izpuliti (s korenino).
Izkoziti, povreči (o kozi).
Izkrcati, raztovoriti (ladjo); — *se*, stopiti z ladje.
Izkrčiti, izrvati, iztrebiti.
Izkriviti, zaviti, popačiti.
Izkup, zbor, shod; *izkupiti*, zbrati.
Izkusan (*-sna, -sno*), izkušen, izveden.
Izlandati, doseči z govorjenjem; — *se*, nahoditi se, nagovoriti se.
Izlanuti se, zareči se.
Izlaz, *izlazak* (*-zka*), izhod; *izlaziti*, izhajati.
Izlika, izgovor.
Izlišan (*-šna, -šno*), prevečen, nepotreben.
Izložba, razstava.
Izluditi, prevariti, ukaniti, ogoljufati.
Izlukaviti, prevariti, ukaniti, ogoljufati; izvabiti; — *se*, zvit postati.
Izmaciti, povreči (o mački).
Izmagao (*ide kiša*), prši (kakor iz megle); *izmaglica*, dež iz megle.
Izmahnuti, zamahniti; — *se*, izpasti.
Izmak, kraj, konec.
Izmašiv, izpadljiv.
*Izmećar**, sluga; *izmet**, služba.
Izmetati (*-mećem*) *puške*, sproževati; *izmetnuti*, sprožiti.
Izmjence (*naizmjence*), menjaje se, vrsté se.
Iznaimati, *iznajmiti*, v najem dajati, dati.
Iznašašće, iznajdba.
Iznebuha, nenadano, hipoma, na nagloma.
Iznemoći (*-mognem*), oslabeti.
Iznevjeriti (*koga*), izdati, nezvest postati.
Iznikao (*-kli*), izrastek.
Iznimati, izjemati; *iznimka*, izjema; *izniman* (*-mna, -mno*), izjemen.
Izobičajiti se, iz navade ali v navado priti.
Izopačiti, pokvariti.
Izor, kar se dá žita za posodo volov pri oranji.
Izpaliti (*pušku*), sprožiti.
Izpaštati (*se*), do kraja postiti (se).
Izpek, kar se dá žganja za posodo kotla.

Izpičutura, pijanec.
Izpiraća, cunja za izpiranje.
Izpizmiti se (na koga), začeti (koga) sovražiti.
Izplata, plačilo.
Izplaziti, pomoliti (jezik).
Izpodmukla, potuhnjeno.
Izpolac (-lca), korec.
Izporediti, primeriti.
Izposlovati, opraviti.
Izpostnik, kdor moli in se posti.
Izprasiti, oprasiti se.
Izprašiti, očistiti od prahú.
Izprava, poprava, pismo, listina; *izpravan (-vna, -vno)*, pravi, veljaven; *izpraviti*, popraviti, poravnati.
Izprazan (-zna, -zno), prazen, ničemuren.
Izpreko, z one strani.
Izpričati, povedati; opravičiti; *izprika*, opravičenje.
Ipriečati, križem privezati; *izpriečiti*, prisloniti, postaviti; *izprieka*, od strani.
Izprskati, razleteti, razbiti se.
Izprva (izprvice), od početka.
Izpupčiti, izbočiti.
Izraditi (izradjivati), izdelati (izdelovati).
Izrastao (-tli), izrastek.
Izravan (-vna, -vno), raven, neposreden.
Izrebar (izrebra), od strani.
Izrediti, po redu (po vrsti) kaj postaviti, narediti; *izredjati*, izvrstiti; *izredom*, po redu, zaporedoma, za vrstjo.
Izreka, izrek, stavek.
Izricati (-čem), izrekati, izgovarjati: *izrično, izriekom*, z besedo, naravnost.
Izrod, spaka, izpridek; *izroditi se*, izpridi ti se, popačiti se.
Izrok, razglas, poklic.
Izručke, lučaje.
Izsievci (izsjevaka), moka, ki se drugi krat seje.
Izsmievati (izsmjehivati), zasmehovati.
Izšteniti, vreči (o kuzli).
Izštetiti, poškodovati; kilavega narediti; pogubiti.
Iztači (iztaknuti), poudariti; — *se*, izkazati se, ponuditi se.
Iztančati, iztanjšati, izmanjšati (se).
Iztekar, na novo, zopet.
Izteliti, oteliti se.
Izticati (-čem), poudarjati; — *se*, izkazovati se, ponujati se.
Iztiha, po tihem, po časi.
Iztok, vzhod.
Iztraga, preiskava, pogin; *iztražiti*, preiskati, zatreti.
Iztrcati, oguliti, iztrošiti.
Iztresine (mn. ž.), kar se na zadnje iztrese; zadnji sneg.
Iztruhliti (iztruhnuti), iztrohneti.
Iztrusiti, izpraznìti.
Izturati (izturiti), izrivati (izriniti), izmetati (izvreči), sproževati (sprožiti).
Izust, na izust, na pamet, iz glave.
Izuzam, izvzevši.
Izvadak (-dka), izvzetek, posnetek izpisek; *izvaditi*, izvzeti, posneti, izpisati.
Izvadjati, izpeljevati.
Izvan(a), zunaj; *izvanji*, zunanji.
Izvèsti (-vèdem), izpeljati (izvoditi).
Izvèsti (vèzem), izpeljati (izvoziti).
Izvésti (vézem), izplesti (aussticken).
Izviestiti, poročiti.
Izvijati (-jam), izmišljati, izžemati; — *(-jem)*, izvejati.
Izvinjavati (izvinuti) (se), opravičevati (opravičiti) (se).
Izvirivati, lukati.
Izvjestan (-tna, -tno), gotov, stalen.
Izvješće (izvještaj), poročilo; *izvješćivati*, poročevati.
Izvještiti se, izuriti se.
Izvjetriti, izkaditi se.

*

Izvlastiti, razvlastiti, razsvojiti (ekspropriirati).
Izvojevati (*izvojštiti*), priboriti.
Izvolievati, izbirati; *izvoljeti* (*-lim*), ljubiti se, račiti se.
Izvraćati (*izvratiti*), prevračati (prevrniti).
Izvrština, izvrstnost.
Izvrtati (*-ćem*), prevračati.
Izždriebiti, ožrebiti se.
Iždenuti, izgnati.

J

*Jabana**, tujina; *jabanac* (*-nca*), tujec.
Jablan, jagned.
Jabuka; dar; prednji vrh sedla; *jabukovača*, jabolčnik.
*Jacija**, peta molitev Turkov.
Jačati, krepčati se; — *se*, metati se; *jačina*, moč.
Jačmen, (*jačmičak*, *-čka*), ječmen (v očesu).
Jad, nesreča; *jadan* (*-dna*, *-dno*), nesrečen; *jadati* (*jaditi*), tožiti, togovati; *jadnik*, nesrečnik.
Jaglac, trobentica.
*Jagluk**, robec.
*Jagma**, trganje; *jagmiti se*, trgati se (za kaj).
Jagnjad, jagnjeta; *jagnjeći*, jagnječji; *jagnjiti*, vreči, storiti (o ovci).
Jagodice, lica; *jagodnjak*, mesto kder jagode rastejo.
*Jagrz**, bel lisast konj.
Jahaći (*konj*), za jahanje.
*Jaija**, pešec.
Jako, *do jako*, do sedaj; *jakošnji*, sedanji.
*Jakrep**, skorpijon.
Jal, zavist, nevoščljivost; *jalan* (*-lna -lno*), zaviden, nevoščljiv.
Jalakati, klicati: *jala(h)!* (o Alah!)
*Jalija**, breg.
Jalov, nerodoviten; *jaloviti*, rezati, skopiti, jemati plod (sad).
Jamac, v. *jemac*; *jamačno*, gotovo.
*Jamak**, namestnik zastavnikov.
*Jandal**, na strani, na stran.
Janjac (*-njca*), (*janje*), jagnje; *janj-*, v. *jagnj-*.
Jaoknuti, zaklicati: *jao!*
Japa (*japica*), oče.
Japad (*ž.*), senčnato mesto.
Japiti, odprt biti.
*Japundže** (*-eta*), plašč.
Jarac (*-rca*), kozel; *jarad*, kozli in koze.
*Jaran** (*jaranik*), prijatelj; *jaranica*, prijateljica; *jaraniti* (*se*), ljubiti se.
Jarčevina, kozlovina; *jarčji*, kozlovski; *jare* (*-eta*), kozle; *jareći* = *jarčji*; *jarenica* (*järina*), volna od jagnjet; *jaretina*, kozlovina, kozlovska koža; *jarica*, mlada koza.
Jarica, jara pšenica; *jarik*, jari ječmen, lan; *jarina*, jari pridelek; *jariti* kuriti; — *se*, goreti, togotiti se; *jarko* (*sunce*), svetlo (in toplo); *jarost*, togota, jeza.
*Jaruga**, jarek, struga.
*Jasak** (*-ska*), prepoved.
Jasika, trepetljika, jesika.
Jaspra, (turški) denar.
*Jastuk**, podzglavje.
Jašikovati, v. *ašikovati*.
Jašprišt, Erzpriester (Archidiakon).
Jašterica, mozolj na jeziku.
Jatagan, velik nož.
Jatak, skrivač (tatû).
Jatomice, v jatih (krdelih).
Jauk, jok; *jaukati* (*-čem*), jokati.
Javiti, oglasiti; (ovce) gnati.
Jaz, jez.
Jazavac (*-vca*), jazbec.
*Jazidžija**, pisar; *jazija**, pismo, pisanje.
Jaziti, jeziti (vodo).
*Jazuk** škoda!
Ječam (*-čma*), ječmen.
Ječan (*-čna*, *-čno*), v. *jestan*.
Ječerma, v. *dječerma*.

Ječmen, ječmenov; *ječmenica*, ječmenov kruh; *ječmičak*, v. *jačmen*.
Jed, žolč, strup, jeza.
Jeda, da(li).
Jedak (*-dka*, *-dko*), (*jedan*, *-dna* *-dno*), jezen, (strupen).
Jedanak, takoj, precej; *jedared* (= *jedan red*), enkrat.
Jedar (*-dra* *-dro*), jedrnat.
*Jedek**, vrv; paradni konj; priprava.
Jedinčat (*jediti*), edin; *jedinče* (*eta*), edini otrok.
Jediti, jeziti; *jedljiv*, nagel.
Jedjupak (*-pka*), (Egipčan), cigan; *jedjupka*, ciganka.
Jednak, takoj, precej; *jednako*, vedno; *jednoć* (*jednom*), enkrat; *jednogodišnjici*, rojeni enega leta; *jednoglasno*; *jednolik*, enega (istega) obličja; *jednomjesečići*, bratje in sestre rojene enega (istega) meseca; *jednostavan* (*-vna*, *-vno*), iz enega kosa; *jednouditi*, enkrat na dan jesti.
Jednjak, goltanec.
Jedovit, strupen.
Jedrati, jedrnat postajati.
Jedrenjača, ladja na jadra; *jedriti*, jadrati; *jedro*, jadro.
Jedva, komaj; *j. jedvice*, komaj komaj; *j. na jedvine jade*, z velikim trudom, na zadnje vendar.
Jeftin, v. *jevtin*.
*Jeglen** (*jeglendže*), razgovor; *jeglenisati* (*-išem*), razgovarjati se.
Jeina, sova.
Jeknuti, zaječati, razleči se; *jektati* (*-kćem*), razlegati se.
Jelašje, jelševje.
Jelik, jelovje.
Jelo, jed.
Jemati, brati.
Jemac (*-mca*), porok; *jemčiti*, za poroka jemati; pripenjati; *jemčiti se*, biti porok.
*Jendja** (*jendjibula*), družica, tovarišica.
Jer(e), ker.
Jergovan, španski bezeg, lipovka.
Jesenas, te jeseni.
Jestan (*-tna*, *-tno*), trdilen.
Jestiva, jedi; *jestvina*, jed.
Jetrva, tako se imenujejo žene dveh bratov.
Jevtin cenó, po ceni.
*Jezan**, turška molitev.
Jezgra (*jezgarica*), jedro; *jezgrovit*, jedrnat.
Ježnja, groza.
Ježovan (*Ježovit*), Jezuit.
Jogunast, svojeglav; *jogunica*, svojeglavec (-vka); *jogunluk**, svoja glava (svojeglavnost).
Joha, jelša.
*Jok**, ne.
Joldaš, drug, tovariš.
Jomuža, sirovo mleko.
*Jorgan**, odeja.
Jorgovan, v. *jergovan*.
Još, še.
Jošik, *jošje*, jelševje.
Jošte(r), v. *još*.
Jova, jelša (v. *joha*).
Jovaniti, prositi koga v imenu sv. Janeza; *Jovanjštak*, komur je sv. Janez patron.
Juče(r), včeraj.
Junad, teleta ali telice; *june* (*-eta*), tele ali telica.
Junoš, mladenič.
Jur, užè.
*Juriš**; naskok; *jurišati*, naskakovati.
Juriti, hiteti.
Jutrenja (*jutrenje*), jutrnja služba božja; *jutros*, denes zjutraj, davi.

K

Ka = k.
Kabanica, plašč.
Kabast, širok (velik).
Kaca, kadca, kad(-i).
Kaciga, šlem, čelada.

Kackati, kapati.
Kačar, sodar.
Kaćipera, žena ktera sa rada lepotiči, gizdavka.
Kad(a), kedaj, kedar.
Kadar (-dra, -dro), sposoben.
Kadifa, v. *kadiva*.
*Kadija**, sodnik.
Kadikad, včasi
*Kadiluk**, sodnijski okraj; *kadinac (-nca)*, sodnijski sluga.
Kadiva, žamet.
Kadkad (kadšto), včasi; *kadli*, ali takrat.
*Kaduna**, gospa.
*Kail**, zadovoljen, pripraven.
*Kaiš**, *kajasa**, remen.
Kajati (-jem), maščevati; *kajati se*, kesati se.
*Kajda**, nota.
*Kajgana**, jed od jajec.
*Kajmak**, smetana.
*Kajsija**, marelica.
Kakav (-va, -vo), *(kakov)*, kakšen; *kakvoća*, kakovost.
Kal, blato.
Kalaburnja, zmešnjava.
*Kalaj**, kositer.
*Kalam**, cep, cepič; *kalamiti*, cepiti.
*Kalauz**, vodnik; mešetar; *kalauziti*, voditi, pot kazati.
*Kalčine**, velike nogavice.
*Kaldrma**, tlak, kamenita tla.
Kalež, kelih.
Kalfa, pomočnik.
Kaljati, blatiti; *kaljav*, blaten, umazan.
Kaljuža (kaljuga), mlaka.
Kaloper, meta.
Kalotine, suho sadje (krhlji).
*Kalpak**, kosmata kapa.
Kaludjer, redovnik.
Kalup, torilo (model); kopito.
*Kamata**, obresti; *kamatnik*, oderuh
Kamenica, ostriga; *kamenjak*, kraj poln kamenja.
*Kamiš**, cev od pipe.
Kamo li, kam pa, nikar uže.
Kandilo, svetilnica.
Kandža, krempelj.
*Kandžija**, bič; *kandžijati*, bičati.
Kaniti (se), namenjati (se).
Kanje (mn. ž.), trepalnice.
Kano, v. *kao*.
Kanta, vrč (kangla).
*Kantar**, tehtnica, vaga.
Kao, kakor.
Kap (ž.), kaplja; mrtvoud.
Kapak (-pka), pokrov; zatvornice (žaluzije); trepalnica.
Kapara, ara.
Kapetan, stotnik.
*Kapidžija**, vratar; *kapija**, vrata.
Kaput, suknja.
*Kara**, črn.
Karablje (mn. ž.), pastirska piščal.
Karanfil, klinček (nagelj).
Karati, zmerjati.
*Karaula**, stražarnica (Wachtthurm).
Karika, obroč, člen (verige).
Karišik, zmes.
Kas, dir.
*Kasapin**, mesar.
Kasati, dirjati.
*Kašika**, žlica.
Kaštiga, kazen.
*Kat**, nadstropje; vrsta.
*Katana**, konjik.
*Katarka**, jambor.
*Kavez**, kletka, tičnica.
*Kavga**, prepir.
Kazalište, gledišče; kazaljka, kazavec (na uri).
Kazan, žganjarski kotel.
Kazati, reči.
Kaža, vest, glas.
Kebati, prežati, zalezovati, čakati.
Kec, as (v kvartah).
Kecelja, predpasnik.
Kečka, čop, kita.
Kefa, krtača
Kelj, lim; *keljiti*, limati.
Kelj, ohrovt.
Ker, slednik (pes).
Kerep, več zvezanih ladij za prevažanje.

*Kesa** mošnja.
*Kesedžija**, razbojnik.
Kesiti (zube), kazati (zobe), režati.
Kicoš, gizdavec.
Kičma, hrbet.
Kičmenica (kičmenjača), hrbtanec.
Kidati, trgati.
Kidisati (-dišem), življenje jemati.
Kijača (kijak), kij, cepec.
Kika, kita.
Kinjiti, nadlegovati.
Kirija, tovor; *kiridžija**, voznik.
Kiša, dež; *kišobran*, dežnik.
Kita, šopek; *kita i svatovi = kićeni svatovi; kitan (-tna, -tno)*, olepšan; *kititi*, lepšati; *kitnast*, košat; *kitničarka*, modistka.
Kivan (-vna, -vno), sovražen.
Kladenac (-nca), studenec.
Kladiti se, staviti.
Klamitati (-ićem), majati (se).
Klanica, klalna žival.
Klapa, dozdevek; *klapiti se*, dozdevati se.
Klasti (kladem), položiti.
Klaštriti, klestiti.
Klecalo, klečalo; *klecati*, šibiti se.
Klepalo, deska, po kteri se tolče. namesto zvona; *klepka*, kravji zvonec.
Klesati (-šem), tesati (kamen).
Kleveta, obrekovanje, ogovarjanje.
Kliktati (-kćem), vriskati.
Klimati, majati.
Klinčac, klinček (nagelj); *klinčanica*, obešalo.
Klip, strok, storž; poleno, cepec; *klipan*, rogovilež, cepec.
Klisura, skala.
Klizati se, drseti, drsati se; *klizak (-zka, -zko)*, spolzek.
Kljast (kljakav), pohabljen, pokvečen.
Kljucati, kljuvati, kavsati.
Ključanica, zapah.
Ključati, vreti, kipeti.
Kljukati, pitati (n. pr. gos).
Kljusa, past.
Kloniti se, ugibati se.
Klonja, kletka (od buče).
Klonuti, spustiti se, pasti, oslabeti, omedleti.
Kmet, vaški sodnik; tlačan
Knjiga, pismo, list; *knjigonoša*, pismonosec; *književnik*, pisatelj.
Kob (kobi), srečanje; osoda.
Kobac (-bca), kragulj.
Kobača, kurnik.
Koban (-bna, -bno), osoden; *kobiti (koga)*, slutiti pogin; srečevati.
Kocka, čer Würfel.
Kočiti se, trditi se, trd biti.
Kod, pri.
Koje-koje, deloma; *kojekako*, kakor koli; *koješta*, kar koli, marsikaj itd.
Koka, kokoš; *kokot*, petelin.
Kokoška, klobko.
Kola (mn. sr.), voz.
Kolajna, svetinja, medalija.
*Kolan**, podproga (Sattelgurt).
Kolast, okroglo pisan.
Kolati, obtekati.
Kolebati se, majati se.
Koli, kako, koliko.
Koliba, koča.
Kolica (mn. sr.), voziček.
Kolievka, zibel, zibka.
Kolje, čas.
Kolo, neki ples; *kolovodja*, prvi plesavec, prvak.
Kolomija, kolotek, kolotečina.
Kolotur, kolesce, škripec.
Kolovoz, veliki srpan.
Koludrica, redovnica, nuna.
Kolut, okrogla plošča, obroč.
Komad, kos.
Komati, rivati.
Komešati se, gibati se.
Komina, tropine.
Komiti (komušati), ličkati, luščiti (koruzo); *komušina*, ličje.
*Komšija**, sosed.
Konačiti, prenočevati; *konak**, dvor, prenočišče; dan pota.

Kondir, kozarec, kupa.
Konjušar, konjar; *konjušnica*, konjski hlev.
Konoba, klet; *konobar*, natakar.
Konop, vrv.
Kopanja, lesena skleda.
Kopča, zapenec, zapona.
Kopile (-eta), nezakonski otrok.
Kopljača, zastavišče; *kopljanik*, suličar; *koplje*, sulica.
Kopnja, okopavanje.
Koprena, zagrinjalo.
Kora, skorja.
Korabalj (-blja), ladja.
Korba, graja.
Kordun, kordon, mejna straža.
Kore (korice) (mn. ž.), nožnica, rog, vez.
Koriti, grajati.
Korizma, post (štiridesetdanski).
Korman, krmilo; *kormaniti*, krmiti, ravnati (ladjo); *kormanoš*, krmilar.
Kornjača, želva.
Korota, žalost (za mrtvim).
Korov, plevel.
Kos (-a, -o), naklonjen, poprečen, kriv; *kosina*, strmina.
Kosa, lasje.
Kosnuti (se), dotekniti (se), zadeti, geniti.
Kostriešiti (kostrušiti) se, ščetiniti, ježiti se; *kostriet (-i)*, kozja dlaka.
Kostur, okostnica.
Košnica, panj.
Koštunjav, trd.
Košturnica, kostnica (hiša za kosti).
Košulja, srajca.
Kot, zarod, zalega.
Kotac (-tca), hlev.
Kotač, kolo.
Kotar, okraj.
Kotarica, košara.
Kotiti (se), imeti (mlade), ploditi se.
Kotlokrp, kotličkar.
Kotrig, člen.
Kotrljati, valiti.
Kotur, okrogla plošča, obroč; *koturati*, valiti.
Kotva, maček, sidro.
Kovča, zapenec, zapona.
Kovčeg, zaboj, skrinja.
Kovrčast, kodrast; *kovrčiti*, kodrati.
Kovrtač, kolesce (s kterim se testo reže).
Kovrtanj (-tnja), zavoj.
Koža; usnje.
Krabulja, maškara.
Kradja, tatvina; *kradom*, skrivaj.
Krajina, meja; (vojaška) granica, vojska; *krajiniti*, vojskovati; *krajiški*, kar pripada krajini; *krajišnik*, človek iz krajine.
Krak, noga.
Kraljež, vretence (das Wirbelbein).
Krap, karp.
Krastavac (-vca), kumara.
Krasuljak (-ljka), marjetica.
Kratelj, kolera.
Kravljača, golida, kablica.
Krčati, nakladati.
Krčati, treti (orehe).
Krčag, vrč.
Krčati (-čim), hrumeti, rohneti.
Krčevina, laz; *krčiti*, rvati, trebiti.
Krd (krdo), čreda.
*Kreč**, apno; *krečiti*, beliti.
Kreka, regljanje (žab).
Kreljut, perot.
Krenuti, geniti, dvigniti; oditi.
Krepost, moč, čednost.
Kresiti se, iskriti se, bleščati.
Kreševo. boj.
Kreštalica, šoja; *kreštati (-im)*, vpiti, kričati.
Kretati (-ćem), gibati, vzdigovati; odhajati.
Krevet, postelja.
Krezub, škrbast.
Kridimice, skrivaj.
Krijumčariti, skrivaj prodajati.
Krilo, perot.
Krin, lilija.
Krinka, larva.

Krioce = krilce (v. *krilo*).
Kriomice, krišom, skrivaj; *kriomčar,* tihotapec.
Kriva, kriva sablja; *krivati,* nagibati se; *krivda,* krivica; *kriviti se,* mukati, kremžiti se; *krivudati,* viti se, zahajati (s pravega pota).
Križka, odrezan kos.
Krkac!, lop!
Krkača; nositi diete na krkače, oprtiv (štuporamo) nositi otroka.
Krkljati, šumeti, vreti.
Krknuti, ziniti.
Krletka, kletka.
Krma, krmilo.
Krmača, prasica; *krmak (-mka),* prašič; *krme (-eta),* prase; *krmeći,* svinjski; *krmetina,* svinina.
Krmelj (i), krmeželj.
Krnj, odlomljen; *krnjaga,* odlomek, črepina; *krnjiti,* lomiti, drobiti.
Kročiti, stopiti.
Krosna, statve.
Krošnja, vrh, koš (drevesa).
Krov, streha.
Kroz, skozi.
Krpa, zaplata, cunja; *krpež,* zaplate.
Krst, križ; *krstaš,* križavec (tolar, orel), zastava s križem; *krstat,* s križem; *krstno ime,* god.
Krš, skala; *kršan (-šna, -šno),* skalnat, močan, dober; *kršiti,* lomiti; *kršljav,* zaostal, slab.
Krtica, krt; *krtičnjak,* krtina.
Krupa, babje pšeno.
Krupan (-pna, -pno), debel.
Krušiti, drobiti.
Krut, debel, trd.
Krv, kri; *krvarina,* krvnina; *krvnik,* ubijavec, rabelj.
Krzmati, obotavljati se.
Kržljav, v. *kršljav.*
Kubura,* samokres.
Kubura, revščina; *kuburiti,* stradati.
Kucati, biti, trkati; *kucnuti,* udariti, trkniti.
Kučine (mn. ž.), otre.
Kučka, psica, kuzla.
Kuća, hiša; *kući,* domov; *kod kuće,* doma; *kućanik,* gospodar; *kućerica,* koča; *kućevni,* hišni; *kućiti,* gospodariti.
Kuditi, grajati.
Kuglana, kegljišče.
Kuhača, kuhalnica.
Kuja, psica, kuzla.
Kujundžija,* zlatar.
Kuka, kljuka, rovnica (kramp).
Kukac (-kca), žužek.
Kukati, tožiti, jokati; *kukavac, (-vca),* revež; *kukavan (-vna, -vno),* reven.
Kukinja, trnulja, oparnica.
Kukma, čop.
Kuknjava, stok.
Kukuljica, mešiček, zapredek.
Kula,* turen.
Kulaš,* konj mišje farbe, mišec.
Kuljati, sukljati.
Kuljen, nadelani želodec.
Kuluk,* tlaka.
Kum, boter; *kumče (-eta),* krščenec.
Kumir, malik.
Kumiti, za botra prositi, prositi.
Kunadra. kosem, mačica.
Kunatoriti, stradati.
Kundak, oglavje, pleče (na puški).
Kunjati, dremati; bolehati.
Kupina, robida.
Kupiti, zbirati.
Kupke (mn. ž.), toplice.
Kupnja, kup; *kupovina,* kar se kupi; *kupovni,* kupljen.
Kupus, zelje.
Kurban, klalni dar (pri Turkih).
Kurjak, volk.
Kurvić, kurbin sin; junak.
Kus, odrezan.
Kusa. psica, kuzla.
Kusalj, konj z odrezanim repom.
Kusalo, prednji del žlice.
Kusast, odrezan.
Kusati, jesti.

Kusiti, rep odrezati; *kusov*, pes z odrezanim repom.
Kustura, pipec.
Kusulja, krava z odrezanim repom.
Kušljati, kuštrati, mešati.
Kutao (*-tla*), korec.
*Kutija**, škatla.
Kutnji, (= *kućni*), hišni.
Kvačiti, spenjati.
Kvaka, kljuka.
Kvasiti, močiti.
Kvocati, kvokati, klokati; *kvočka*, kokla.
Kvrčati (*-čim*), gosti, presti, renčati.
Kvrga, grča.

L

Labrnja, ustnica, šoba.
Laćati se, (lotiti se), prijemati se.
Laćman, lieutenant.
Ladanje, dežela, vas.
Ladica, skrinjica, miznica.
Lagan, lahek.
Lagav (*-gva*), sod.
Lagodan (*-dna*, *-dno*), miren, prijeten.
*Lagum**, podkop.
Lahor, sapica.
Lajno, blato.
Lak, lahek.
Lakrdija, burka.
*Lale** (*sr.*), tulipan.
Laloka, čeljust.
Lanac (*-nca*), veriga; ral.
Landati, pohajkovati; blebetati.
Lane (*-eta*), srnica.
Lànuti, zalajati.
Lánuti, odleči.
Lapavica, dež in sneg.
Lasan (*-sna -sno*), lahek.
Lasica, podlasica.
Laskati, prilizovati se.
Last, lehkost.
Lasta (= *lastavica*).
Laštiti, likati.
Latak (*-tka*), tvarina, snov.
Lavež, lajanje.
Lazila (*mn. sr.*), oder.
Laznuti, lizniti.
Ležica, žličica.
Lebditi, zibati se, viseti.
Lecati se, plašiti se.
Lećaiv, pegav; *leće* (*sr.*), pega.
Ledac (*-dca*), kristal.
Ledenica, ledena sveča.
Ledja (*sr. mn.*), hrbet.
*Ledjen**, umivalnica.
Leglo, zalega.
Lele, joj!; *lelek*, stok; *lelekati* (*-čem*), stokati.
Lelijati se, zibati se.
Lem, lep, lepilo.
*Lenger**, maček, sidro.
Lepak (*-pka*), tiči lim.
Lepetati (*-ećem*), mahati (s perotmi).
*Lepeza**, vetrnica, mahalnica (Fächer).
Lepršati (*se*), mahati (s perotmi).
Leptir (*lepir*), metulj.
Lešina, mrhovina; mrtvo telo.
Letnjak, motovilo.
Leto, žrelo, okence.
Leturgija (*leturdjija*), maša (pravoslavnih).
Letva, prekla (lata).
Leventovati postopati.
Ležaje (*sr.*), ležišče; *ležak*, lenuh.
Libati, majati se.
Lice; licem, ravno; *licemjer*, hinavec.
Ličba, dražba.
Ličina, vrv.
Ličinka, črv.
Ličiti, oglaševati.
Lieha greda
Liemati, tolči.
Liep, omet.
Lier, lilija.
Lies, rakev, skrinja (mrtvaška), truga.
Lievak (*-vka*), lij, liják; *lievati*, liti.
Liho, neravno.
Lihvar, odrtnik.
Lija, lisica; *lijati*, delati kakor lisica.

Lijavica, driska.
Likovodja, pevovodja.
Lim, pleh; *limar*, klepar.
Lipanj (*-pnja*), rožnik, junij.
Lipik, lipov gozd.
Lipsati (*-pšem*), crkniti.
Lis, lisjak; *lisice* (*mn. ž.*), železje za roke; *lisičiti*, lizati se.
List, meča.
Listom; *svi listom*, vsi skupaj.
Listopad, vinotok (oktober).
Lišce, obrazek.
Lišiti, opleniti.
Litati, drisko imeti.
Litica (*lit*), skala, rob.
Litija, procesija.
Ljaga, madež.
Ljekarije (*ž. mn.*), zdravila.
Lješina, v. *lešina*.
Ljevaka, levica.
Ljosnuti, pasti.
Ljubav, ljubezen; *ljubazan* (*-zna*, *-zno*), ljubezniv.
Ljubica, vijolica; *ljubičast*, vijoličast.
Ljudina (*ljudeskara*), velik človek.
Ljuljati, zibati; *ljuljaška*, gugalnica.
Ljut, hud, srdit; *ljutica*, gad; *ljutiti se*, srditi se.
Ljuven, ljubezenski.
Loćika, glavnata salata.
Loćkav, vel.
Logor, tabor (Lager).
Logov, priprežen konj.
Lokati (*ločem*), srkati.
Lokot, žabica.
Lokva, mlaka.
Lola, dolgin; *lolati se*, klatiti se.
Lomača, grmada; *loman* (*-mna*, *-mno*), truden, skalnat.
*Londža**, terasa na strehi; posvetovanje.
Lopov, malopridnež.
Lopta, žoga.
Lopuh, repinec.
Loš, slab, nesrečen.
Lovka, past.
Loza, trta; rod.
Lozinka, gaslo.
Loža, ležišče.
Ložica, žlica.
Ložiti, kuriti.
Ložnica, spalnica.
Lubanja, črepina.
Lubarda, bomba; top.
Lubenica, vodena dinja.
Lubnjača, koča pokrita z lubom; *lubura*, posoda od luba.
Luckast, prismojen.
Luča, žarek.
Lučan (*-na*, *-no*), česnat.
Lučba, kemija.
Luče, mala *lutka*.
Lud, neumen, nor; *ludnica*, noriščnica; *ludorija*, neumnost; *ludovati*, noreti.
Luk, česen; čebula.
Luka, pristanišče.
Lukav, zvit.
Lukno, bira.
Lumbarda, v. *lubarda*.
Lunjati (*se*), s pobešeno glavo hoditi.
Lupati, razbijati.
Lupež, malopridnež, tat, razbojnik.
Lutati, potikati se.
Lutka, punčka.

M

Ma, ali, — koli.
Maca, mačka; *maciti se*, imeti mlade (o mački).
Mač, meč.
Maći = *maknuti*.
Madjije (*mn. ž.*), čaranja.
Magarac (*-rca*), osel.
Magluština, velika megla.
*Mahala**, del mesta.
Mahna, v. *mana*.
Maknit, blazen, besen.
Mahnuti se, odreči se, pustiti.
Mahom, precej, takoj.
*Mahrama**, robec.
Mahuna, strok.
Maina, brezvetrje.
*Majdan**, rudnik.
Majde, gotovo.
Majka, mati.

*Majmun**, opica.
Majur, pristava.
Majušan (-šna, -šno), majhen.
Makac, pomik.
Makar, če ravno, (— koli).
Makljati, strgati.
Makovača, makova gibanica, potica.
Malahan (-hna, -hno), majhen.
Malaksati (-šem), oslabeti.
Maličak, majhno.
Malj, kladivo.
Malje (mn. ž.), mah, prve dlake.
Malta, mitnica.
Mamac (-mca), vaba, nastava.
Mamuran (-rna, -rno), omoten (od pijanosti).
*Mamuza**, ostroga.
Mana, napaka.
Manastir, samostan.
*Mandal**, zapah.
*Mani**, zaviden, nevoščljiv.
Manisati (-išem), grajati.
Manjak (-njka), primanjkljaj.
Manuti se, v. *mahnuti se.*
Marama, v. *mahrama.*
Marše, živinče; *marva*, živina; *marveni (marvinski)*, živinski.
Maslac, sirovo maslo; *maslina*, oljika.
Masnica, maroga (od udarca).
Mast, farba; *mastilo*, farba, tinta; *mastiti*, farbati.
Mašiti se, prijeti (se).
Mašta, domišljija; *maštanije*, sleparija
Maštrafa, kozarec z ročo.
Mator, star.
Mazan (-zna, -zno), razvajen.
Mazga, mezg.
Mazgalija, neumnost.
Mazija, jeklo.
Maziti, gladiti, mehkužiti.
Mecati, mehčati.
Mečet, mošeja (turška cerkev).
Mečiti, tlačiti.
Mećava, metavica.
Medjer, tedaj
Medju, med, mej.
*Mehana**, krčma.
*Mejdan**, mesto; boj.
Meka, meket, meketanje.
Méka, v. *mamac.*
Mekinje (mn. ž.), otrobi.
Mekušac (-šca), mehka žival.
Mela, tičji lim.
*Melem**, oblog (flašter).
Meljava (meljivo), kar se melje.
Mentovati, rešiti.
Mesojedje, predpust; *mesopust*, pust.
Mestva, nogavica.
Meštar (-tra), mojster.
Metati, postavljati, polagati, *(puške)* streljati.
Metež, zmešnjava.
Metvica, meta (rastlina).
Mezgra, mezga; *mezgrati*, mežiti se.
Mezimac (-mca), najmlajši sin.
Militi se, ljubiti se, dopadati; *milje*, ljubezen; *milosrdan (-dna, -dno)*, usmiljen; *milovati*, ljubiti.
Miljeti (-lim), v. *hmiljeti.*
Mindjuše (*mn. ž.*), uhani.
Miraz, dota.
Miris, prijeten duh: *mirisati (-šem)*, dišati; *mirodija*, dišava.
Mirovina, pokojnina.
Mirozov, večernje bobnanje.
Misa, maša.
Mit (mito), podkupščina; *mititi*, podkupovati.
Mjed, baker (kufer); *(žuta)*, mesing.
Mjernik, inženir.
Mjesečarka, mesečna redkev.
Mjestance, mestce; *mjestimice*, na mestu; po nekterih mestih.
Mješina, meh.
Mješovit, pomešan.
Mlaćenica, meteno mleko.
Mlada, nevesta; *mladenci*, ženin in nevesta; *mladikovina*, mlada drevesa; *mladoženja*, ženin; *mladunče (-eta)*, mlado jagnje.
Mlak, mlačen.
Mlaviti, tolči.
Mlaz, curek.

Mlitav, medel, slab.
Mlivo, moka.
Mljeskati (*mlještem*), cmokati.
Mlohav, medel.
Mniti (*mnim*), meniti.
Moći, kosti (svetnikov).
Modrica, maroga od udarja.
Mokraća, scalina.
Molbenica, (pisana) prošnja (molba); *moliti*, prositi; — *se*, moliti; *moljakati*, moledovati.
Moma, dekle; *momak* (*-mka*), mladenič (fant); *momčad*, mladeniči (fantje).
*Mor**, temno moder.
More! oj!
Mosur, cev.
Moštanica, brv.
Mošti, v. *moći*.
Motka, kol, drog.
Motriti, ogledovati.
Mozgati, glavo si beliti.
Možan (*-žna*, *-žno*), mogoč.
Možda, morda.
Moždani, možgani.
Moždити, tlačiti (grozdje).
Mramorkom(e), ko mramor (molčati).
Mravinjak, mravljišče.
Mraziti, dražiti; *mražnja*, zdražba.
Mrcina, mrhovina.
Mrča, mirta.
Mrčiti, črniti.
Mrdati, nerodno delati.
Mrgodast, čemeren; *mrgoditi se*, čemeriti se.
Mriest, ikra.
Mrk, temen.
Mrkva, koren, korenje.
Mrlja, madež; *mrljati*, mazati.
Mrndžati, jecljati.
Mrs, mesnata jed; *mrsan* (*-sna*, *-sno*), mesnat; *mrsiti*, meso jesti.
Mrska, grba.
Mršav, suh.
Mrva, drobtina; *mrviti*, drobiti; *mrvičak*, drobtino, malo.
Mrzak (*-zka*, *-zko*), zoperen; *mrziti*, sovražiti; *mrzost*, sovraštvo; *mrzovoljast*, čemeren.
Mucati, jecljati.
Mučaljiv, molčljiv.
Mučan (*-čna*, *-čno*), težak.
Mučke, molčé.
Mućak (*-ćka*), zaprtek.
Mućkati, tresti.
*Mujezin**, klicavec k molitvi (pri Turkih).
*Mukadem** (*pojas*), fin pas.
Mukao (*-kla*, *-klo*), molčeč; *izpod mukla*, skrivaj.
*Muktadžija** zastonjik; *mukte**, zastonj.
Mulj, blato.
Muljati, tlačiti (grozdje).
*Munara**, turen.
Munja, blisk; *munjina*, elektrika.
Munuti, švigniti.
*Mur**, pečat.
*Murećep**, tinta.
Mušmula, nešplja.
*Mušterija**, kupovavec (der Kunde).
Mutljaga, širokoustnež.
Muzara (*krava*), molzna; *muzlica*, kablica.
Muzga, kaplja.
Mužača, kmetica; *muževan* (*-vna*, *-vno*), moški; *mužjak*, samec; *mužkarac* (*-rca*), mož.

N

Nabahnuti, zadeti, naleteti.
Nabasati, naleteti.
Nabaviti, priskrbeti.
Nabodica, zabavljač.
Nabojit, poln (nabit).
Naboţan (*-žna*, *-žno*), pobožen.
Nabrčati (*-čim*), naleteti; *nabrčko*, zabavljač.
Nabreknuti, nateči, narasti.
Nabrstiti, pognati.
Nabubati se, najesti se.
Nabubriti, narasti, napeti se.
Nabućiti se, napeti se.
Nabujati, narasti, vziti.
Nabusit, srdit.

Nabušiti se, napeti se.
Načelnik, glavar, župan.
Načetiti se, zbrati se.
Načičkati, eno zraven druzega postaviti.
Načiniti, narediti.
Naći (*nadjem*), najti.
Naćve (*naćava*), načke, kadunje.
Nad = *nada*, upanje.
Nadam (*-dma*), napetje.
Nadarbina, duhovska služba, duhovnija (beneficija, prebenda).
Nadati se, podati se, ponuditi se.
Nadekati se, najesti se.
Nadesiti, zadeti.
Nadhitriti, prekaniti, prevariti.
Nadilaziti, presezati.
Nadimak (*-mka*), pridevek.
Nadimati se, napenjati se.
Nadjenuti (*nadjesti*, *-nem*), dati (ime); napolniti.
Nadkriliti, preseči.
Nadkučiti se, nagniti se (nad kaj).
Nadmašiti, preseči.
Nadnica, dnina; *nadničar*, dninar.
Nado. jeklo.
Nadoknaditi, nadomestiti.
Nadomak, blizu.
Nadri —. nepravi.
Nadrljati, načrčkati.
Naduti. napihniti.
*Nadžak**, kopača, rovnica.
Nagadjati, ugibati.
Nagaziti, naleteti.
Naglavak (*-vka*), podšiv (črevlja).
Nagluh. malo gluh.
Nagnuti, nagniti (se); zaleteti se; začeti.
Nagomilati, nakopičiti.
Nagoviestiti, opomniti.
Nagrada, plačilo, darilo.
Nagriebati, okopavati.
Nagrnuti, nagrebsti; privreti.
Nahero, na stran, po strani.
*Nahija**, okraj.
Nahod, najdenec; *nahoditi*, nahajati.
Nahranka, rejenka.
Nahuditi, v. *nauditi*
Nahustiti, v. *naustiti*.
Naimati, najemati.
Naime, namreč.
Najam (*-jma*), najem, najemščina; *najmiti*, najeti.
Najpače, posebno.
Nakana, namen.
Nakarade (*mn. ž.*), pripravljanje.
Nakaza, spaček, grdoba.
Nakisnuti, nadeževati.
Nakit, lepotičje.
Naklada, zaloga.
Naklapati, blebetati.
Naklopiti se, poteči za kom.
Naknaditi, nadomestiti.
Nakon, po.
Nakvasiti, namočiti.
Nalaziti, nahajati.
Nalik, podoben: *naličiti*, podoben biti; *naličje*, narobe.
Naloga, stiska.
Namaći (— *maknuti*), priskrbeti.
Namah. precej, takoj.
Namastir, v. *manastir*.
Namet, priklada.
Nametnik, vrinjenec.
Namicati (*-mičem*), priskrbovati.
Namiguša, žena, ktera rada namiguje moškim.
Namira, pobotnica; *namiriti*, zadovoljiti, potolažiti, poravnati, plačati; — *se*, pomiriti se.
Namisao (*-sli*), namen.
Namjera, srečanje, naključje, namen; *namjeriti*, skleniti, napeljati, zadeti; — *se*, naleteti.
Namjestiti (*namještati*), postaviti (postavljati); *namještaj*, pohištvo.
Namrgoditi (*namrštiti*) *se*, zmračiti se.
Namrieti (*-mrem*), zapustiti.
Nanieti (*-nesem*), nanesti.
Naobraziti, omikati.
Naočali očnice; *naočice*, *naočigled*, očitno; *naočit*, lep.
Napast, nesreča, skušnjava; *napastvovati*, napadati.
Naplata, terjanje; *naplatiti*, izterjati; plačati.

Naplatak (*-tka*), platišče (pri kolesu).
Napojnica, denar za vino (Trinkgeld).
Napokon, na zadnje.
Napola(k), pol.
Napolje, ven.
Napomenuti, opomniti.
Napon, cvet.
Napor, trud.
Napose, posebno.
Naprasan (*-sna*, *-sno*), *naprasit*, nagel.
Naprćiti, napeti (ustne).
Naprečac, ravno; naglo.
Naprezati (*-žem*) *se*, truditi se.
Naprśnjak, naprstek.
Naprźit, nagel.
Naredan (*-dna*, *-dno*), priročen.
Naricati (*-ičem*), žalovati; *narikača*, žalovavka.
Naročito, izrekoma, nalašč.
Naruč, posoda.
Narukvica, zapestnica.
Nasamariti, prekaniti, ogoljufati.
Nasap (*-spa*), nasip.
Naseoba (*-bina*), naselitev.
Nasilan (*-lna*, *-lno*), silen, posilen.
Naslada, veselje, slast.
Nasporiti, pospešiti, uspeh dati.
Nasrnuti, napasti; *nasrtati* (*-srćem*), napadati.
Nastaniti, naseliti.
Nastava, uk.
Nastavak (*-vka*), nadaljevanje; *nastaviti*, nadaljevati.
Nastojati (*-jim*), truditi se.
Nastradati, v trpljenje, škodo, nesrečo pasti.
Nasumce, po naključji.
Nasuprot, nasproti.
Nátega; *s nategom*, komaj.
Nátega; buča, zajemalo (der Heber).
Natikača, nogavica.
Natjecati (*-čem*) *se*, poganjati se; *natječaj*, razpis (službe).
Natjerati, pognati, prisiliti.
Natrag (*natražke*), nazaj.
Natrpati, nakopičiti, napolniti.
Natrusiti se, navleči se, nasrkati se.
Natucati, lomiti (jezik); *natuknuti*, omeniti.
Nauditi, škoditi.
Naumiti, skleniti.
Naustice, ustmeno.
Naustiti, nadražiti.
Naustnica, prvi brki.
Navalice, nalašč; *navaliti*, napasti.
Navečje, predvečer.
Navezak (*-zka*), navezana nit.
Naviek, vedno, zmirom.
Naviestiti (*navješćivati*), naznaniti.
Navika, navada; *naviknuti* (*se*), navaditi (se).
Naviljak (*-ljka*), kopica sena.
Navlaka, prevleka.
Navlastice, posebno.
Navora (*anaphora*), hostija pri pravoslavnih.
Navraniti, počrniti.
Navraniti se, navaditi se.
Navratiti, napeljati, zapeljati.
Navrieti (*-vrem*), privreti.
Navrkati, nadražiti.
Navrnuti, napeljati.
Navršiti, izpolniti.
Navrvjeti, zgrniti se.
Nazirati (*-rem*), nejasno videti.
Nazivati, imenovati.
Naznačiti, zaznamenati.
Nazor, pazljiv; *nazorice*, od daleč.
Nazovi-, samo po imenu, kriv.
Nazreti (*-zrem*), nejasno opaziti.
Nazuban (*-bna*, *-bno*), sovražen
Nazuvak (*-zovem*), nogavica.
Nazvati (*-vka*), imenovati.
Nažanj (*-žnja*), žetev.
Nčbore, zares.
Nebotičan (*-čna*, *-čno*), do nebes.
Nebuh; *iz nebuha*, na enkrat.
Nečastivi, hudič.
Nečak, sestrič.
Nedaća, nesreča.
Nego, ampak, kakor.
Negve (*mn. ž.*), železje za noge.

Nehajan (-jna, -jno), nemaren.
Nehtješa, kdor pravi, da ne če.
Neka, naj!
Nekmoli, kam pa.
Nekoć, nekdaj.
Neman (-i), grdoba.
Nemoj, nikar.
Nenavist, zavist, nevoščljivost.
Nepodoba, grdoba.
Nepogoda, nevihta.
Neporočan (-čna, -čno), neomadeževan, dobrega glasú.
Neprilika, nadlega.
Nesgoda, nepriložnost, nesreča.
Nesgrapan (-pna, -pno), neotesan.
Nestašan (-šna, -šno), razposajen.
Nestašica, pomanjkanje.
Netom, komaj.
Neva, nevesta.
Nevaljao (-ljala, -ljalo), nič vreden.
Nevin, nedolžen.
Nevjera, nozvestoba.
Nevješa, nevednež.
Nevolja, nadloga.
Nevrieme, nevihta.
Nicati (ničem), *nići (niknuti, niknem)*, poganjati, pognati.
Nice, *ničice*, na lice.
Nihati, v. *njihati*.
Niječan (-čna, -čno), nikalen; *nijekati*, nikati.
Niknuti, v. *nići*.
Nikolj dan (-lja dne), dan sv. Nikolaja; *Nikoljštak*, komur je patron sv. Nikolaj.
Nipošto, nikakor.
*Nišan**, cilj, tarča; *nišaniti*, meriti, ciljati.
Ništ, ubog; *ništa*, nič; *ništarija*, ničnost; *ništav*, ničen, nič vreden; *ništica*, ničla.
Nitkov, nihče, zanikarnež.
Niz, na vrvco nabrani biseri, cekini itd.; *nizati (nižem)*, nabirati.
Niz, navzdol, *nizbrdica*, pot navzdol; *nizbrdo*, navzdol.
Njakati (njačem), rigati.
Njezin, njen.
Njihalo, pendel; *njihati (njišem)*, zibati.
Njihan (-hna, -hno), njihov.
Njisak (-ska), rzgetanje.
Njušiti, vohati; *njuška*, gobec.
Noćas, nocoj; *noću*, po noči.
Nogavica, hlačnica.
Novac (-vca), denar.
Novačiti, vojaške novince nabirati.
Novcat, nov n., čisto nov.
Novčan, denaren; *novčine (mn. ž.)*, denarji; *novčarka*, mošnja; *novčić*, krajcar.
Novine, novice, časnik.
Nozdr(v)a, nosnica.
Nožice, škarje.
Nuder, no le!
Nujan (-jna, -jno), otožen.
Nukati, priganjati, siliti.
Nurija, župa (fara).
Nuz, v. *uz*.
Nuždа, sila, potreba.

O

Obaći (obadjem), obiti.
Obad, brencelj.
Obajati, začarati, zagovoriti.
Obala, breg, obrežje.
Obaliti, znižati.
Obamrieti (-mrem), omedleti.
Obarača, jeziček (na puški).
Obarati, izvračati.
*Obaška**, posebe.
Obaviest, naznanilo; *obaviestiti*, naznaniti.
Obaviti, opraviti.
Obaznati, izvedeti.
Obdan, po dnevu.
Obdulja, darilo tistemu, ki druge predirja.
Obezbiediti, občuvati, obvarovati.
Obhodja (obhodnja), vrsta.
Običaj, navada; *običan (-čna, -čno)*, navaden.
Obići (-idem), obiti, poskusiti.
Obići (obiknem) se, navaditi se.
Obiediti, obdolžiti.
Obiest, prevzetnost.

Obijati (vrata), razbijati.
Obiknuti se, v. *obići se*.
Obilaziti, obhajati, obiskovati.
Obilježje, znamenje.
Obirati, izbirati.
Obitavati, stanovati.
Obitelj, rodovina, družina.
Objeručke, z obema rokami.
Obješenjak, malopridnež.
Obklada, stava; *obkladiti se*, staviti.
Obkoliti, obstopiti.
Obkročiti, zajahati.
Obladati, premagati.
Oblakšati, olajšati.
Obličiti, dokazati krivico.
Obljubiti, poljubiti.
Oblok, okno.
Oblučac (-čca), locen.
Obluk (oblučje), prednji vrh sedla.
Oblutak (-tka), okrogel kamen.
Obmana, slepilo.
Obnašašće, najdba.
Obnjušiti, ovohati.
Ob noć, po noči.
Obodci (obodaca), uhani.
Obojiti, pofarbati.
Obor, ograja; dvorišče.
Oboriti, izvrniti.
Obradatiti, brado dobiti.
Obraditi, obdelati.
Obradovati, razveseliti.
Obramnica, palica na rami, na kterej se voda nosi; *torba*, ki na rami visi.
Obrana, obramba, zaščita.
Obranički, razsodniški.
Obrat, obrnitev; *obratiti*, obrniti.
Obrazac (-zca), vzgled.
Obrazina, larva.
Obrazložiti, utrditi.
Obrazovati, mikati, omikovati.
Obrediti, po redu (za vrstjo) storiti.
Obreti (-rim), *obresti (-etem)*, iznajti, odkriti; *obret*, iznajdba.
Obricati (-čem), obetati.
Obrlatiti, okrožiti, zajeti.
Obronak (-nka), strmina, reber.
Obrstiti, objesti drevo.
Obrtati (obrćem), obračati.
Obručati, nabijati (sod).
Obruniti, stresti.
Obsada, obsedanje, obleganje.
Obsjena, slepilo, sleparija.
Obšaniti, prekaniti.
Obšti, obči.
Obtočiti, obrobiti.
Obteretiti, obložiti, naložiti.
Obuća, obutev.
Obuhvatiti, objeti.
Obujmiti, objeti.
Obuka, poduk.
Obumrieti, v. *obamrieti*.
Obušica; *iz obušice*, na nagloma.
Obušiti, igli uho zlomiti.
Obuzimati, objemati.
Ocal, jeklo.
Ocat (octa), kis, jesih.
Ocjedine (mn. ž.), izžeta voda.
Ocjena, presoja.
Očajati, obupati; *očajnik*, obupnik.
Očamati, načakati se.
Očekivati, pričakovati.
Očerupati, oskubsti.
Očevina, očetovsko premoženje.
Očijukati, namigovati.
Očinji, očni.
Očitovati, razodeti, povedati.
Očni kamen, modri vitriol.
Očnjak, podočnik.
Očuh, očim.
Ocelaviti, oplešiveti.
Ocoraviti, oko izgubiti.
Očutjeti (-tim), zamolkniti; občutiti.
*Odaja**, soba.
Odakle, od kod(er).
Odaliti, daleč naprej oditi.
Odan, udan.
Odande (odanle), od onod.
Odasvud, od vseh strani.
Odati, ovaditi.
Odatle (odavle), od tod.
Odem, v. *otići*.
Odgoditi, odložiti.
Odielo, obleka.
Odio (odjela), oddelek.

Odista, zares.
Odjeća, obleka.
Odjenuti (*odjesti*), odeti.
Odjeveriti, zaprositi za „*djevera*“.
Od kako, od kedar.
Odkale, od kod(er).
Odkazati, odpovedati.
Odkloniti, odvrniti, zavrniti.
Odkraviti se, otajati se.
Odlahnuti, odleči.
Odlaziti, odhajati.
Odliegati (*-liežem*) *se*, odmevati.
Odmah, takoj, precej.
Odmarati se, počivati.
Odmetnik, odpadnik.
Odmjena, nadomestitev.
Odmoriti se, odpočiti se.
Odnošaj, razmera, zadeva.
Odojče (*-eta*), prašiček.
Odolen, od onod.
Odoljeti (*-lim*), upreti se, premagati.
Od onda, od takrat.
Odora, plen; obleka.
Odovud (*odovle*), od tod.
Odponac (*-nca*), jeziček (na puški).
Odpor, upor.
Odpremiti, odpraviti.
Odprtiti, odložiti.
Odraz, odskok.
Odrješit, odločen.
Odrod, kdor se odriče svojega rodu; *odroditi se*, odreči se svojega rodu.
Odroniti, odtrgati, spustiti.
Odrpati, raztrgati.
Odrubiti, odsekati.
Održati, dobiti; zadržati (besedo).
Od sad(*a*), od sedaj.
Odsele, odsle.
Odsjev, odsvit.
Odskora, nedavno.
Odsutan (*-tna*, *-tno*), nenavzočen.
Odsvakud(*a*), (*odsvakle*), odvsod.
Odšteta, odškodovanje.
Od traga, odzad.
Odustati (*-stanem*), opustiti.
Odušak (*-ška*), oddihljaj.
Oduševiti, navdušiti.
Odužiti (*se*), dolg plačati.
Odvažan (*-žna*, *-žno*), srčan.
Odveč, preveč.
Odvići (*-viknuti*), odvaditi se; *odvika*, odvada.
Odviše, preveč.
Odvjet, odgovor; *odvjetak* (*-tka*), odrastek; *odvjetnik*, advokat.
Odvojiti, odločiti; prekositi.
Odvrsti (*-vrzem*), odvezati.
Odvugnuti, izjužiti se.
Odziv, oglas, odmev.
*Odžak**, dimnik.
Ofuriti, osmoditi.
Ogaditi, pristuditi.
Ogar, lovski pes.
Ogariti, s sajami namazati.
Ogavan (*-vna*, *-vno*), gnusen.
Oglav, konjska oprava na glavi; *oglavina*, koža na glavi.
Oglobiti, odreti, oguliti.
Ogluha, neprihod (na sodbo).
Ognjanit (*ognjevit*), ognjen.
Ognjilo. kresilo.
Ogorčiti, ogreniti.
Ogovarati, obrekovati; opravičevati.
*Ograisati**, naletéti, opeči se.
Ogranak (*-nka*), vejica.
Ograničiti, omejiti.
Ogranuti, iziti (o solncu).
Ograšje, boj.
Ogrebati (*-bljem*), smukati (riflati) predivo; *ogreblo*, smukalo.
Ogreznuti, utoniti.
Ogriešiti se, pregrešiti se.
Ogrijati (*-jem*), ogreti; *ogrjev*, kurjava.
Ogrknuti, zagreneti.
Ogrlica, ovratni okras.
Ogroman (*-mna*, *-mno*), velikanski.
Ogrtač, ogrinjalo
Ogumak (*-mka*), majhen grm.
Ohol, prevzeten.
Ohronuti, ohrometi.
*Oka**, neka mera in vaga (bokal).
Okaljati, oblatiti, oskruniti.
Okaniti se, odreči se, opustiti.
Okilaviti, kilo dobiti.
Okivati, okovavati.

Oklada, v. *obklada*.
Oklaštriti, oklestiti.
Oklievati, obotavljati se.
Okliznuti se, izpoddrsniti (se).
Oko, okolo; *okol*, tabor; *okoliš*, okolica; *okolišiti*, ovinke delati.
Okomice, navpik; *okomit*, navpičen.
Okoran (*-rna*, *-rno*), grajalen.
Okoreo (*ela*, *-elo*), trd.
Okositi se, zadreti se (na koga).
Okošt, koščen.
Okotiti (*se*), vreči (mlade).
Okračati, skrajšati se.
Okrajak (*-jka*), krajec.
Okrastati, okužiti s krastami; — *se*, kraste dobiti.
Okrečiti, pobeliti.
Okrenuti, obrniti.
Okresine (*mn. ž.*), odpadki pri obsekavanji (kresanji).
Okretan (*-tna*, *-tno*), uren; *okretati* (*-krećem*), obračati.
Okrilje (*ed. sr.*), zaščita.
Okrnjiti, odkrhniti.
Okrom, razun.
Okrpiti, zašiti.
Okršaj, boj.
Okrutan (*-tna*, *-tno*), grozoviten.
Okrznuti, uprasniti.
Okućiti se, hišo (dom) napraviti si.
Okuka, zavinek.
Okup, skup; *okupiti*, zbrati.
Okusiti, odrezati.
Okušati, poskusiti.
Oli, ali.
Olina, veličina.
Oljuštine, lupine.
Ološati, shujšati.
Olovka, svinčnik; *olovo*, svinec.
Oluja, nevihta.
Olupak (*-pka*), kar je razbito (olupano).
Omaći (*omaknuti*) *se*, izpodleteti.
Omak, enoletno žrebe; *omakinja*, — kobila.
Omara, soparica.
Omašan (*-šna*, *-šno*), velik.
Omče (*mn. ž.*), zamka, zadrga.
Ome (*-eta*), enoletno žrebe.
Omediti se, pokvariti se.
Omedjak (*-ćka*), grmiček.
Omesti (*-tem*) *se*, zmotiti se.
Omiljeti (*-milim*), mil postati.
Omjera, mera, razmera.
Omladina, mladina.
Omorika, smreka.
Omraziti, spreti.
Omrsak (*-ska*), užitek mesnatih jedi.
Onaki (*onakovi*), tak.
Onamo, tja; tam.
Onda, tedaj, takrat; *ondje*, tam.
Onomadne, oni dan; *onomlani*, predlanjskim.
Opačina, napaka; *opačiti se*, pačiti se.
Opadati, padati; obrekovati.
Opajgora, nesramna ženska.
*Opak**, napačen, hudoben.
Opaklija, ovčji kožuh.
Opakliti, osmoliti.
Opanjkati, očrniti.
Opasan (*-sna*, *-sno*), nevaren; *opasnost*, nevarnost.
Opast, obrekovanje; *opasti* (*-padnem*), pasti; očrniti.
Opatica, redovnica.
Opaz; *biti na opazu*, čuvati se.
Operušati, oskubsti.
Opet, zopet; *opetovati*, ponavljati.
Opielo, molitve (pesmi) pri pogrebu.
Opiljci (*opiljaka*), kar pri piljenji odpada.
Opipati, potipati.
Opirnjača, cunja za pranje.
Oplata, obloga; *oplatiti*, obložiti.
Oplaza, zemlja, ki jo plug pri oranji preskoči.
Oplećak (*-ćka*), prednji del ženske srajce, kratka ženska srajca.
Opna, kožica.
Oporan (*-rna*, *-rno*), grenek.
Oporaviti (*oporavljati*) *se*, okrevati.
Opozvati (*-zovem*), preklicati.

*

Opravdati, opravičiti.
Opraviti, popraviti, pripraviti, obleči; odpraviti.
Opredieliti, odločiti.
Opregača, predpasnik.
Opreka, nasprotje.
Opremiti, napraviti, pripraviti.
Oprez; *biti na oprezu*, čuvati se.
Oprnatiti, perje dobiti.
Oprostiti se, slovô uzeti; *oproštaj*, slovô.
Oputa, remen za opanke.
Oranica, njiva.
Ordija, vojska.
Orijaš, velikan.
Oriti se, razlegati se.
Ormar, omara.
Oroz, petelin.
*Ortak**, drug (v trgovini); *ortakluk**, družtvo (trgovsko).
Osbiljan (*ljna*, *-ljno*), resen.
Osigurati, zavarovati.
Osim, razun.
Osip, izpuščaj (po koži).
Osjećaj, čut, občutek; *osjećati*, čutiti.
Osjeka, odtok (morja).
Osjekom, popreko.
Osjetiti, občutiti.
Oskudan (*-dna*, *-dno*), reven; *oskudievati*, stradati.
Oskvrniti, oskruniti.
Osoje, senčnato mesto.
Osoran (*-rna*, *-rno*), nagel.
Osovina, os.
Osoviti, po konci postaviti.
Ospice, koze.
Ostaviti, pustiti.
Osti (*ostve*), trizob (ribarski).
Ostrag, odzad.
Ostrvo, otok.
Osujetiti, ovreti, pokaziti.
Osvaditi, ovaditi.
Osvanuti, vstati; napočiti.
Osveta, maščevanje; *osvetiti*, maščevati.
Osviestiti se, k sebi priti.
Osvit, svit.
Osvjedočiti, prepričati.
Osvjetlati (*obraz*), čast narediti.
Osvrnuti se, ozreti se.
Ošinuti, mahniti, udariti.
Oštetiti, poškodovati.
Oštrac, ostrina.
Oštrljat, špičast.
Ošvanjiti se, osramotiti se.
Ošve (*ošava*), del ženske srajce.
Otačbina, očetnjava, domovina.
Otajstvo, zakrament.
Otegotiti, obtežiti.
Oteti (*otmem*), odvzeti, vzeti.
Otići (*otidem*, *odem*), oditi.
Otimati, odvzemati, jemati.
Otirač, brisavka, terača.
Otmica, odpeljanje dekleta.
Otmjen, odličen.
Otoič, *otolič*, ravno kar.
Otraga, v. *odtraga*.
Otrcati, oguliti, raztrgati.
Otrov, strup.
Otrti, obrisati.
Otržito, razločno.
Otvoriti (*otvarati*), odpreti (odpirati).
Ovaj (*ova*, *ovo*), ta le; *ovamo*, sim; *ovdašnji*, tukajšnji; *ovdje*, tukaj.
Ovejan, čist.
Ovlastiti, pooblastiti.
Ovnujski, ovnov.
Ovrha, rubežen.
Ovud(*a*), tod le.
Ozbiljan, v. *osbiljan*.
Ozlieditи, poškodovati, raniti.
Ožeći (*-žežem*), ožgati.
Ožeg, greblja.
Ožica, žlica.
Ožujak (*-jka*), sušec.

P

Pacov, podgana.
Pače, nasproti, celò.
Pače (*mn. ž.*), žolica.
Pačista nedjelja, druga nedelja v postu.
Pać (*i*), čist.
Padavica, božjast.
Pahati, ometati.
Pahulja, kosem.

Paklina, smola.
Pakost, zloba, hudoba.
Palež, požig; *palikuća*, požigavec; *paliti*, žgati.
Paljetak (*-tka*), paberek; *paljetkovati*, paberkovati.
Paluba, strop (na ladji) (Verdeck).
Pamćenje, spomin; *pamtiti*, pomniti; *pamtiviek*; *od pamtivieka*, odkar ljudje pomnijo.
Pamuk, pavola.
Panadjur, semenj.
Pandur, stražar.
Pandža, krempelj.
Papa, papež.
Papak (*-pka*), parkelj.
Paperje, mehko perje.
Papuča, Pantoffel.
Par (*u ovaj par*), trenutek.
*Pàra**, neki denar.
Pȁra, sopar, sopuh.
Parac (*-rca*), tožnik.
Paralaža, pomočnik v leganji.
Parba, pravda; *parbiti se*, pravdati se.
Parcov, podgana.
Parče (*-eta*), kos.
Parip, konj.
Parnica, pravda.
Parnuti, crkniti.
Parojak (*-jka*), drugi roj; *parojčiti se*, drugi krat rojiti.
Parok, župnik.
Parožak (*-rožka*), rogelj.
Parusija, dar samostanu.
Pasmina, pleme.
Pastrma, postrv.
Pastuh, žrebec.
Pastva, paša.
Pasulj, fižol.
*Pašaluk**, področje in čast paše.
Pašanac (*-nca*), *pašenog*, ženine sestre mož.
Pašinac (*-inca*), pašin človek; *pašinica*, pašina žena.
Paštiti se, truditi se.
Patak (*-tka*), racman; *patče* (*-eta*), račica; *patčići*, račice; *patčji*, račji.
Patisak (*-ska*), ponatis.
Patiti, trpeti.
Patka, raca.
Patnja, muka.
Patos, pod, tla.
Patriti, iti (komu).
Patuljak (*-ljka*), pritlikavec.
Patvoriti, ponarejati.
Paučina, pajčina; *pauk*, pajek.
Paun, pav.
Paužina, mala južina.
Pavlaka, navlaka, prevleka blazine.
*Pazar**, semenj; trgovina; *pazarište*, trg; *pazariti*, trgovati.
Pecati, bosti, loviti ribe (na trnek).
Pecivo, kar je pečeno, pečen kruh.
Peckati, zbadati, dražiti.
Pečal (*-i*), skrb, toga.
Pećina, jama, skala.
Pedalj (*-dlja*), ped.
Pedepsa, kazen.
Pehar, kozarec, kupa, vrč.
*Pekmez**, pokuhano sadje.
Pelenica, plenica.
*Pelivan**, skakač po vrvi.
*Pendžer**, okno.
Penezi, denarji.
Penjač, plezavec; *penjati* (*penjem*), razpenjati; *penjati se*, popenjati se, plezati.
Pentati, jecljati.
Perad (*-i*), perotnina.
Perce, peresce.
Perčin, kita.
Perec, presta.
Perina, pernica.
Periš, peresni nož.
Perivoj, vrt, park.
Perjanica, šopek peres (za klobukom); *perni*, s peresi.
Peršin, peteršilj.
Perunika, sabljica (lilija).
Perušati (*perutati*), skubsti.
Perut; prhljaj.
Pesnica, pest.
*Peškir**, brisavka, terača.
Peteljka, pecelj.

Petlja, zapona; *petljanac (-nca)*, ležnivec; *petljanija*, prazno govorjenje; *petljati*, zapenjati; kaziti.
Petni; iz petnih žila, na vso moč.
Pijukati (-jučem), čivkati.
Pila; žaga.
Pile (-eta) (*mn. pilad, -i, pilići*), pišče.
Piljarica, branjevka.
Pipati, tipati.
Piple (-eta), v. *pile.*
Pir, ženitnina.
*Pirinač** (*-nča*), riž; mesing.
Piriti, pihati.
Pisanica, piruh.
Piskarati, črčkati.
Pisnuti, črhniti, ziniti.
Pišati, scati.
Pitom, krotek, plemenit; *pitomac (-mca)*, gojenec, rejenec.
Pivnica, klet.
Pizma, sovraštvo.
Pjenezi, denarji; *pjeneznica*, blagajnica.
Pjenice (mn. ž.), kvas.
Pjenjača, žlica za posnemanje pen.
Pjetao (-tla), petelin.
Pjevanka, petje.
Pladanj (-dnja), krožnik.
Plah, nagel.
Plahta, ruha.
Plakati (plačem), jokati; splakovati.
Plandovati, o poldne počivati
Plansati, plameneti.
Plata, plača, plačilo; *platiti*, plačati.
Platno; zid.
Plav (plavetan, -tna, -tno), moder; belolas; *plavka*, belolaska; *plaviti*, plav (moder) postajati.
Plaviti, poplavljati, zalivati; posnemati (mleko).
Plavučac (-čca), der Bimsstein.
Plaziti (jezik), moliti.
Plećka, krača.
Pletenica, kita; pleten kruh; *pleter*, lesa; *pletića igla*, igla za pletenje (štrikanje); *pletilja*, ktera plete (štrika); *pletka*, kovarstvo; *pletkaš*, kovarnik.
Pliesan (-sni), plesnoba.
Plima, pritok (morja).
Pliska, pastirica.
Plitica, plitka skleda.
Plivati, plavati.
Pljačkati, pleniti, ropati.
Pljeskati, ploskati.
Pljucati, pljuvati.
Pljuska, zaušnica.
Pljuštati (-šti), pljuskati.
Pločnik, tlak.
Plodina, pridelek.
Ploska, čutara.
Plovan, župnik.
Ploviti, plavati; broditi.
Pluta (pluto), der Kork.
Pobjediti, zmagati; *pobjeda*, zmaga.
Pobočni, postranski.
Pobre (pobro) = *pobratim.*
Pobuna, vstaja (punt).
Počelo, prvina (element).
Počem, morda; potem ko.
Počitovati, spoštovati.
Poći (podjem), pojti (pojdem).
Poćudan (-dna, -dno), povoljen.
Pod, nadstropje.
Podal (-dla, -dlo), nizkega (grdega) značaja.
Podanik, podložnik; *podanost*, podložnost.
Podastirati (podastrieti) (-rem), podgrinjati (podgrniti); vlagati (vložiti) (prošnjo).
Podašan (-šna, -šno), radodaren; *podatak (-tka)*, dejanska okoliščina; *podatljiv*, radodaren.
Podbočiti se, podpreti se (z rokami).
Podcikivati, ukati.
Podčiniti, podložiti.
Podgovoriti, pregovoriti
Podhvat, podjetje; *podhvatiti se*, prijeti se.
Podjemčiti se, biti porok.
Podkivati, podkovavati.
Podkožiti se, izrediti se.

Podlanica, dlan.
Podleći, premagan biti.
Podlost, nizek (grd) značaj.
Podmesiti se, izrediti se.
Podmetnuti, podvreči, podložiti.
Podmiesiti, vkvasiti.
Podmiriti, zadovoljiti, plačati.
Podmititi, podkupiti.
Podmjeriti, izmeriti, izvagati.
Podmladak (-dka), mladina.
Podmukao (-kla, -klo), potuhnjen.
Podnesak (-ska), vloga.
Podnieti (-nesem), prenesti, pretrpeti.
Podnimiti se, podpreti se.
Podnipošto, nikakor.
Podnizati (-nižem), obrobiti.
Podnositi, prenašati, trpeti.
Podoban (-bna, -bno), sposoben, zmožen.
Podobar (-bra, -bro), precej dober.
Podojnica, ovca, kterej se jagnje vzame.
Podosta, precej.
Podpiriti, podpihati.
Podplata, podstava, podloga.
Podpun, popoln.
Podraniti, zgodaj vstati.
Podrepiti se, zastati.
Podrietlo, primek; rod.
Podrugivati se, posmehovati se.
Podrum, klet.
Podtaći (podtaknuti) (-taknem), izpodbuditi; *podticati (-tičem)*, izpodbujati.
Podudarati se, ujemati se.
Poduporanj (-rnja), podpora.
Podušje, darilo za mir in pokoj. duše.
Poduzeće, podjetje; *poduzeti (-uzmem)*, prevzeti, prijeti (se).
Podužice (mn. ž.), majhni dolgovi.
Podvalak (-lka), podloga (pod sodom).
Podvikivati (podviknuti), (za)ukati.
Podvoljak (-ljka), podbradek.
Podvornik, sluga.
Podvoz, vožnja.
Pofuriti, posmoditi.
Pogadjati, zadevati; spravljati.
Pogan, nečist.
Pogibelj (-i), nevarnost.
Poglavit, imeniten; *poglavito*, posebno.
Pogodan (-dna, -dno), spravljiv; *pogoditi*, zadeti, spraviti.
Poguriti se, skljućiti se.
Pohlepa, poželjivost.
Pohod, odhod, obisk; *pohoditi*, obiskati.
Poimati, razumevati.
Poimence, po imenu, posebno.
Pojac (pojca), pevec.
Pojas, pas.
Pojata, hlev; spalnica.
Pojav, prikazen.
Pojilo, napojišče.
Pokisnuti, zmočiti se.
Poklade (mn. ž.), predpust.
Pokle(m), potem ko, ker.
Poklisar, poslanec.
Poklopac (-pca), pokrov; *poklopiti*, pokriti; — *se*, stisniti se.
Pokolj, klanje.
Pokor, graja.
Pokrenuti, geniti, začeti; *pokret*, gibanje; *pokretnina*, gibljiva reč.
Pokrov, mrtvaški prt; *pokrovac (-vca)*, konjska odeja.
Pokućar, hišni; *pokućstvo*, pohištvo.
Pokunjiti se, glavo pobesiti.
Pokus, poskus, izkušnja.
Pola(k), pol.
Polagano, počasi.
Polagivati, legati za kom.
Polaziti, odhajati; obiskovati.
Polažajnik, prvi obiskovavec o Božiči.
Poleguške, ležé.
Poljak (poljar), poljski čuvaj.
Položaj, stanje.
Polučiti, doseči.
Poludjeti (-dim), ponoreti.
Poluga, vod, navor.
Polutnik, ekvator.
Pomaganja, klicanje na pomoč.

Pomaljati, moliti, kazati.
Pomama, divjanje; *pomamiti se*, podivljati.
Pomast (-i), mazilo.
Pomedjaš, mejač.
Pomen, spomin; *pomenuti*, omeniti.
Pometnja, pomota.
Pometnuti, prezgodaj roditi.
Pomilati, moliti, kazati.
Pominjati, omenjati.
Pomnja, pazljivost; *pomnjiv*, pazljiv.
Pomrčati (-čim), mrkniti; *pomrčina*, mrak.
Pomrsiti, zmesti, zmešati.
Ponimati, v. *poimati*.
Ponići (poniknuti) (-niknem), pognati; oči pobesiti.
Ponirati (-rem), gubiti se pod zemljo.
Ponjava, preproga, pegrinjalo.
Ponor, brezden, prepad.
Ponuka, izpodbuda.
Popadija, popova (duhovnikova) žena.
Popara, neka jed; *skuhati poparu*, škoditi
Popiknuti se, spotekniti se.
Popoditi, pod narediti.
Popratnica, spremno pismo.
Poprište, bojišče; gledališče.
Poput, kakor.
Poputnina, popotnica.
Poramenice (mn. ž.), hlačniki.
Poraniti, rano vstati.
Poraz, pobitje; *poraziti*, pobiti, premagati.
Poreći, preklicati, zanikati.
Pored, zraven; *poredak (-dka)*, red; *porediti*, primerjati; *poredjati*, povrstiti.
Poreklo, v. *podrietlo*.
Poremetiti, zmešati.
Porez, davek.
Poricati (-ričem), preklicevati, nikati
Porobiti, oropati.
Porodilja, otročnica; *poroditi se*, roditi; *porodica*, rodovina; *porodjaj*, porod.
Porub, rob.
Poručnik, Lieutenant.
Poruga, posmeh.
Poruka, poročilo.
Porumenjeti (-im), zardeti.
Posad, posele, od sedaj.
Poselica, vasica.
Posielo, v. *sielo*.
Posije (mn. ž.), otrobi
Posjed, posestvo.
Posjet, obisk; *posjetiti*, obiskati.
Poskupjeti (-pim), podražiti se.
Poskura, hostija.
Poslastice (mn. ž.), sladčice.
Posleni, delavni; *poslenik*, delavec.
Poslije, po, pozneje.
Posljedak (-dka), *posljedica*, nasledek, konec.
Poslovati, delati.
Poslovica, pregovor.
Posluga, postrežba; *poslužiti*, postreči.
Posmrtče (-eta), otrok, ki se rodi po očetovej smrti.
Posrnuti, omahniti; *posrtati (-srćem)*, omahovati.
Postepen, postopen.
Postići (-stignem), doseči; *postizati (-stižem)*, dosegati.
Postojan, stalen, stanoviten.
Postojbina, dom.
Postola, črevelj.
Postotak (-tka), odstotek (procent).
Postradati, v trpljenje, škodo, nesrečo pasti.
Postupice, postopno.
Posvaditi se, spreti se.
Posvem(ma), popolnoma; *posvemašnji*, popoln.
Posvjedočiti, izpričati.
Posvjet, svečava.
Poša, v. *popadija*.
Pošalica, šala.

Pošalina, vročinska bolezen (tifus).
Pošast, kužna bolezen.
Pošta, spoštovanje.
Poštapati se, opirati se na palico.
Pošto, po tem ko.
Pošurice (*mn. ž.*), burke.
Potaći (*potaknuti*), v. *podtaći*.
Potapkati, poteptati.
Poticati, v. *podticati*.
Potka, votek.
Potleušica, pritlična hiša.
Potmuran (*-rna*, *-rno*), mračen.
Potoč(*-i*), preganjanje; *potočnik*, preganjavec.
Potomak (*-mka*), zanamec.
Potonji, poznejši.
Potra, škoda.
Potraga, iskanje, preganjanje; *potražiti*, poiskati.
Potrbušice (*potrbuške*), na trebuhu
Potrkalište, kar človek ali konj preleti.
Potrljati, podrgniti.
Potrošarina, užitnina.
Potrovati, za vrstjo ostrupiti.
Potukač, klatež; *potucati se*, klatiti se.
Poturica, poturčen kristjan.
Potvarati, dolžiti; *potvora*, obdolžitev; *potvoriti*, obdolžiti.
Poutka, votek.
Pouz, trak.
Pouzdan, zanesljiv; *pouzdati se*, zanesti se.
Povelja, pismo (die Urkunde).
Povesti (*-vedem*) *se*, ravnati se.
Povezača, peča.
Poviest, zgodovina.
Povije (*mn. ž.*), prostor med očmi.
Povitica, potica.
Povjerenik, pooblaščenec (komisar); *povjeriti*, zaupati, pooblastiti.
Povjestnica, zgodovina.
Povjetarce, sapica.
Povladiti, pritrditi
Povlaka, smetana.
Povlast, (*-ica*), posebna pravica (privilegij).
Povod, konjska vrv; uzrok; *povoditi se*, ravnati se; *povodljiv*, kdor se rad po kom ravna; *povodnik*, postranski konj.
Povorka, vrsta.
Povrće (*povrtelje*), zelenjava; *povrtnica*, redkev
Pozaimati (*pozajmiti*), posojevati (posoditi).
Pozivati, vabiti.
Pozorište (*pozornica*), gledišči oder.
Pozvati (*-zovem*), poklicati, povabiti.
Požiljak (*-ljka*), zarastek.
Požrtvovan (*-vna*, *-vno*) kdor rad žrtvuje (daruje).
Požuda, poželenje
Pra, pravda.
Praća(*ka*)*ti se*, utripati.
Pralja, perica.
Pram, v. *pramen*.
Prama, v. *prema*.
Pramen, čop, šop, koder.
Prangija, topič.
Praporac (*-rca*), kraguljček.
Praska, pok; *praskati*, pokati; *prasnuti*, (na)počiti.
Prašiti, rahljati.
Praštati, opraščati; *-se*, slovô jemati.
Pratiti, spremljati; *pratnja*, spremstvo
Pravac (*-vca*), ravna črta.
Pravda, pravica; *pravdati*, opravičevati; *pravedan* (*-dna*,*-dno*), pravičen.
Praviti, delati.
Prčevina, bravina
Prčkati, brazdati.
Prćija, dota.
Prćiti se, nos vihati.
Pre-, v. tudi *prie-*.
Prečaga, klin na lestvah.
Predati, bati se.
Predbrojiti (*se*), naročiti (se).
Predhodnik, v. *prehodnik*.

Predjašnji, prejšnji.
Predjel, kraj.
Predjesti (*-djenem*) *ime*, izpremeniti.
Predji, predniki.
Predmnievati, slutiti, misliti.
Predplatiti (*se*), naročiti (se).
Predprega, vprega, vožnja.
Predstavka, vloga.
Predšastnik, prednik.
Predteča, predhodnik.
Predujam (*-ujma*), naprej dani denarji.
Pregača, predpasnik.
Pregalac (*-gaoca*), srčen, priden človek.
Pregarati, prebolevati, prenašati, pozabljati.
Pregljica, zapona.
Pregnuti, skleniti.
Pregorjeti, preboleti, pretrpeti, prenesti, pozabiti.
Pregraditi, prezidati, predeliti.
Pregršt, prgišče, perišče.
Prehodnica, zvezda, ki nebo prehaja, zvezda vodnica; *prehodnik*, oven vodnik.
Preimućstvo, prednost.
Preinačiti, predrugačiti; *preinaka*, predrugačitev, izpremememba.
Prekidati, pretrgovati.
Preklopiti, pokriti.
Prekret, prekuc, izpremememba.
Prekriliti, pokriti.
Prekršaj, prestopek; *prekršiti*, prelomiti, prestopiti.
Preksutra, pojutrišnjem.
Prelaziti, prehajati.
Prelja, predica.
Preljubiti, prešuštvovati; *preljubnik*, prešuštnik.
Prelo, družba pri predicah.
Prema, proti, po; *premac* (*-mca*), enak.
Premaći (*premaknuti*) (*-maknem*) *se*, poteči.
Premaljeće, pomlad.
Premda, če ravno.
Prenuti se, zdramiti se.
Prepošt, stolni prošt.
Prepreka, zavira, zadržek.
Preslušati, zaslišati.
Presuda, sodba.
Pretećі, preostati; *pretek*, preobilnost.
Pretežniji, močnejši, imenitniši.
Pretilina, debelost; *pretio* (*-ila, -ilo*), debel.
Pretinac (*-nca*), predel, pregrada.
Pretjecati, preostajati.
Pretjerati, mero preseči.
Pretvoriti (*pretvarati*), izpremeniti (izpreminjati); — *se*, delati se.
Preumiti premisliti se.
Prevaliti, miniti.
Prevariti, ukaniti, goljufati.
Prevejan (*previjan*), premeten.
Prevjeriti, vero izpremeniti, nezvest postati; prepričati.
Prevlaka, medmorje.
Prevrat, prekucija.
Prezati (*se*), dramiti se.
Prezime, primek.
Prezirati (*-rem*), (*prezreti*), zaničevati.
Prhut (*-i*), prhljaj.
Prianjati, prijemati se.
Pribaviti, priskrbeti.
Priča, basen; *pričati*, pripovedovati.
Pričest, obhajilo.
Pričuva, zaloga, reserva.
Prid, nadavek.
Priečac (*-čca*), bližnjica.
Priečiti, ovirati.
Prieći (*priedjem*), preiti (preidem).
Priegor, prebolevanje, prenašanje, pozaba.
Prieklad, kamen pri ognjišči.
Priekor, graja; *priekoran* (*-rna, -rno*), grajan, sramoten.
Prielaz, prehod, brod.
Priepor, spor.
Prierov, jarek.
Priesan (*-sna -sno*), sirov.
Prietiti, groziti se; *prietnja*, grožnja.
Prievara, goljufija.
Prievjes, pregrinjalo, zagrinjalo.
Prigledati, nadzirati.

Prigoda, priložnost.
Prihvatiti, prijeti, prejeti, odgovoriti.
Prijam (*-jma*), sprejem.
Prijan, prijatelj.
Prijašnji, prejšnji.
Prijati, ugajati.
Prije, prej, pred.
Prikazati, igrati (v gledišči), podariti.
Prikladan (*-dna, -dno*), priložen.
Priklapati, blebetati.
Priklopiti, prikriti, priključiti.
Prikrajak (*-jka*), *iz prikrajka*, od strani.
Prikrpina, zaplata.
Prikučiti se, približati se.
Prilagoditi se, priličiti, primeriti, priravnati se.
Prilog, dar, korist; *priložiti*, darovati
Primalja, babica.
Primietiti, opaziti; *primjetba*, opazka.
Primiti, prejeti.
Prionuti, prijeti se.
Pripadom, po strani.
Pripievati, opevati.
Pripravnik, kandidat.
Pripremiti, pripraviti.
Prirez, priklada.
Prirječje, pregovor.
Prirod, pridelek.
Prisjetiti se, premisliti se, domisliti se.
Prislavljati, (zraven) praznovati.
Prislušnik, avskultant.
Prisluživati, prižigati svetilnico (pred podobo); = *prislavljati*.
Prismakati (*-smačem*), *prismočiti*, prigrizovati, prigrizniti.
Prisniti se, sanjati se.
Prisoje, solnčno mesto; *prisojkinja* (*guja*), kača, ki se na solnci greje.
Prispjeti (*-pijem*), o pravem času priti, dozoreti.
Prispodoba, primera.
Pristajati (*-jem*) (*pristati*), sleditи; privoliti; *pristalica* (*pristaša*), privrženec.
Pristao (*-ala, -alo*), spodoben, primeren.
Pristojati (*-ji*) *se*, spodobiti se; *pristojba*, davščina.
Pristran, enostranski.
Prisutan (*-tna, -tno*), navzočen.
Prišipetlja, zapetač.
Prišt, mozolj.
Prišvarak (*-rka*), zdevek.
Pritaći (*-taknem*) (*pritaknuti*),*pritičati* (*-tičem*), natekniti, natikati (koliti).
Pritiesniti, stisniti.
Pritka, natič, kol.
Pritoman (*-mna, -mno*), navzočen.
Priušak (*-ška*), zaušnica.
Privići (*-viknuti*) *se*, navaditi se.
Prividan (*-dna, -dno*), dozdeven, navidezen; *prividjati* (*prividjeti*), dozdevati se (dozdeti se).
Privoljeti (*-lim*), pregovoriti, napraviti; — *se*, privoliti.
Privremeni, začasni.
Privrieditи, pridobiti.
Prizemlje, pritličje.
Prizivati (*-zvati, -zovem*), klicati, sklicevati se.
Prkno, rit.
Prkonjiti se, kljubovati.
Prkos, kljubovanje; *uz prkos*, kljubu; *prkositi*, kljubovati.
Prljati, mazati; *prljav*, zamazan.
Prnja, cunja; *prnjav*, raztrgan.
Prnjavor, samostansko selo; beračija (v. *prnja*).
Probaviti, prebiti, preživeti, prekuhati.
Probitak (*-tka*), korist; *probitačan* (*-čna, -čno*), koristen.
Probušiti, prevrtati.
Pročelje, vrh mize, čelo (lice) poslopja.
Proći (*-djem*), preiti; — *se*, pustiti.
Prodja, prodaja.
Prodol (*-i*), dolina.
Produljiti (*-dužiti*), podaljšati.

Profućkati, zažvižgati, zapraviti.
Profunta, vojaški kruh.
Proha, proso.
Prohtjeti (*-htije*) *se*, zljubiti se.
Proizvesti (*-edem*), narediti; *proizvod*, izdelek, pridelek; *proizvoditi*, izdelovati, pridelovati.
Prokazati, ovaditi.
Prokola, odcepek
Prokšen, razposajen; *prokšiti*, mehkužiti.
Prokunjati, zakimati.
Pro'azak (*-zka*), prehod; *prolaziti*, prehajati.
Proljeće, pomlad.
Proljev, driska.
Promaći (*promaknuti*), pospešiti, povišati.
Promaha, prepih; *promahivati*, prepihovati.
Promašiti, zgrešiti.
Promatrati, ogledovati, razgledovati.
Prometnuti se, izpremeniti se.
Promicati (*-ćem*), pospeševati, povišavati.
Promisao (*-sli*), previdnost.
Promući (*promuknuti*), ohripeti.
Pronevjeriti, ponezvestiti.
Pronići (*proniknuti*) (*-knem*), izrasti; razumeti; *pronicati* (*-ćem*), izraščati; razumevati; *pronicav*, bister.
Propanj, skok.
Propelo, križ (bridka martra); *propeti* (*propinjati*), razpeti.
Proplanak (*-nka*), goljava.
Propovied, pridiga.
Propupčati, popke pognati.
Propustiti, opustiti.
Proraditi, podelati; *proraditi se*, dela lotiti se.
Proreći, naprej povedati; *proricati* (*-ričem*), prorokovati.
Prosac (*-sca*), snubec.
Prositi, snubiti, beračiti; *prosjak*, berač.
Prosjed, malo siv.
Prosjek (*prosjekom*), popreko.
Prosjesti se, počiniti.
Proskura, v. *poskura*.
Prostirač, pogrinjalo; *prostirati* (*-rem*), pogrinjati.
Prostiti, oprostiti.
Prostrieti (*-strem*), pogrniti.
Prosulja, ponev.
Prosvietliti, razsvetliti, omikati.
Prosviriti, prestreliti.
Prosvjed, upor (protest); *prosvjedovati*, upirati se (protestirati.)
Prosvjeta, omika.
Prošasti, pretekli.
Proševina, kar kdo izprosi.
Proštac (*-tca*), kol.
Proštenje, odpustek, cerkveni god (žegnanje)
Protakati (*-tačem*), rešetati.
Proteći, poteči.
Protepsti, zapraviti.
Protiskivati, bosti; *protisli* (*mn. ž.*), bodljaji.
Protočiti, prerešetati.
Proto (*pop*), dekan (pravoslavni).
Protrljati, podrgniti, pomencati.
Protrnuti, otrpniti.
Protuha potepuh.
Protuljeće, pomlad.
Protusloviti, nasprotovati.
Protužiti, začeti tožiti.
Provadjati, prepeljevati, živeti.
Provala, napad, razpoka; *provaliti*, razdreti, vdreti; — *se*, razpočiti se.
Provesti (*-edem*), prepeljati, preživeti.
Providnik, oskrbnik.
Provodadžija, snubač.
Provodič, vodnik; *provoditi*, voditi, prepeljevati, živeti.
Prozor, okno.
Prozorje, zora.
Prozuknuti, skisati se.
Proždrljiv, požrešen.
Prpoljak (*-ljka*), reznica, grebenica, ključ.
Prporiti se, drstiti se.
Prpošan (*-šna, -šno*), jezičen.
Prsak (*-ska*), pok.
Prsluk telovnik.
Prsnuti, počiti.

Prstenovati, zaročnici prsten natekniti.
Prstovet, ščepec, oščapek.
Pršljiv, nagel.
Pršati (*-štim*), pokljati, prsketati.
Prtenjača, prtena torba.
Prtina, gaz.
Prtiti, nalagati na hrbet; *prtljaga*, roba popotnikova.
Prtljati, blebetati; pobirati se.
Pruditi, koristiti.
Pruglo, zadrga.
Pružati, iztegovati, ponujati.
Prvačiti, ledino orati.
Prvašnji, prejšnji.
Prvenac (*-nca*), prvi roj, prvorojenec.
Prvienac (*-nca*), vodnik.
Prvine (*mn. ž.*), prvo delo.
Prvo, prej, pred; *prvoč*, prej.
Prvojagnjenica, ovca, ktera se prvi krat ojagnji; *prvokozka*, koza, ktera se prvi krat okozi; *prvoteoka*, krava, ktera se prvi krat oteli.
Prvosjedilac (*-dioca*), prvoselec.
Prznica, kdor kvari društvo; *przniti*, kvariti društvo; *pržnja*, kvaritev društva.
Pržina, pesek.
Pržiti, pražiti, žgati, peči.
Pseći, pasji; *pseto* (*-teta*), pesèk; *psina*, sitnost; *psovati*, zmerjati; *psovka*, grda beseda, zdevek.
Pucanj (*-cnja*), pok; *pucati*, pokati
Puce (*-eta*), gumb (knof).
Pucketati, pokati; *pucnjava*, pokanje.
Pučanin, človek iz *puka* (naroda), meščan; *pučanstvo*, narod, meščanstvo.
Pučina, morska površina.
Pučki, narodni.
Pući (*puknem*), počiti.
Pućiti se, napihovati se.
Pudar, vinogradni čuvaj.
Pudljiv, boječ.
Puhaljka, pihalnik; *puhati* (*-ham* ali *-šem*), pihati.
Puhor, prhavka.
Puk, narod.
Puki, cel, sam.
Pukotina, razpoka.
Pukovnija, polk (regiment); *pukovnik*, polkovnik (oberst).
Punac (*-nca*), tast.
Punan, poln; *puncat* (*-cit*), *pun puncat* (*-cit*), popolnoma poln.
Punica, tašča.
Punomoć, *punovlast*, polna moč, oblast, pooblastilo.
Pupav, trebušat; *pupavac* (*-vca*), vdab.
Pupčast, izbuhel.
Pupiti, popke poganjati; *pupoljak* (*-ljka*), popček.
Purak (*-rka*), svinčenka, kugla.
Puriti, (debelačo) peči.
*Pusat**, konjska oprava, oprega.
Pusnik, grdež.
Pust, klobučina.
Pustaija, razbojnik.
Pustara, pusta (na Ogrskem).
Pustimica, krepel, cepec (s kterim se sadje klati); *pustimičke*, kakor krepel.
Pustinja, puščava; *pustinjak*, puščavnik.
Pustolina, kar je zapuščeno.
Pustolov, slepar.
Pustopaš (*-i*), občinska paša.
Pustoš (*-i*), puščava; *pustošiti*, pokončevati.
Puščani, strelni (za puško).
Pušiti, kaditi.
Puškarati, streljati; *puškomet*, streljaj.
Pušljiv, piškav.
Puštenica, ločena žena.
Put, proti.
Put (*-i*), polt.
Putalj = *putonogast konj*, lisas, na nogi.
Putanja, steza.
Puteljak (*-ljka*), stezica.
Puten, pohoten.
Putir, kelih.

Putiti, napotovati.
Puto, spona.
Putonogast, v. *putalj*.
Puzati (*-žem*), *puziti*, lesti, plezati.

R

Rabar, v. *hrabar*.
Rabota, delo; *rabotati*, delati.
Račve (*mn. ž.*), vile.
Rad, delo; *raditi*, delati; *radljiv*, delaven; *radnik*, delavec; *radnja*, delo.
Radjati, roditi.
*Raja**, krščanski podložniki turški.
Rakija, žganje.
Ralica, plug, ročica.
*Ramazan**, turški post.
Rampaš, kiselo vino.
Ranjav, ranjen, ranljiv.
Raonik, črtalo.
Rašiti, rahljati.
Rašlje, v. *račve*.
Rašta = *radi šta*, zakaj.
*Rat**, konjski lišp.
Rat, vojska; *ratni*, bojni, vojni; *ratovati*, vojskovati.
Razabrati, izvedeti, razločiti, razumeti; — *se*, k sebi priti.
Razastirati (*-rem*), *razastrieti* (*-rem*), razgrinjati, razgrniti.
Razaznati, razločiti.
Razbarusiti, razkuštrati.
Razbirati, v. *razabrati*.
Razbluditi, privaditi (n. pr. ovco); razmehkužiti; *razbludnica*, privajena (n. pr. ovca).
Razboj, statve; (*razbojište*), bojišče.
Razbor, pamet; *razborit*, pameten; širok.
Razcvieliti, razžalostiti.
Razčiniti (*razčinjati*), razdejati; — *se*, razpasti se.
Razdoblje, doba.
Razdragati, razveseliti.
Razdrljiti, razkriti, razgaliti.
Razdrozgati, raztolči.
Razduhati, razpihati.
Razgadjati, deliti, odkladati.
Razgaliti, razvedriti, razveseliti.
Razglabati, razdevati.
Razglaviti, razdejati.
Razglobiti, razdejati.
Razgnječiti, razgnesti.
Razgoditi, razdeliti, odložiti.
Razgoropaditi se, razjariti se.
Razgovarati, tolažiti.
Razgovietan (*-tna*, *-tno*), razločen.
Razgraditi, podreti, razdejati.
Razgranati se, veje pognati.
Razgrtati (*-čem*), razmetati.
Razgubati, razdejati (kakor bi gobe razdejale).
Razi zemlje, pri zemlji.
Razigrati (*konja*), storiti, da skače, razveseliti.
Razilaziti se, razhajati se.
Razjediti (*-iediti*), razjeziti.
Razkalašan (*-šna*, *-šno*), raruzdan.
Razkida, razdor; *razkidati* (*-kinuti*), (raz)trgati.
Razklamati (*-klimati*), razmajati.
Razklapati (*-klopiti*), odpirati (-preti).
Razkolačiti (*oči*), debelo pogledati.
Razkopčati, razpeti.
Razkorak, n. pr. *ide u r.*, široko.
Razkoš, radost, potrata.
Razkrečiti, razširiti.
Razkriliti, odpreti.
Razkrstnica, razpotje; *razkrstiti* (*se*), ločiti se; *razkršće*, razpotje.
Raskučiti raztegniti.
Razkućiti (*kuću*), raztepsti.
Razkukati, na jok prisiliti.
Razlaz, razhod; *razlaziti se*, razhajati se.
Različak (*-čka*), plavica.
Razlika, razloček.
Razlog, preudarek, uzrok; *razložit*, preudarjen.
Razma, razun
Razmak, daljava.

Razmatrati, razgledovati.
Razmetati (-ćem) se, bahati se; *razmetkinja*, zapravljivka; *razmetnuti*, razvreči.
Razmirica, razpor.
Razmniva, domišljija.
Razmrsiti, razplesti.
Razmrskati, raztolči.
Razmrznuti se, otajati se.
Raznieti (-nesem), raznesti.
Raznizati, sneti z vrvce.
Razoriti, razdejati.
Razortačiti, razvreči društvo.
Razpelo, križ.
Razpitati, povprašati; — *se*, ločiti se.
Razplakati (-čem), na jok prisiliti.
Razplamtjeti (-tim) se, razneti se.
Razplinuti se, razkaditi se, izpuhteti.
Razpojas, razpasan.
Razpolagati (-žem), ravnati: *razpoloživ*, pripravljen (disponibel).
Razpop, bivši pop (duhovnik); *razpopiti*, vzeti duhovniško čast.
Razporezati, razdeliti *porez* (davek).
Razpra, razpor.
Razprava, obravnava.
Razpremati, pospravljati.
Razpretati (-ćem), razgrniti.
Razprsnuti, razdrobiti.
Razpršati, raztresti.
Razprštati (-štim) se, razleteti se.
Razprtiti, odložiti.
Razpučiti, razpeti.
Razpući (-puknem) se, razpočiti se.
Razpust, ločitev zakona.
Razputica, razpotje.
Razriečje, razvodje.
Razrogačiti oči, debelo pogledati; — *se*, upreti se.
Razrok, škilast.
Razsad, sadike; *razsadnik*, sadišče
Razsahnuti se, razsušiti se.
Razsap (-spa), razdejanje.
Razsipati, zapravljati; *razspikuća*, zapravljivec.
Razsjelina, razpoka; *razsjesti (-sjedem) se*, počiti, odpreti se.
Razsol, zelnica (voda).
Razstajati (-jem) se, ločiti se; *razstanak (-nka)*, ločitev; *razstati (-nem) se*, ločiti se; *razstaviti*, ločiti.
Razstriž, razstrižek, razporek.
Razstrojiti, razdejati.
Razstubiti se, razpasti se.
Razsulo, razpad; *razsuti (-spem)*, zapraviti.
Razsvanuti se, razdaniti se; *razsvitak (-tka)*, svit.
Razštrkati se, v. *raztrkati se*.
Raztaći (-taknuti), razmetati.
Raztanjiti, raztanjšati.
Razteći (kuću), zapraviti.
Razteglјaj, dolgost razpetih rok.
Razteretiti, odvezati (zemljišče).
Raztjecati (-čem), zapravljati.
Raztočiti, razjesti.
Raztrkati (-čem), pognati n. pr. konja, da leti; — *se*, razleteti se.
Raztrošan (-šna, -šno), zapravljiv.
Raztruhliti (-truhnuti) se, strohneti.
Razturati (-turiti), razmetati, razpošiljati (-slati).
Raztvarati (-tvoriti), razdevati (-dejati).
Razudati, pomožiti.
Razumiti (koga), podučiti, naučiti.
Razvaditi (-vadjati), ločiti ljudi, ki se prepirajo.
Razvaliti, razdejati; *usta*, odpreti.
Razvikati (-čem), razvpiti.
Razvlastiti, razsvojiti (eksproprijirati).
Razvodniti, z vodo pomešati.
Razvraćen, razuzdan.
Razvrsti (-vrzem), razplesti.
Razvrzigra, kdor kvari, kazi društvo.
Raž, rž; *ražan*, ržen.

Rdja, rja: nadloga; zanikarnež, malopridnež; *rdjati*, rjaveti; *rdjav*, slab, zanikaren, malopriden.
Rebrani, stranski.
Rečenica, beseda, izrek, stavek.
Redak (-edka), vrsta; *redar*, čuvar reda, policist; *redarstvo*, policija; *redatelj*, režiser.
Rediti, mikati; posvečevati (v duhovnika); *redilja*, mikavka.
Redjati, vrstiti; *redom(ice)*, po redu, po vrsti, za vrstjo; *redovit*, navaden, pravilen; *reduša*, ktera je, kjer je več žen v hiši, na vrsti, da gospodinji.
Regracija, počitek (recreatio).
Rekavica, mlin.
Reha, redka volna.
Remek(-djelo), mojstersko delo.
Resa mačica; *mn.* franže; *resati*, mačice dobivati.
Resiti, lepšati, zaljšati.
Rešetka, omrežje.
Revan (-vna, -vno), priden; *revnovati*, truditi se.
Revati (-vem), rigati.
Rezak (-zka, -zko), oster.
Rezbar, rezljar.
Rezena, zapah.
*Rezil**, sramoten.
Režanj (-žnja), odrezek.
Ribati, ribe loviti.
Ridati, tarnati.
Ridj, rjav, rdeč.
Rieč, beseda; *riečati se*, prepirati se.
Rif, vatel.
Rikati (-ričem), rjuti, ručati.
Rit (m.), trst.
Rita, krpa, cunja; *ritav*, raztrgan.
Riznica, zakladnica.
Rječit, zgovoren; *rječnik*, besednjak, slovar.
Rnjaga, velik kup.
Rnjav, razparanih ustnic.
Rpa, kup.
Rob, suženj; *robija*, tlaka; *robiti*, voditi v sužnost; *roblje, (ed. sr.)*, sužnji.
Ročiti, pozivati na shod; *ročište*, mesto shoda.
Roda, štrk, štorklja.
Rodilja, otročnica; *rodjak*, sorodnik; *rodjaka (rodjakinja)*, sorodnica.
Rogoz, biček, bičje; *rogožina*, štorja.
Rogulje, vile.
Rogušiti (se), ušesa nastavljati.
Rojte (mn. ž.), konci, rese (franže).
Rok, odločeni dan.
Roktati (rokćem), kruliti.
Rominjati, šumljati; *romon*, šumljanje.
Roniti, topiti se; odvaljevati; *suze)*, prelivati.
Roptati (ropćem), mrmrati.
Rosulja, dež kakor rosa.
Rotkva, redkev.
Rovaš, zarezana palica.
Rozga, kol, natič.
Rskati, v. *hrskati*.
*Rsuz**, v. *hrsuz*.
Rt, vrh.
Rtenica, rtenjača, v. *hrbtenica, hrbtenjača*.
Rubača (rubina), srajca; *rubenina (rublje)*, perilo.
Ručak (-čka), kosilo; *ručati*, kositi; *ručkonoša*, ktera kosilo (na njivo) nosi.
Ručnik, brisavka, terača.
Rud, rdečkast.
Ruda (rudo), oje.
Rudast, goste volne, kodrast.
Rudina, travnik.
Rugati se, posmehovati se; *ruglo*, posmehovanje; *rugoba*, grdoba.
Ruho, obleka.
Rujan (-jna), kimavec.
Rujan (-jna, -jno), rumen.
Ruka; za rukom poći, posrečiti se.
Rukati (-čem), rjuti.
Rukodavalac (-vaoca), posojevavec; *rukodaće*, posojilo.
Rukosad, vinograd, kterega kdo sam zasadi.

Rukotvorina, izdelek rok.
Rukovati, ravnati; — *se*, roke dajati si.
Rukovet (*-i*), peščica.
Rukovoditi, ravnati.
Rulja, kup.
Rumen, rdeč.
Runjav, *runje*, v. *rutav*, *rute*.
Rupa, luknja.
Rus, rdeč.
Rušpa, beneški cekin.
Rutav, kosmat; *rute* (*mn. ž.*), dlake, kocine.
Ružan (*-žna*, *-žno*), grd.
Ružičast, rdeč kakor roža.
Ružiti, grditi, zmerjati.
Rvati (*-rvem*) *se*, boriti se; *rvač*, borivec.
Rzati (*rzem*), rezgetati.

S

S, *sa*, s, z.
*Saba**, zora.
Sablast (*-i*), pošast.
Sablazan (*-zni*), pohujšanje.
Sabor, zbor, cerkveni god (žegnanje); gube; *saborisati* (*-rišem*), zborovati; *saborit*, gubat, nabran.
*Sačma**, sekanec (šretelj).
Sačura, košara.
Sad(a), sedaj.
Sadra, gips.
Sadžija, urar.
Sag, pogrinjalo (Teppich).
*Sahat** (= *sat*), ura.
*Sahibija**, gospodar, posestnik.
*Sahija**, sel.
Sahraniti, pokopati, spraviti.
Sajam (*-jma*), semenj.
*Sakagija**, konjska bolezen.
*Sakat**, pohabljen, pokažen; *sakatiti*, kaziti.
*Saktisati** (*-šem*), pogubiti.
Salaš, pristava.
Saletjeti (*-tim*), napasti.
*Salt**, sam, samo.
Samar, tovor (sedlo).
Samohran, kdor se sam hrani.
Samonik, kar samo požene.
Samoteg, *samotegom mljeti*, pri odprtej zatvornici mleti.
Samotvor, iz enega kosa.
Samovlastan (*-tna*, *-tno*), samostalen.
Samsar, mešetar.
Samsov, mesarski pes.
*Samur**, sobolj.
*Sanduk**, zaboj.
Sanjkati se, voziti se na saneh.
Sanljiv, zaspan.
Santa, skrl.
Saobćiti, naznaniti.
Saoni, sani.
Sapun, milo (žajfa).
Sara, golenica.
*Sarač**, sedlar.
Saraori, delavci.
*Sarma**, nadeto zelje.
*Saruk**, turban.
Saslušati, zaslišati.
Sasma, prav, popolnoma.
Sastajati (*-jem*) *se*, shajati se; *sastati* (*-nem*) *se*, sniti se; *sastaviti*, zložiti.
Sastrag, odzad.
Sasvim, popolnoma.
Sat, v. *sahat*.
*Satara**, mesarska sekira.
Sataniti, izgubiti.
Satnija, stotnija (kompanija); *satnik*, stotnik.
Sav, *sva*, *sve*, ves, vsa, vse.
Savjest, vest.
Savjet, svèt.
Savkolik, ves (kar ga je).
Savršen, popoln.
Sazdati, ustvariti.
Sažaliti, pomilovati.
Sažeći (*-žežem*), sežgati.
Sažeti (*-žmem*), *sažimati rameninа*, zgeniti, zgibati z ramami.
Sbilja, resnost, resnica, res.
Sbiti (*sbude*) *se*, zgoditi se.
Sbog, zavoljo.
Sboriti, govoriti.
Sbubati, skrpati.
Sčeliti se, v. *sučeliti se*.
Sčepati, zgrabiti.

Sčinjati se, obotavljati se.
Sčučunjiti (sćućuriti) se, počeniti.
Sdjela, skleda.
Sdjetan (-tna, -tno), noseč.
Sdušan (-šna, -šno), vesten.
Sdvajati (sdvojiti), obupovati (obupati).
Sebeznao (-ala, -alo), sebičen.
*Sedef**, biserna matica (Perlmutter).
Sedmica, teden.
*Sehir**, čudo; *sehiriti (činiti sehir)*, ogledovati.
*Seisana**, tovorni konj.
*Seiz**, konjski hlapec.
Seja, seka, sela, sestra.
*Selam (alećim)**, turški pozdrav.
Seljak, kmet.
Seoba, selitev; *seoce*, selce, vasica.
*Sepet**, košara.
*Serašćer**, poveljnik, zapovednik.
*Serdar**, okrajni poglavar; ječar.
Sglavak (-vka), člen; *sglaviti*, zložiti.
Sglob, člen; *sglobiti*, zložiti.
Sgoda, priložnost; dogodek; *sgodan (-dna, -dno)*, priložen, primeren; *sgoditak (-tka)*, zadetek; *sgoditi*, zadeti.
Sgrada, poslopje.
Sgranov, divji človek; *sgranuti se*, zdivjati.
Sgrnuti se, privreti.
Sgroziti (sgražati) se, prepasti (prepadati) se.
Sgrtati (-ćem), zgrinjati.
Sgruhati se, zgruditi se, izvrniti se.
Sgrušiti, stolči.
Sgučiti, stisniti.
Sguriti se, zgrbiti se.
Sgusnuti se, zgostiti se.
Shodan (-dna, -dno), priložen, primeren.
Shrvati, v. *srvati*.
Shvaćati (shvatiti), zapopadati (-pasti), razumeti; *shvatljiv*, razumljiv.
Sićušan (-šna, -šno), droben.
Siečanj (-čnja), prosinec (januar).
Sied, siv.
Sielo, seja, družba.
Sieri (mn. ž.), dozdevki.
Sievak (vka), svit; *sievati (sievnuti)*, (za)bliskati se.
Siga, kapnina.
Siguran (-rna, -rno), varen, gotov.
*Sijaset**, brez števila.
Sijavica, bliskanje.
Silaziti, shajati.
Sileđžija, silnik; *silesija*, (sila =) prav velik, prav mnogo.
*Simit**, pšenični kruh.
*Sindžilat**, potrdilo.
*Sindžir**, veriga.
Sinija, nizka miza.
Sinji, siv.
Sinor, meja.
Sinovac (-vca), bratov sin.
Sinuti, zasvetiti.
Sipiti, pršeti.
Sipljiv, nadušljiv; *sipnja*, naduha.
Sirac (-rca), hleb sira.
Sirak, sirotek.
Sirće (-eta), kis, jesih.
Siromah, revež.
Sirotinja, revščina, reveži.
Sitan (-tna, -tno), droben; *sitnica*, malenkost; *sitničar*, kramar; *sitniž*, drobiž.
Sjećati se, spominjati se.
Sjeći (siečem), sekati.
Sjednica, seja.
Sjeguran, v. *siguran*.
Sjenica, senčnica, lopa (uta).
Sjeta, otožnost; *sjetilo*, čutilo; *sjetiti se*, spomniti se.
Sjetovati = *svjetovati*.
Sjutra, jutri.
Skakavac (-vca), kobilica.
Skalini, stopnice.
Skanjivati se, obotavljati se.
Skapati (-pljem), poginiti.
Skapčati, spenjati.
*Skela**, brod, prevozna ladja; *skele*, oder.
Skičati (-čim), cviliti kakor prašič; *skika*, cviljenje.
Skinuti, sneti.

Skitač, potepuh; *skitati se*, potepati se.
Skladište, zaloga.
Sklapati, sklepati.
Sklenica, steklenica.
Sklizak (*-zka, -zko*), polzek; *sklizati se*, drsati se.
Sklon, nagnjen, naklonjen; *skloniti*, nagniti, pripraviti; — *se*, skriti se.
Sklopiti, skleniti.
Skobiti, srečati.
Skolke (mn. ž.), oder (mrtvaški).
Skopac (*-pca*), koštrun.
Skopčati, speti.
Skorup, smetana.
Skot, živina; zalega; *skotan* (*-tna, -tno*), brej.
Skozan (*-zna, -zno*), brej (o kozi).
Skrhati, zlomiti.
Skrižaljka, tabela.
Skrob, šterka; *skrobiti*, šterkati.
Skroz, skozi.
Skrstiti (*skršćati*) n. pr. *ruke*, prekrižati, križem položiti.
Skrušiti, streti; *skrušen*, potrt.
Skucati, (komaj) nabrati.
Skučiti, pritisniti.
Skuditi, pograjati.
Skunatoriti, v. *skucati*.
Skunjiti se, potuhniti se.
Skup; drag; *skupoća*, draginja.
Skupština, zbor.
Skut, rob; *skuti*, dolnji kraj srajce.
Skvrčiti, skrčiti.
Slabina, lakotnica.
Sladkiš, sladkarije; *sladoled*, Gefrorenes.
Slamnjača, Strohsack.
Slati (*šaljem*), pošiljati.
Slavičan (*-čna, -čno*), slavohlepen, slavoželjen; *slaviti*, praznovati.
Slavulj, slavec.
Slaziti, shajati, navzdol iti.
Sleći (*-žem, -gnem*) (*ramenima*), zgeniti: — *se*, privreti.
Sledj, slanik.
Slezina, vranica.
Sliepi miš, netopir.
Sljedbenik, privrženec.
Sljepočice (*mn. ž.*), senci.
Sljubiti se, zvezati se.
Sloboda, srčnost; prostost; *sloboditi*, izpodbujati; *sloboština*, pravica.
Slog, greda.
Slovka, zlog; *slovo*, črka.
Slučenina, zveza (v kemiji); *slučiti se*, zgoditi se; zvezati se (v kemiji).
Službovnik, službeni red.
Smaći (*smaknuti*), sneti; ubiti.
Smagnuti, počrneti.
Smatrati, ogledovati; držati; imeti.
Smedj, rjav.
Smesti (*-tem*), ovreti; *smetati*, ovirati; *smeten*, zmešan; *smetenjak*, zmešan človek; *smetnja*, ovira.
Smicati (*-čem*), snemati; ubijati.
Smiešiti se, smehljati se.
Smiliti se, dopasti (se).
Smion, srčân.
Smiriti, umiriti.
Smisao (*-sla*), pomen; *smisliti*, skleniti; *smišljati*, izmišljati.
Smjel, srčan.
Smjer, pot; *smjeran* (*-rna, -rno*), ponižen; *smjerati* (*smjeriti*), namerjati (nameriti), meriti.
Smjestiti, postaviti
Smočan (*-čna, -čno*), masten; *smočiti*, prigrizniti; *smok*, prikuha; mast.
Smotriti, utruditi.
Smotra, ogled, razgled; *smotriti*, zagledati.
Smožditi, zdrobiti, streti.
Smrč (*smreka*), brin.
Smrći (*smrknuti*), *smrkavati se*, (z)mračiti se.
Smrskati, zdrobiti, streti.
Smrzao (*-zli*), mraz.
Smucati se, potepati se; drsati se.
Smužen, zmešan.
Smutljivac (*-vca*), rogovilež, kovarnik; *smutnja*, zadrega.

Snaći (*-djem*), *snašlo ga*, božjast ga lomi.
Snaga, moč
Snahoditi, zadevati, lomiti (o božjasti).
Snatriti, zamišljati se.
Snažan (*-žna*, *-žno*), močan.
Snebivati (*snebiti*) *se*, v zadrego prihajati (priti), (za)čuditi se.
Snieti (*snesem*), znesti.
Snimak (*-mka*), posnetek; *snimati* (*snimiti*), (po)snemati (-sneti).
Snizati (*-žem*), sneti z vrvce.
Snositi. trpeti; *snosljiv*, pretrpljiv.
Sobarica, hišna.
*Sobet**, pojedina.
Sobstven, svoj.
Sočiti, zvajati, ovajati.
Sodžbina, plačilo *soku*.
*Sofra**, miza.
Soha, vile.
*Soj**, rod.
Sok, kdor krivca (tata) najde.
Sokač, kuhar.
*Sokak**, ulica.
Sokoliti, izpodbujati.
Solika, babje pšeno.
*Solufe** (*mn. ž.*), kodri.
Somun, hleb.
Soriti, podreti; — *se*, podreti se, razleči se.
Sotona, satan.
Spačka, ovira, pohujšanje.
*Spahija**, graščak; *spahiluk**, graščina.
Spas, rešitev, odrešenje; *(spasitelj)* odrešenik; *spasiti* (*spasti*, *-sem*), rešiti; *Spasovo*, praznik Vnebohoda.
Spavaći, spalni.
Spetiti, opaziti.
Spila (*spilja*), jama.
Splačine (*mn. ž.*), pomije.
Spletka, zvijača, kovarstvo.
Spočitati, očitati.
Spojiti, zložiti.
Spolja, zunaj; *spoljašnji*, zunanji.
Spona, zapona, vez.
Spor, počasen.
Spotaći (*-taknuti*), *spoticati* (*-čem*), očitati.
Spram, proti.
Sprat, nadstropje.
Spratiti, vgnati (v hlev).
Sprava, priprava; *spraviti*, pripraviti, odpraviti.
Spravište, zbor.
Sprdati se, posmehovati se; *sprdnja*, posmeh.
Spreman (*-mna*, *-mno*), pripraven; *spremiti*, pripraviti.
Sproću, proti.
Sprovesti (*sprovoditi*), spremiti (spremljati); *sprovod*, pogreb.
Spučati (*spučiti*), speti, zapeti.
Spuriti, osmoditi.
Sputiti, zvezati.
Spuž, polž.
Spužva, goba.
Sračka, driska.
Sravniti, izravnati, primeriti.
Srč, hrast.
Srča, steklo; *srčali*, steklen; *srče -eta*, steklenica.
Srčba, jeza.
Srčika, stržen, svrž, neko jabolko.
Srdačan (*-čna*, *-čno*), srčen; *srdašce*, srček.
Sresti (*-tem*, *-tnem*), srečati; *sretati*, srečevati.
Srez, okraj.
Sricati (*-čem*), zlogovati.
Srieš, vinska skorja (Weinstein).
*Srma**, srebro.
Srndać, srnjak.
Srnuti, pohiteti.
Sročiti, zložiti; *srok*, ujema, rima.
Srpanj (*-pnja*), mali srpan.
Srtati (*-ćem*), hiteti.
Srvati, premoči.
Srž (*srš*), svrž, stržen.
Staći (*staknuti*), zgrniti.
Stado, čreda.
Staja, hlev.
Stajaći, prazničen.
Stalež (*stališ*), stan.
Stan, statve.
Stanac (*-nca*), utrjen kamen.

Stanar, planinar.
Stanica, piskrc v satovji.
Stanka, prenehljaj.
Stanovit; gotov.
Stap, pinja, metilnica.
Starati se, skrbeti.
Starež (*-i*), starina; *starina*, starec.
Stas, postava.
Stečaj, sklic (upnikov), (konkurs).
Steči (*-čem*), dobiti; — *se*, zgoditi se.
Steon, brej (o kravi).
Stepen, stopinja; *stepenice* (*mn. ž.*), stopnice.
Sterati, razprostirati.
Steznik, modrc (Mieder).
Sticati (*-čem*), zgrinjati; (*stjecati*), dobivati; — *se*, goditi se.
Stići (*stignem*), doseči, doiti; priti.
Stid sram; *stidjeti* (*-dim*) *se*, sramovati se.
Stieg, zastava.
Stih, vrsta (v pesmi), vers.
Stinuti se, strditi se.
Stizati (*-žem*), dosegati, dohajati.
Stjecati (*se*), v. *sticati* (*se*).
Stočarstvo, živinoreja; *stoka*, živina.
Stol, miza; *stolac* (*-lca*), stol; *stolar*, mizar; *stolica*, v. *stolac*; *stolnjak*, mizni prt.
Stopa, stopinja.
Stopram, *stoprv*, še le.
Stožer, tečaj; *stožernik*, kardinal.
Stradati, trpeti.
Straga, od zadaj.
Stran, *stranjski*, tuj; *stranputica*, stranska pot.
Stratište, morišče.
Strava, strah.
Stražmeštar (*-štra*), naddesetnik (Feldwebel).
Stražnji, odzadnji.
Strcati, brizgati.
Strelimke, kakor strela; *streljana*, strelišče.
Strepiti, tresti se, bati se.
Strina, stričeva žena.
Strmac (*-mca*), *strmen* (*-i*), strmina; *strmogled* (*-gred*), žalostna vrba.
Strog, oster.
Stropoštati se, zgruditi se.
Strovaliti, zvaliti.
Stršiti, ščetiniti se.
Strug, stružec; *strugotina*, oblanje.
Struja, tok.
Struk, stebelce, šopek; postava.
Struka, plašč; vrsta (sorta).
Strunja, kozja dlaka.
Strvina, mrhovina.
Stube (*mn. ž.*), stopnice.
Stubina, otel panj.
Stubokom, do tal.
Studen (*-i*), zima: *studen* (*-a, -o*). mrzel; *studeni*, listopad.
Stupanj (*-pnja*), stopinja.
Stužiti se, slabo postati.
Stvoriti, ustvariti
Sučeljavati (*sučeliti*) *se*, gledati se (z licem — čelom — obrnjen biti proti čemu).
Sud, posoda.
Sudarati se, ujemati se.
Sudbina, usoda.
Sudija, sodnik; *sudnica*, sodnija.
Sudjelovati, delati s kom.
Sudjenica, prisojena.
Sugare (*-eta*), črno jagnje.
Suhomedjina, zid za ograjo brez apna; *suhonjav*, suhoten.
Sujevjerje, praznoverje.
Sujma, strah.
Sukob, spopad; *sukobiti*, srečati; — *se*, srečati se, spopasti se.
Suložnica, priležnica.
Sulud, prismojen.
Sumacan (*-cna, -cno*), brej (o mački).
Sumoran (*-rna, -rno*), mračen.
Sumpor. žveplo.
Suncokret, solnčnica.
Sunčarica, vrtoglavost od solnca (Sonnenstich).
*Sundjer**, goba.
*Sunetiti**, rezati.

Sunovrat(ice), na glavo.
Suočiti, postaviti enega proti drugemu, da si v lice govorita (konfrontirati).
Suparnik, zoprnik, protivnik.
Suprasan (*-sna, -sno*), brej (o prasici).
Suproć, suprot, proti.
Sur, siv; *surina*, suknja.
Surla, rilec.
Surodica, daljnji sorodnik.
Survati se, zgruditi se.
Susnježica, sneg z dežjem.
Susreća, srečanje; *susresti* (*-tem, -tnem*), srečati; *na susret*, naproti.
Sustati (*-nem*), opešati.
Sustići, sustizati, v. *stići, stizati*.
Sustopice, za petami; za vrstjo.
Sušten, brej (o kuzli).
Sušti, pravi.
Suton, mrak.
Sutra, jutri.
Suvad, suhljad; *suvarak* (*-rka*), *suvatka*, kos suhljadi.
Suvišak (*-ška*), prebitek, ostanek; *suviše*, preveč.
Suvjerica, malo primirje.
Svačiji (*-a, -e*), čigar si bodi, vsacega.
Svaditi (*svadjati*) *se*, spreti (prepirati) se; *svadja*, prepir; *svadljiv*, prepirljiv.
Svagda, vselej, zmirom; *svagdje*, povsod; *svakako*, na vsak način; *svakojak*, vsakoršen; *svakuda*, povsod.
Svanuti, izdaniti se.
Svašta, marsikaj.
Sve da, če tudi.
Svečar, kdor praznuje god.
Svećenik, duhovnik.
Svedj, svedjer, vselej, zmirom.
Svemir, vesoljni svet.
Svetkovati, praznovati; *svetkovina*, praznik.
Svetotajstvo, zakrament.
Sveudilj, vedno.
Svežanj (*-žnja*), povezek.
Svibanj (*-bnja*), veliki traven.
Svići (*sviknuti*), privaditi se.
Svidjati (*svidjeti, -dim*) *se*, dopadati (dopasti).
Sviest, zavest; *sviestan* (*-tna, -tno*), zaveden.
Svigdje, povsod.
Svilac (*-lca*), sviloprejka.
Svirala, piščal; *svirati*, piskati.
Svisnuti, počiti.
Svita, sukno.
Svitac (*-tca*), kresnica.
Svitati (*svićem*), daniti se.
Svitice, (dolnje) hlače; *svitnjak*, hlačnik.
Svjedočba, izpričevalo; *svjedočiti*, pričati; *svjedok*, priča.
Svjerovati, besedo držati.
Svjetina, svet (ljudje).
Svjetlucati se, lesketati se.
Svjetovnjak, posvetnjak.
Svježe, frišen.
Svladati, zmagati.
Svojak, svak; *svojski*, (kakor svojega), dobro; *svojstvo*, lastnost; *svojta*, svojci.
Svrab, garje.
Svraćati (*svratiti*), odvračati; — *se*, ustavljati se, ostajati; *svratište*, velika krčma, hotel.
Svrdao (*-dla*), sveder.
Svrha, konec, cilj.
Svrnuti, v. *svratiti*.
Svršetak (*-tka*), konec; *svršiti*, dokončati.
Svuda, povsod.

Š

Šajka, ladja.
Šaka, pest.
Šalidžija, šaljivec.
Šarac (*-rca*), *šaren* konj; *šarati*, pisati; *šaren*, pisan; *šarka*, pisana puška.
Šarafiti, viti, privijati (šravfati).
Šaraglje (*mn. ž.*), kobila, kozel.
Šaš, ločje.
Šatra, senjmska prodajalnica.
Šav (*šva*), šiv.
*Šećer**, sladkor.

*Šegrt**, rokodelski učenec.
*Šeher**, mesto.
*Šenluk**, veselje.
Šenuti (*razumom*), pomoreti.
Šeprtlja, izgovarjanje; kdor se izgovarja.
Šereg, četa; *šerežanin*, orožnik, žandar.
Šestar, *šestilo*, Zirkel.
*Šešana**, puška.
Šešarica (*šešarka*), šiška.
Šešir, klobuk.
Šetalica (*šetaljka*), Pendel; *šetati* (*se*), izprehajati se; *šetnja*, izprehod.
Ševa, škrjanec.
Ševrdati, nestanoviten biti.
Ševrljuga, v. *ševa*.
Šibika (*šibljika*), šiba.
*Šićar**, dobiček, plen.
Šija, zatilnik; *Šijak*, Slavonec.
Šik, lošč, zlate pene.
Šikara, *šikarje*, grmovje.
Šikati, zibati; (*-ćem*), sikati.
Šiljak (*-ljka*), špica; *šiljast*, špičast.
Šiljati (*-ljem*), pošiljati.
Šiljeg, mlad oven.
*Šimšir**, zelenika (pušpan).
Šinuti, udariti (s šibo).
Šipak (*-pka*), margarana, granatovo jabolko; jagoda od babjega zoba.
*Šira**, mošt.
Šišarica (*šišarka*), šiška.
Šišati, striči, rezati.
Šišmiš, netopir.
Škakljati, ščegetati.
Škanjac (*-njca*), kragulj.
Škloca, pipec; *šklocati*, klepetati.
Školj, otok.
Škopac (*-pca*), koštrun.
Škrabica, skrinjica.
Škrebetaljka, ropotulja.
Škrge (*mn. ž.*), ribja ušesa.
Škrgutati (*-ćem*), škripati.
Škrljak, klobuk.
Škrob, šterka.
Škrt, skop.
Škuda, tolar.
Škulj, koštrun.
Škulja, luknja.
Šljaka, v. *šlaka*.
Šljuka, kljunač
Šljunak (*-nka*), debel pesek, prod.
Šmrk, brizgalnica; ščepec, oščapek (tobaka); *šmrkati*, nosljati (šnofati).
Šogor, (= nemški Schwager) svak, šurjak.
Šokac (*-kca*), katoličan.
Špag, žep.
Špan, oskrbnik.
Špilja, otlina, jama.
Šprih, sekanci (šretlji).
Štagalj (*-glja*), skedenj.
Štaka, krevlja (bergla).
Štakor, podgana.
Štampa, tisk: *štamparija*, tiskarnica; *štampati*, tiskati.
Štap, palica.
Štedionica, hranilnica; *štedjeti* (*-dim*), hraniti, varovati; *štedljiv*, varčen; *štednja*, varčnost; *štednjak*, Sparherd.
Šteta, škoda; *štetovati*, škodo trpeti.
Štićenik, branjenec, varovanec.
Štilac (*-oca*), čitatelj; *štiti*, čitati.
Štititi, braniti, varovati; *štitnik*, skrbnik (tutor).
Štivo, berilo.
Što, kaj, kar; *štogod(j)*, karkoli, nekaj; *štošta*, marsikaj.
Štrcalica (*štrcaljka*), brizgalnica.
Štrk, *štrkalj* (*-klja*), obad, brencelj.
Štrojiti, rezati, skopiti.
Štucati se, kolcati se.
Šubara, kučma.
Šuga, garje; *šugav*, garjav.
Šukunbaba, praprababa; *šukundjed*, prapraded.
Šuljati se, lesti, vleči se, krasti se.
Šuljevi, zlata žila.
Šuma, gozd, hosta.
Šumati se, plaziti, krasti se.

Šupalj (*-plja, -plje*), otel; *šupljak*, prazna glava; *šupljikast*, luknjast.
Šura, šurjak, ženin brat.
Šurka, šala.
Šušanj (*-šnja*), listje.
Šušav, brez rogov.
Šuštati (*-tim*), šumeti.
Šut, v. *šušav.*
Šuvak, levičnik.
Švalja, šivilja.

T

Ta, saj.
Tabak, pola (papirja).
Taban, podplat.
Tabati, stopati.
Tačka, natič, kol.
Tačke (*mn. ž.*), samokolnica, voziček.
Tada, tedaj, takrat
*Tain**, obrok (hrane).
Taj, ta.
Taki, takoj.
Taki (*broj*), ravno (število).
Takmiti se, kosati se.
Takodjer, tudi.
Talac (*taoca*), porok, zastavljenec
Talas, val
Taliti, topiti.
Taljige (*mn. ž.*), voz za enega konja.
Talog, gošča.
*Taman**, ravno.
Tamaniti, pokončevati.
Tamjan, kadilo.
Tamnica, ječa, zapor; *tamnovati*, v ječi biti.
*Tane** (*-eta*), svinčenka, kugla.
Tanjir (*tanjur*), pladenj, krožnik.
*Taraba**, ograja od desk.
Tarac(*a*), tlak; *taracati*, tlak delati.
Tarnice (*mn. ž.*), težak voz.
Tašt, tešč; ničemuren.
*Tava**, ponev.
*Tavan**, podstrešje.
Tavnica, v. *tamnica.*
Te, ter.
Tecivo, tečevina pridobitek; *teći*, dobivati; trajati.
Teg, poteg; teža; setev; *tegleći*, n. pr. *vol*, kteri vleče, kteri je vprežen; *teglica*, buča, zajemalo (der Heber); *tegliti*, vleči; tehtati.
Tegoba, teža, težava.
Tek, teke, še le, samo.
Teklić, hitri sel.
*Telal**, oznanjevavec; *telaliti*, oznanjevati.
Temelj, osnova, podstava.
Tepati, jecljati.
*Tepsija**, ponev.
Teret, breme, tovor.
Testerati, piliti, žagati; *testere* (*-eta*), pila, žaga.
*Testir**, dovoljenje.
Tetiva, kita.
Tetošiti, gojiti, rediti.
Teturati, opotekati se.
Tezulja, tehtnica (vaga).
Težatni dan = *težatnik*, delavnik; *težiti*, obdelovati.
Težiti, hrepeneti; tehtati (vagati), *težnja*, hrepenenje.
Tićiti se, podrastke poganjati.
Tielovo, praznik sv. Rešnjega telesa.
Tiesak (*-ska*), tlačilnica (preša); *tiešiti*, tlačiti (prešati).
Tiganj, koza.
Tikva, buča.
Timariti, česati, čohati.
Timor, skala.
Tinjati, tleti.
Tinji; *za tinji čas*, na enkrat.
Titrati, migljati; — *se*, norčevati se.
Tjelovježba, telovadba.
Tjerati, goniti.
Tjeskoba, tesnoba, strah.
Tješiti, tolažiti.
Tko, kdo, kdor.
Tlapnja, bledenje; *tlapiti*, blesti.
Tmuša, tema.
Tobolac (*-lca*), mošnja.
Tobože, češ.

Tocilj, brus; *tociljati se*, drsati se.
Točak (*-čka*), kolo.
Tok, nožnica.
*Toke** (*mn. ž.*), srebrne plošče na prsih.
Tolič, v. *otolič*.
Toljaga, gorjača.
Toprv, še le.
*Topuz**, bat, cep.
Tor, pletena ograja za živino; *toriti*, srati.
Torlak, bahač.
Tornjati se, pobirati se.
Toskati, nazaj rivati.
Tovan (*-vna*, *-vno*), debel, rejen; *toviti*, rediti.
Trag, sled.
Trajati (*-jem*), trpeti.
Tralje (*mn. ž.*), krpe, cunje.
Trampiti, zameniti.
Trapiti, trpinčiti.
Trator, marjetica.
Travanj (*-vnja*), mali traven.
Tražbina, terjatev; *tražiti*, iskati, terjati.
Trčati (*-čim*), teči, leteti
Treptati (*-ćem*), pomežkovati; *treptjeti* (*-tim*), migljati, bleščati (se).
Trešnja, črešnja.
Trgnuti, potegniti.
Trh, breme, tovor.
Trice (*mn. ž.*), otrobi; *tričarija*, čenčarija.
Triem, lopa, veža.
Trklja, kol.
Trljati, treti, drgniti.
Trnokop, rovnica.
Trnuti, gasiti.
Trnuti, otrpevati.
Trojaci. Binkošti.
Trom, težak, len.
Tronuti, geniti.
Troska, žlindra.
Trovati, ostrupljevati.
Trpati, mašiti, tlačiti.
Trpeza, miza.
Trs, trta; *trsje*, vinograd.
Trsiti se, skrbeti, truditi se.
Truba, *trublja*, trobenta.
Trud, kresilna goba.
Trudan (*-dna*, *-dno*), noseč; *trudovi*, popadki, porodne bolečine.
Truhlež, trohnoba; *truhliti* (*truhnuti*), trohneti; *truo* (*truhla*, *truhlo*), trohljiv.
Trun, troha; *truniti*, trositi.
Trvenje, trenje.
Trzati (*-žem*), trgati, potegovati; — *se*, dramiti se.
Tucak, berač.
Tučak (*-čka*), tolkač; *tučnja*, pretep.
Tudj, tuj; *tudjinac* (*-nca*), tujec.
*Tug**, konjski rep.
Tuka, pura; *tukan*, puran.
*Tulum**, meh.
Tumačiti, razlagati.
Tumarati, tavati, potikati se.
Tunja, kutina.
Tur, del hlač mej nogami.
Turad (*-i*), Turki.
Turati, metati, rivati.
*Turpija**, pila.
Tutanj (*-tnja*), *tutnjava*, bobnenje; *tutnjiti*, bobneti.
Tvar, snov.
Tvor, dehor.
Tvor, delo; *tvorac* (*-rca*), stvarnik; *tvoriti*, delati; *tvornica*, fabrika.
Tvrdica, skopuh.
Tvrdka, firma.

U

U, v, pri, od.
Uapsiti, zapreti.
Ubav, lep.
Ubaviestiti, v. *obaviestiti*.
Ubitačan (*-čna*, *-čno*), poguben.
Ublažiti, potolažiti.
Ubrus robec.
Učati (*-čim*), v. *hučati*.
Učenik, učenec.
Učestati, pomnožiti se.
Učestnik, deležnik; *učestvovati*, udeleževati se; *učešće*, udeležba.

Učinak (*-nka*), delo, nasledek; *učiniti*, storiti.
Učtiv, priljuden.
Ući (*udjem*), vniti.
Udati, omožiti.
Udav, kača velikanka.
Udes, osoda; *udesiti* (*udešavati*), narediti (narejati); srečati (srečevati).
Udica, trnek.
Udieliti, podariti.
Udilj, vedno.
Uditi, razrezovati; škoditi.
Udjelak (*-dioka*), miloščina.
Udoban (*-bna*, *-bno*), priročen, ugoden.
Udostojiti, za dostojnega, vrednega spoznati; — *se*, dostojen, vreden postati.
Udvoran (*-rna*, *-rno*), postrežen; *udvoravati se*, prikupovati se, prilizovati se; *udvorica*, prilizovavec.
Ugadjati, ustrezati; ubirati.
Ugar (*-i*), praha.
Ugarak (*-rka*), ogorek.
Uglaviti, vsaditi; skleniti.
Ugled, veljava, čast.
Ugljen, ogel; *ugljevlje*, oglje.
Ugnjetavati, pritiskati.
Ugoditi, ustreči.
Ugor, jegulja.
Ugorak (*-rka*), kumara.
*Ugursuz**, malopridnež.
Uhar, korist, dobiček.
Uhoda, ogleduh; *uhoditi*, ogledovati.
Uholaža, strigalica.
Ujamčiti, pripeti.
Ujamčiti, za poroka vzeti; — *se*, postaviti se za poroka.
Ujati (*-jim*), v. *hujati*.
Ujedno, skupaj.
Uka, *ukati*, v. *huka*, *hukati*.
Ukinuti (*ukidati*), odpraviti, ovreči; utrgati.
Ukloniti, odstraniti; — *se*, umekniti se.
Uklopiti, vtisniti.
Ukočiti se, otrpniti.
Ukopnica, mrtvaška obleka.
Ukosnici, okrasilne verižice za lase.
Ukrcati, naložiti; — *se*, stopiti na ladjo.
Ulagivati se, prilizovati se.
*Ulak**, hitri sel.
Ulaz, vhod; *ulaziti*, vhajati, prihajati.
Ulažica, prilizovavec.
Uličiti, olikati; — *se*, napraviti se.
Ulište, panj; *uljevi*, čebelna zalega.
Uljudba, omika.
Ulozi, trganje, protin.
Umaći (*umaknuti*), uiti.
Umah, takoj.
Umalo, skoro.
Umicati (*-čem*), uhajati.
Umiječe, znanje, umetnost.
Umiljat, mil.
Umoran (*-rna*, *-rno*), truden.
Unakrst, navzkriž.
Unatoč, kljubu.
Unieti (*-nesem*), vnesti.
Unosan (*-sna*, *-sno*), kar nese dobiček.
Unovčiti, v denar spraviti.
Upala, vnetje.
Upanjiti se, osupniti.
Upeti (*-pnem*), *upinjati* (*-njem*) *se*, upreti, upirati se.
*Uplošk*e, sploh.
Upotrebiti, porabiti.
Uprava, vodstvo; *upravljati*, ravnati; *upravo*, prav, ravno.
Uputa, navod, napeljava; *uputiti*, napeljati.
Uraniti, zgodaj vstati.
Ured, urad.
Ures, olepšava.
Url(ik)ati (*-čem*), tuliti.
Urnebes, bobnenje.
Uročiti, določiti.
Urota, zarota.
Urvina, strmina.
Usebina, obseg.
Usidjelica, staro dekle.
Usjev, setev.

Uskoriti, pospešiti.
Uslov, pogoj.
Uslužan (*-žna, -žno*), postrežen.
Usniti (*se*), sanjati (se); *usnuti*, zaspati.
Usov, plaz, lavina.
Uspievati (*uspjeti, -ijem*), napredovati, dosegati.
Uspomena, spomin.
Usrdan (*-dna, -dno*), prisrčen; postrežen; *usrdje*, prisrčnost; postrežnost.
Ustaša, upornik; *ustati*, upreti se.
Ustava, zatvornica.
Ustopice (*ustopce*), za petami, za vrstjo.
Ustrojiti, uravnati, urediti, narediti.
Ustručavati se, obotavljati se.
Usud, osoda; *usuditi*, določiti; — *se*, predrzniti se.
Ušara, sova.
Uši (*ušiju*), ušesa.
Uškati, dražiti.
Uštap, ščip.
Uštinuti, uščipniti.
Uštipak (*-pka*), krof (jed).
Uštrb, prikrata, škoda.
Utaložiti, potolažiti.
Utaman, zastonj.
Utanačiti, določiti.
Utega, modrc (Mieder).
Utez, teža (za mero drugih reči).
Utirati, brisati.
Utišati, potolažiti (se).
Utjecaj, vpliv; *utjecati*, vplivati.
Utjeha, tolažba.
Utjeloviti, vtelesiti, vdružiti.
Utočište, pribežališče.
Utok, pritožba.
Utrenik, cesta.
Utrina, travnik.
Utrkivati se, dirjati za stavo.
Utroba, drob.
Utuviti, zapomniti; *u glavu*, vtisniti.
Utvara, dozdevek, prikazen; *utvarati* (*utvoriti*) *se*, (do)zdeti se.
Uvala, dolina, sedlo (mej gorami).
Uvažiti, preudariti, ceniti.
Uviek, vedno.
Uvjerica, premirje.
Uvjeriti, zagotoviti, prepričati.
Uvjet, pogoj.
Uvježbati, izuriti.
Uvojka, koder.
Uvreda, razžaljenje; *uvrieditи*, razžaliti.
Uvriežiti, vsaditi.
Uvrsti (*-zem*), vdeti.
Uvršan (*-šna, -šno*), z vrhom.
Uz, gori, nazaj, zraven, o(b).
Uza, ječa.
Uzaći (*-djem*), vzpeti se.
Uzagrebce, v skok.
Uzajmiti, na posodo vzeti, — dati.
Uzalud, zastonj.
Uzamance, za vrstjo.
Uzaptiti, zarubiti, zapreti.
Uzastopce, za vrstjo.
Uzašašće, Vnebohod.
Uzbibati, zazibati.
Uzbrdica, strmina; *uzbrdo*, navkreber.
Uzburkati, vznemiriti.
Uzdarje, povračilo za dar.
Uzdati se, zaupati.
Uzduh, zrak.
Uzduž, po dolgem, ob.
Uzet, mrtvouden.
Uzgred, mimo gredé, gredoč; *uzgredan* (*-dna, -dno*), postranski.
Uzhititi, očarati.
Uzica, vrv.
Uzimati, jemati.
Uzkrs, Velika noč; *uzkrisiti*, obuditi; *uzkrsnuti*, vstati, obuditi (od mrtvih).
Uzlaz, vzpenjanje; *uzlaziti*, vzpenjati se.
Uzletjeti, kvišku poleteti.
Uzmaći (*-maknuti*), *uzmicati* (*-čem*), umekniti (umikati) se.
Uznik, jetnik.
Uznosit, navdušen; *uznositi se*, napihovati se.
Uzorak (*-rka*), obrazec.
Uzporediti, primeriti; *uzporedo*, eden zraven drugega.
Uzpraviti, po konci postaviti.

Uzpregnuti, uzprezati (-žem), zadržati, zadrževati.
Uzprkos, kljubu.
Uzput, mej potjo, gredoč.
Uzrujati, razdražiti.
Uztrajati (-jem), trpeti, prenašati.
Uztrpjeti (-pim) se, potrpeti.
Uztuk, zavračilo, pomoč.
Užas, groza, strah.
Užditi, užeći (-žežem), užgati.
Uže (-eta), vrv.

V

Va, v; *va viek*, vedno.
Vaditi, jemati (iz česa).
Vaj, joj!
Vajat, klet, shramba.
*Vajda**, korist.
Vajkada, od nekdaj.
Vaj me, joj meni!
*Vala**, res. gotovo.
Valjak (-ljka), valjar.
Valjan, veljaven, dober, priden; *valjati*, veljati; *valja*, treba je.
Valjda, brž ko ne.
Valjuška, cmok.
Van, ven, zunaj, razun; *vani (vanka)*, zunaj; *vanjski*, zunanji; *vanjština*, zunanjost; *vanredan (-dna, -dno)*, izreden.
Vanjkuš, podzglavje.
Vapaj, vpitje; *vapiti*, vpiti.
Varak (-rka)*, lošč, zlate pene.
Varakati (se), ugibati se.
Varalica, goljuf; *varancija*, goljufija; *varati*, goljufati.
Varenika, toplo, sladko mleko.
Varganj, goba, gliva.
Variti, kuhati; *varivo*, sočivje, prikuha.
Varka, goljufija.
Varmedja, županija.
Varnica, iskra.
Varoš (-i)*, mesto.
Vasioni sviet, vesoljni svet.
Vaskrs, v. *uskrs*.
Vasmir, vesoljni svet.
Vaš (-i), uš.
Vašar, semenj.
Vaška, pes.
Vatra, ogenj; *vatralj*, lopatica.
Vavoljak (-ljka), svaljek.
Vazam (-zma), Velika noč.
Vazda, vedno.
Vazduh, zrak.
Važiti, veljati.
Večeras, nocoj.
Već, uže, ali; *već ako*, razun če; *većma*, bolj.
Veka, meketanje.
Vekšinjom, veči del.
Vele, mnogo, vrlo.
Veleban (-bna, bno), veličanski.
Veljača, svečan.
Velji, velik.
Veo (vela), tenčica, zagrinjalo.
Veoma, vrlo.
Vepar (-pra), merjasec.
Verati (-rem), skrivati; — *se*, skrivaj okolo hoditi.
Veresija, upanje.
*Vergija**, davek.
Verugati se, viti se, zvijati se.
Vesti (-zem), štikati (sticken); *vez*, štikarija.
Vičan (-čna, -čno), navajen.
Vidati, zdraviti.
Vidik, pogled, razgled.
Vidjelo, luč.
Viećati, posvetovati se; *vieće*, svèt; *viećnik*, svetovavec.
Vieno, dota.
Vijača, velnica; *vijalište*, kjer volkovi tulijo; *vijati (-jem)*, vejati; snežiti; tuliti; *vijavica*, metavica
Vijor, vihar; *vijoriti se*, vihrati.
Vijugati se, viti se.
Vikati (-vičem), vpiti.
*Vilaet**, dežela.
Vilica, čeljust.
Viljuške, vilice.
Vilovit, kakor vila.
Vinjaga, vinika.
Vinko Lozić, vino od loze (trte) (v šali).
Vinuti se, zavihtiti se.
Viriti, lukati.
Visibaba, zvonček.

Viska, rezgetanje; vrisk.
Višak (*-ška*), ostanek, presežek, prebitek; *više*, več; *višnji*, najviši.
Vitak (*-tka*, *-tko*), šibek, tenek.
Vitice (*mn. ž.*), kodri.
Vitlati, mahati; goniti.
Vižle (*-eta*), pes prepeličar; *vižliti*, zijati.
Vjedja, obrv.
Vjekovati, živeti (večno).
Vjenčati, poročiti.
Vjera, zvestoba; upanje; *vjeran* (*-rna*, *-rno*), zvest; *vjerenica*, zaročnica; *vjeresija*, v. *veresija*; *vjeriti* (*se*), zaročiti (se); *vjerovnik*, upnik.
Vješala (*mn. sr.*), vislice; *vješati*, obešati.
Vješt, umen, izveden, sposoben, spreten; *vještak*, izvedenec; *vještica*, čarovnica.
Vjetrenjača, vetrni mlin; velnica; *vjetrenjak*, nestanovitnež.
Vježba, vaja; *vježbati*, vaditi.
Vlaće, klasje (*vlat*, klas).
Vlaga, moča.
Vlah, človek pravoslavne vere, Srb.
Vlast, oblast; *vlastan* (*-tna*, *-tno*), pooblaščen; *vlastelin* (*mn. vlastela*), graščak, plemenitaš; *vlastit*, lasten, svoj; *vlastitost*, lastnost.
Vlasulja, baroka.
Vlašići, gostosevci (zvezde).
Vlažan (*-žna*, *-žno*), moker.
Voće, ovočje, sadje; *voćka*, sadno drevo; *voćnjak*, sadni vrt.
Vodenica, mlin.
Vodjice (*mn. ž.*), vajeti.
Vojna, vojska.
Vojno, mož, soprog.
Vojska, vojaki, armada.
Volij, rajši; *voljeti* (*-im*), rad (rajši) imeti.
Voštan, voščen.
Vrač, vedež; zdravnik; *vračati*, vedeževati; *vračiti*, zdraviti.
Vran, črn.
Vratiti, vrniti.
Vrcati, brizgati, odletovati; — *se*, gibati, metati se.
Vrebati, prežati.
Vrelo, vrelec, izvirek, studenec.
Vremešan (*-šna*, *-šno*), starikav.
Vreva, vrenje, mrgolenje, gneča.
Vrhnje, smetana.
Vrieći (*vršem*), vršiti.
Vriedjati, žaliti.
Vrieme, čas.
Vrkati, podpihovati.
Vrlet (*-i*), strmina.
Vrljati (*vrludati*), klatiti se.
Vrndati, debelo presti; blebetati.
Vrpca, vrvca, trak.
Vrpoljiti se, nemirno stati ali sedeti.
Vrstan (*-tna*, *-tno*), izvrsten, sposoben.
Vršnjak, vrstnik.
Vrtlog, vrtinec.
Vrutak (*-tka*), v. *vrelo*.
Vrvjeti (*-im*), mrgoleti.
Vrzino kolo, mesto, kjer vile plešejo.
Vucibatina klatež.
Vučac (*-čca*), snet.

Z

Zabašuriti, potlačiti, skriti.
Zabezeknuti se, osupniti.
Zabit (*-i*), samota.
Zablehnuti se, zagledati se.
Zabluda, zmota.
Zaborav, pozabljenost; *zaboravan* (*-vna*, *-vno*), pozabljiv; *zaboraviti*, pozabiti.
Zabuniti, zmesti, zmotiti.
Zabušiti, potlačiti; zadeti.
Začeće, spočetje; *začeti*, spočeti.
Začelje, vrh mize.
Začepiti, zamašiti.
Začina, zabela; *začiniti*, zabeliti.
Zaći (*zadjem*), zaiti.
Zadaća (*zadatak*, *-tka*), naloga.
Zadah, neprijeten duh.
Zadesiti, zadeti.
Zadievati, *zadirkivati*, dražiti.

Zadjevica, prepir.
Zaduhati se, zasopsti se.
Zadužbina, kar kdo sezida ali naredi za zveličanje svoje duše.
Zagaliti, razgaliti.
Zaglaviti, zagozditi; dokončati; poginiti.
Zagonetati (*-ćem*), uganke, zastavice zastavljati; *zagonetka*, uganka, zastavica.
Zahod, stranišče.
Zahvalan (*-lna*, *-lno*), hvaležen.
Zaimati, na posodo jemati, dajati.
*Zaira**, živež.
Zaista, zares.
Zajam (*-jma*), posojilo.
Zajednica, vkupnost, družba.
Zajedno, vkupe.
Zaklon, zavetje; *zakloniti* (*zaklanjati*), (o)braniti; — *se*, (s)kriti se.
Zaklopac (*-pca*), pokrov; *zaklopiti* (*zaklapati*), pokriti (-krivati).
Zakon, vera; postava.
Zakuka, zavinek; *zakučast*, zvit.
Zalaziti, zahajati.
Zaliha, zaloga.
Založiti, zastaviti.
Zaludan (*-dna*, *-dno*), prazen.
Zalupati, zabiti.
Zalutati, zaiti.
Zamaći (*-maknuti*), skriti se; obesiti.
Zaman, zastonj.
Zamašaj, mahljaj; važnost; *zamašan* (*-šna*, *-šno*), važen, velik.
Zametak (*-tka*), zarodek, klica; *zametati* (*-ćem*), *zametnuti*, začenjati, začeti.
Zamietiti, opaziti.
Zamnjeti, zadoneti.
Zamrsiti, zaplesti.
Zanago, zares.
*Zanat**, rokodelstvo.
Zanieti (*-nesem*), navdušiti; *zanosit*, navdušen.
Zanovietati, kvasiti.
Zao (*zla*, *zlo*), hudoben.
Zapanjiti se, osupniti.
Zapara, soparica.
Zapeti (*zapinjati*), obtiča(va)ti.
Zapis, volilo.
Zaporka, oklep.
Zaprdivati, z vprašanji nadlegovati.
Zapreka, ovira.
Zapremiti (*zapremati*), zasesti, zavzeti.
*Zapt**, strahovanje; *zaptiti*, ustrahovati.
Zapučiti (*-pučati*), zapeti.
Zapušač, zamašek, čep; *zapušiti*, zamašiti.
Zar, ali?
Zaravanak (*-nka*), ravân v gori.
Zarediti, začeti po redu iti; posvetiti.
Zarobiti, v sužnjost odpeljati.
Zaroniti, potopiti se.
Zaselak (*-oka*), pristava.
Zasjeda, prežanje; *zasjedati* (*-sjesti*), prežati.
Zastava; dno mize.
Zastor, pregrinjalo, zavesa.
Zašto, zakaj? ker.
Zateći (*zatjecati*, *-ćem*) *se*, obljubiti (obetati).
Zatočiti, zapreti.
Zatočnik, kdor *se zateče*, obveže; junak.
Zatomiti, zatajiti, ukrasti; zatreti, uničiti.
Zator, zatir, pokončanje.
Zatraviti, začarati.
Zatvor, zapor; *zatvoriti* (*zatvarati*), zapreti (zapirati).
Zaudarati, dišati.
Zavaditi, razpreti.
Zavičaj, dom, domovina.
Zavidan (*-dna*, *-dno*), nevoščljiv; *zavist* (*-i*), nevoščljivost.
Zavjera, zarota; *zavjeriti se*, priseči, obljubiti, zarotiti se.
Zavjet, obljuba; *zavjetovati se*, obljubiti se.
Završiti, dokončati.
Zazirati (*-rem*), bati ali sramovati se, ogibati se; *zazor*,

sramota; *zazoran* (*-rna, -rno*), sramoten.

Zbilja, v. *sbilja*.

Zbiti se, v. *sbiti se*.

Zboriti, v. *sboriti*.

Zbubati, v. *sbubati*.

Zdepast, čokat, tršat.

Zdjela, v. *sdjela*.

Zec, zajec.

Zemljak, rojak.

Zglob, v. *sglob*.

Zgoda, v. *sgoda*.

Zgrada, v. *sgrada*.

Zievati, zijati, zdehati se.

Zimus, te zime.

Zjenica, punčica (v očesu).

Zlikovac (*-vca*), malopridnež, hudobnež, hudodelec; *zločest*, malopriden, hudoben; *zločin*, hudodelstvo; *zlorad*, škodoželjen; *zlostaviti*, trpinčiti; *zlotvor*, hudodelec.

Zmija, kača.

Značiti, pomeniti; *znak*, znamenje.

Znaličan (*-čna, -čno*), radoveden.

Znamenit, imeniten.

Znoj, pot.

Zob (*-i*), oves.

Zobun, oprsnik.

Zolja, osa.

*Zor**, sila; *zoran* (*-rna, -rno*), silen.

Zova, bezeg.

Zraka, žarek.

Zublja, baklja.

Zujati (*-jim*), brenčati.

*Zulum**, nasilje.

*Zumbul**, hijacint.

Zuriti, zijati, zijale prodajati.

Zvanica, povabljenec.

Zveka, zvonjenje, glas.

Zvekan, trap.

Zveket, brenkanje; *zveketati*, (*-ćem*), brenkati.

Zvekir, obroček, trkalce (na vratih).

Zviznuti, zažvižgati.

Zvrčak (*-čka*), volk (igrača); *zvrčati* (*-čim*), brenčati.

Zvuk, zvonjenje, glas; *zvučiti*, zvoniti, glasiti se.

Ž

Žacati se, bati se.

Žal, obrežje.

Žalfija, žajbelj.

Žaliti, obžalovati; *-se*, tožiti se.

Žamor, šum, hrup.

Žao, žal; *žao mi je na koga*, jezen, sem; *žaobina*, denarna zastava.

Žapati se, sramovati se.

Žar, žerjavica; *žara*, urna; *žarilo*, pečni drog.

Žban, v. *džban*.

Žbuka, omet (frajh).

Žbun, v. *džbun*.

Ždral, žerjav.

Ždrieb, kocka.

Ždrielo, klanec.

Žeći (*žežem*), žgati; *žega*, pripeka.

Ženar, babjak, babež; *ženik*, ženin; *ženka*, samica.

Žesta, alkohol; *žestiti se*, jeziti se; *žestok*, hud.

Žganica, žganje.

Žgaravica, zgaga.

Žica, konec; drat; struna.

Žiće, življenje.

Žid(ov), Jud.

Židak (*-dka, -dko*), redek.

Žigosati (*-šem*), vžigati znamenje (*žig*); stramotiti, grajati.

Žik, lošč, zlate pene.

Žir, želod; *žiriti*, hraniti z želodom.

Žitak (*-tka*), življenje, živež.

Žitelj, stanovavec.

Živa, živo srebro.

Živad, (*-i*), perotnina.

Živica, živa meja, seč.

Živoder, konjederec.

Život, življenje; *životariti*, živariti, revno živeti.

Životinja, žival.

Žižak (*-žka*), luč.
Žmiriti, pomežkovati; *žmuriti*, mežati.
Žohar, ščurek.
Žrtva, darilo; *žrtvenik*, oltar; *žrtvovati*, darovati.
Žrvanj (*-vnja*), žrnek; *žrvnjati*, žrnati.
Žuber (*žubor*), šumljanje; *žuboriti*, šumljati.
Žudjeti (*-dim*), hrepeneti; *žudnja*, hrepenenje.
Žuhak (*-hka*, *-hko*), grenek.
Žumanac (*-nca*), rumenjak.
Žuriti se, hiteti.
Žut, rumen; *žutica*, zlatenica.
Žvale (*mn. ž.*), uzda; *žvalo*, žrelo.
Žvatati (*žvakati*) (*-ćem*), žvečiti.

Zemljopisna imena.

Bag, Carlopago.
Bakar, Buccari.
Bar, Antivari.
Beč, Dunaj.
Blatno jezero, Plattensee.
Brač, Brazza.
Budim, Ofen.
Cavtat, Ragusa vecchia.
Cres, Cherso.
Crna gora, Monte negro.
Čakovac, Csakaturn.
Djakovo, Diakovar.
Drač, Durazzo.
Dubrovnik, Ragusa.
Dunaj (*Dunav*), Donava.
Erdelj, Siebenbürgen.
Gjur, Raab.
Gruž, Gravosa.
Hvar, Lesina.
Jakin, Ancona.
Karlovci, Karlowitz.
Kiseg, Güns.
Kološvar, Klausenburg.
Kopar, Capodistria.
Košice, Kaschau.
Kotor, Cattaro.
Kraljevica, Portore.
Križevac (*Križevci*), Kreuz.
Krk, Veglia.
Labin, Albona.
Lastovo, Lagosta.
Leš, Alessio.
Lošinj, Lussin.
Misir, Egipt.
Mletci, Benetke.
Mljet, Meleda.
Napulj, Neapel.
Neretva, Narenta.
Nižidersko jezero, Neusiedlersee.
Novi, Castelnuovo.
Novi sad, Neusatz.
Ocinj, Dulcigno.
Omiš, Almissa.
Osiek, Esseg.
Osor, Ossero.
Ostrogon, Gran.
Peć, Ipek.
Pečuh, Fünfkirchen.
Plominj, Fianona.
Poreč, Parenzo.
Požun, Pressburg.
Pulj, Pola.
Pulja, Apulija.
Rieka, Fiume.
Senj, Zengg.
Sibinj, Hermannstadt.
Skadar, Scutari.
Skradin, Scardona.
Smederevo, Semendria.
Solin, Salona.
Solun, Thessalonich.
Spljet, Spalato.
Stolni Biograd, Stuhlweissenburg.

Sriem, Sirmien.
Subotica, Maria Theresiopel.
Subotište, Steinamanger.
Šopronj, Oedenburg.
Štavnica, Schemnitz.
Tisa, Theiss.
Ulćin, Dulcigno.
Veliki Varadin, Grosswardein.
Vis, Lissa.
Zadar, Zara.
Zemun, Semlin.
Žumberak, Sichelburg.

Osobna imena.

Bartol, Jernej.
Benko, Benedikt.
Božidar, Teodor.
Cvjetko, Florijan.
Ćiril (Ćiro), Ciril.
Danilo (Dane), Daniel.
Dimitrija, Demetrij.
Đuro (Gjorgje), Jurij.
Henko, Henrik.
Ilija, Elija.
Isus, Jezus.
Ivan, Janez.
Jaga, Agata.
Jakša (Jašo), Jakob.
Jelena (Jelka), Helena.
Jelisava, Elizabeta.
Jerolim (Jerko), Hieronim.
Kosta, Konstantin.
Krsto, Krištof.
Lavoslav, Leopold.
Ljubica, Amalija.
Maca, Mara, Marija.
Manojlo (Mane), Emanuel.
Mihovio (-ila), Mijat, Mijo, Miško Mišo, Mihael.
Mirko, Emerik.
Mito, v. *Dimitrija*.
Ognjeslav, Ignacij.
Pero, Petar.
Ruža, Rozalija.
Slavoljub, Eduard.
Srećko, Feliks.
Škender, Aleksander.
Vatroslav, Ignacij.
Vjekoslav, Alojzij.
Vuk, Wolfgang.
Zlata, Avrelija.
Zlatko, Avrelij.
Željko, Desiderij.
Žiga, Sigismund.
Živko, Vitalis.

Izvadak iz pravilâ „Matice Hrvatske“.

Smjer i sredstva.

§. 1. Dosadanje družtvo „Matica Ilirska“ zvat će se „Matica Hrvatska“, na koju prelaze sva imovinska prava i obveze „Matice ilirske“, te kojoj je poglaviti smjer:

a) širiti koristne nauke, na koliko ne spadaju na strogo znanstvenu i pučku knjigu; *b)* unapredjivati hrvatsku liepu knjigu (beletristiku); a uza to prema dosegu sredstva: *c)* unapredjivati glasbenu i likovnu umjetnost (slikarstvo i kiparstvo); *d)* podpomagati domaće zaslužne pisce i umjetnike, a ponajprije članove ovoga družtva na književnom radu i na nevolji; *e)* namicati pomoć njihovim udovicam i sirotam.

§. 2. Sredstva su „Matici Hrvatskoj“:

a) kamati od glavnice; *b)* godišnji prinosi članova radnika i prinosnika; *c)* prihodi od razprodaje izdanih knjiga, od čitaćih i drugih zabava; te napokon *d)* darovi.

Članovi, njihova prava i dužnosti.

§. 3. Članovi su „Matice Hrvatske“:

a) **Zakladnici** (utemeljitelji), koji na jedanput ili na deset rokova za pet godina platiše ili plate u družtvenu blagajnu 50 for. a. vr. ili ako su juristične osobe (knjižnice, škole, čitaonice itd.) 100 for. a. vr. Iznimice može svaka pučka škola siromašnijih občina postati zakladnicom „Matice Hrvatske“ uz prinos od 50 for. a. vr., ako politička oblast to siromaštvo potvrdi. *b)* **Radnici,** koji ako nisu zakladnici, plaćaju svake godine 3 for. prinosa, te koji se osim toga obvežu unapredjivati smjer družtva svojom književnom ili umjetničkom radnjom, čitanjem na zabavah, zajedničkim radom u strukovnih odborih ili inim načinom prama ustanovam §. 1. *c)* **Prinosnici,** koji plaćaju svake godine 3 for. prinosa a nikakve se druge dužnosti ne podhvaćaju. *d)* **Počastni članovi,** koji nisu ni zakladnici ni plaćujući radnici, ni prinosnici „Matice Hrvatske“, ali se ipak odlikuju književnim ili umjetničkim radom, ili kojim drugim načinom u pomoć pritječu ovomu družtvu, te koji se na predlog književno-umjetničkoga odbora u glavnih skupštinah imenuju.

§. 6. Zakladnici koji nisu voljni svoga prinosa na jedan put izplatiti, a i radnici obvezuju se pismeno, da će se ustanovam §. 3. odužiti

§. 7. Tko šest mjeseci poslije pismene opomene dospjela obroka ne plati, prestaje biti članom „Matice Hrvatske“ i lišava se prava, koja mu kao „Matičaru“ pripadaju.

§. 10. Zakladnici, radnici i prinosnici dobivaju dok živu, a juristične osobe dok kao takove obstoje sve knjige, koje družtvo svojim troškom izdaje, bezplatice; samo ako bi troškovi izdavanja bili veliki, platiti će „Matičari“ dielomičnu kupninu, koju za svaku knjigu ustanovi zajednički odbor. Trošak odpreme namirivat će oni „Matičari“, koji tim putem dobivaju knjige.

Opazka. Da se olakša pristup u družtvò, imade „Matica“ u svih većih mjestih svoje povjerenike, kojim se prijaviti valja, te u opredieljeno vrieme prinos uplatiti.

Članovi dobivaju svekolike „Maticom“ izdane knjige preko gg. povjerenikâ, kojim treba razmjerno da nadoknade poštarinu, skopčanu s pošiljkom.

Slovenski članovi dobivaju, kad se medju članove „Matice Hrvatske“ upišu — osim godišnjih knjiga — i: „Rječnik Hrvatsko-Slovenski (drugo pregledano izdanje god. 1895.)“ na dar.

Knjige „Matice“ se absolutno nikomu ne šalju, koji nije ... svojoj utemeljiteljni ili godišnji prinos uplatio, a povrh toga u pogledu utemeljitelja drži se strogo §. 7. družtvenih pravila.

Svake godine, iza kako se sve onogodišnje knjige „Matice“ družtvenim povjerenikom dotično članovom dostave, oglasi se u novinah, da su knjige „Matice“ svim članovom odaslane, i opredieli ujedno vrieme reklamacije, ako koji član slučajno ne bi bio dobio sebi pripadajuće knjige, da je uzmogne ili kod dotičnoga družtvenoga povjerenika ili kod družtva potražiti. Tko u opredieljeno vrieme reklamacije ili u povjerenika ili u družtva sebi pripadajuće knjige ne potraži, nema je prava više iza toga vremena tražiti, i „Matica“ ne uvažuje kasnije reklamacije radi nedobivenih knjiga.

Ako je u blizini kojega „Matičina“ povjerenika ili člana koje poveće mjesto ili okolica, koja nema povjerenika, a bilo bi izgleda, da tamo pristupi „Matici“ više članova, neka se to dojavi družtvenomu blagajniku, i ujedno naznači pouzdanu i rodoljubivu osobu, koja bi voljna bila dužnosti povjerenika na sebe uzeti i sdušno vršiti.

COBISS %042x00
NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA
00000426716